Son Espases
hospital universitari

HOSPITAL UNIVERSITARI SON ESPASES 2010-2020

10 anys bategant

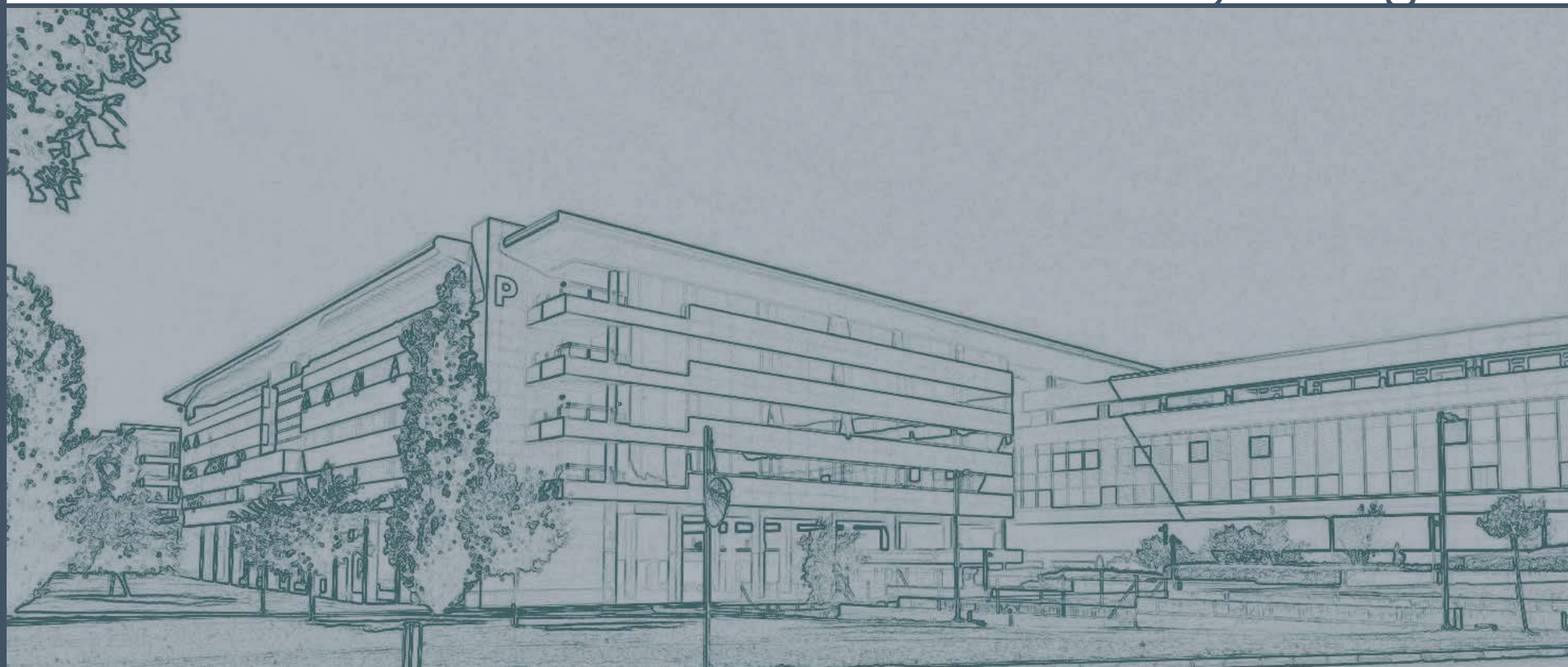

HOSPITAL UNIVERSITARI SON ESPASES 2010 - 2020

Coordinació
Gabinet de Comunicació. HUSE

Autors
Gabinet de Comunicació
Control de Gestió
Investigació
Docència
Servei d'Audiovisuals
(Hospital Universitari Son Espases)

Maquetació
Servei d'Audiovisuals. HUSE

Correcció
Servei Lingüístic. HUSE

Edita
Hospital Universitari Son Espases
Ctra. de Valldemossa, 79
07120 Palma

Dipòsit legal
PM 00633-2022

HOSPITAL UNIVERSITARI
SON ESPASES
2010 - 2020

Índex

Presentació de la consellera de Salut i Consum 7

Presentació del director general del Servei de Salut 9

Presentació del director gerent de l'Hospital Universitari Son Espases 11

10 anys en imatges 13

10 anys, 10 fites 45

Serveis i Àrees 67

- Serveis assistencials 69
- Àrees infermeres 159
- Serveis no assistencials 181
- Serveis generals concessionats 205

Hospital General 211

Hospital Psiquiàtric 215

Hospital Verge de la Salut 219

Annex de dades 223

- Dades generals 225
- Dades assistencials 226
- Dades econòmiques 228
- Docència 230
- Investigació 234
- Innovació 236

Fa just deu anys, quan s'obriren les portes d'aquest Hospital, que sabíem que ens trobàvem davant un esdeveniment històric. Un hospital modern, ben equipat tecnològicament, amb els darrers avenços disponibles i conformat per un equip humà extraordinari.

I aquest Hospital, que ja sabíem que seria un dels millors d'Europa, ha transcendit les nostres fronteres, s'ha convertit en un autèntic hospital de referència, capdavanter en la innovació i en l'excel·lència en l'assistència i les cures i, també, en un hospital compromès amb la docència i amb la recerca.

Son Espases, en aquest temps, ha assolit grans fites com ara l'aposta per la cirurgia robòtica, l'impuls al trasplantament hepàtic, la formació a través de la simulació o l'adequació d'espais per afavorir la comoditat i la intimitat dels pacients. Però, també, s'ha fet un esforç per reforçar els drets dels treballadors, millorant les seves condicions i augmentant la contractació. Tot això no hauria estat possible sense el compromís dels milers de persones que fan i que han fet feina en aquest Hospital, els quals han deixat la seva petita empremta personal en cadascuna de les seves àrees.

Des del Govern de les Illes Balears també hem treballat de valent perquè els estudiants d'aquesta Comunitat Autònoma tenguin l'oportunitat d'estudiar Medicina sense haver-se de desplaçar, s'ha posat punt i final a una situació d'inequitat històrica. A més, hem aconseguit acreditar l'IdISBa com a centre de recerca. Sens dubte, ambdues accions suposen un pol d'atracció per als nous professionals que vulguin venir a treballar a les Illes Balears.

I totes aquestes coses han fet de Son Espases el gran Hospital que és avui. Un hospital que ha donat resposta a un fet històric: la pandèmia de la COVID-19. Un hospital viu, adaptatiu i competent gràcies, sense cap dubte, de la resiliència dels seus professionals i que ha donat, en els darrers dos anys, un exemple d'entrega i de voluntat de servei públic. Un hospital format per persones compromeses i orientat a oferir als ciutadans de les Illes Balears, i als milions de persones que ens visiten, la qualitat sanitària que mereixen.

Enhorabona i molts d'anys

Patricia Gómez Picard
Consellera de Salut i Consum

Aviat farà 12 anys que es va iniciar el trasllat de Son Dureta a Son Espases, un projecte que, tot i que va néixer amb certes dificultats inicials, es va dur a terme d'una manera exemplar, amb una planificació excel·lent, elaborada per més de 250 professionals que varen prioritzar la qualitat assistencial i la seguretat dels usuaris. Va ser un procés dissenyat per materialitzar-se en el menor temps possible i va intentar mantenir la màxima comoditat dels usuaris i dels professionals.

L'any 2020, Son Espases va complir 10 anys. Aquesta és una data per recordar i per fer balanç. Aquesta Memòria pretén plasmar aquesta evolució de l'hospital de referència de la nostra Comunitat: un centre modern, dotat de tecnologia d'avantguarda, on fan feina més de 5.000 professionals compromesos amb la nostra sanitat. Uns professionals amb la més alta capacitació perquè Son Espases és un centre compromès amb la formació dels professionals de la salut i en el desenvolupament i en l'actualització dels seus coneixements.

Aquesta aposta per l'Hospital Universitari s'ha traduït en algunes fites molt importants, com ara la inclusió en la xarxa de centres de teràpies avançades (CAR-T) del Sistema Nacional de Salut, el transplantament hepàtic –que ja és una realitat- o l'excel·lència del Servei de Cirurgia Cardíaca, que es posiciona com a centre de referència nacional i internacional en alguns procediments quirúrgics.

Però tots aquests reptes i aquestes fites que ens fan sentir tan orgullosos no haurien estat possibles sense la dedicació i l'esforç dels seus professionals. Ells són el motor de la nostra sanitat i la seva vocació ha estat clau per superar moments tan complicats i difícils com han estat els darrers tres anys de pandèmia.

Aquesta Memòria aconsegueix captar l'essència d'aquests 10 anys d'excel·lència i d'esforç. Anam pel bon camí. Hem de mirar cap endavant i cap al futur. Un futur en què l'antic Hospital Universitari Son Dureta pot convertir-se en el centre de la cronicitat a la nostra Comunitat. I un futur en el qual Son Espases continuarà sent la nostra referència i el nostre puntal en l'atenció al malalt agut.

Gràcies a tots per fer-ho possible,

Juli Fuster Culebras
Director general del Servei de Salut

Aquest llibre celebra els primers 10 anys que l'Hospital va complir a finals de 2020. Un hospital molt jove si no fos perquè Son Espases acumula també els cinquanta-cinc anys de l'antic Son Dureta, un record encara molt viu per a molts dels professionals que s'hi formaren o que hi passaren una part important de la seva vida laboral. D'aquesta simbiosi d'experiència i joventut, de servei consolidat i de vocació d'innovació, es forja el que tots volem que sigui l'Hospital Universitari Son Espases.

Aquests deu anys es commemoren en un moment difícil en el qual, tant les persones que treballen al Centre com els seus pacients, s'han hagut d'adaptar a una situació que mai no havíem previst: fer front a una pandèmia rebel que ha obligat a fer un esforç continuat i a mostrar la capacitat de lideratge i de servei de l'Hospital al sector i al conjunt de la societat balear.

Al reconeixement que representa aquest llibre, amb la cara i ulls dels seus protagonistes, s'hi ha d'afegir, per força, un agraïment a la gran majoria que sempre ha sabut respondre amb generositat i professionalisme a aquest i a tots els reptes als quals s'han d'afrontar cada dia.

I és, precisament, amb tot aquest bagatge que cal pensar en el futur i compartir els propòsits comuns. És l'hora, per tant, de superar barreres i d'anar bastint una nova organització més centrada en els processos assistencials i en allò que els pacients valoren i necessiten; és el moment de les aliances i del treball més enllà dels murs del mateix Centre, de bastir xarxes que reforcin el sistema sanitari; toca aprofitar les oportunitats que la tecnologia ens ofereix i fer una passa endavant en el món de la digitalització i de la virtualitat per modernitzar les nostres maneres de treballar; cal crear un entorn més amigable, més empàtic, en què el desenvolupament personal hi trobi acollida i les relacions siguin enriquidores; hem de fer entendre al nostre entorn que per avançar ens hem d'allunyar de les pràctiques burocràtiques, i hem d'aprofitar les oportunitats per convertir també Son Espases en un gran centre de coneixement capaç d'aportar solucions innovadores que han de ser també una aportació a la riquesa de la nostra Comunitat.

Aquest és el repte sobre el qual ens volem avaluar d'aquí deu anys.

Josep M. Pomar Reynés
Director gerent de l'Hospital Universitari Son Espases

10 anys en imatges

ESPASES

Hospital Universitari

HSD
ute

Hospital Universitari
Son Espases

Hospital Universitari
Son Espases

Hospital Ur
Son Esp
Son Espases

Baxter
Baxter

SON DURETA

ssg
TÈCNIC

ssg
TÈCNIC

Hospital Universitari
Son Espase
Un dels
rs hospita
B B

ANTECEDENTES PATOLÓGICOS

D-L
Consultes i Gabinets
C
Cafeteria

KARDEX
GRIFOLS

Salvamento Marítimo
206

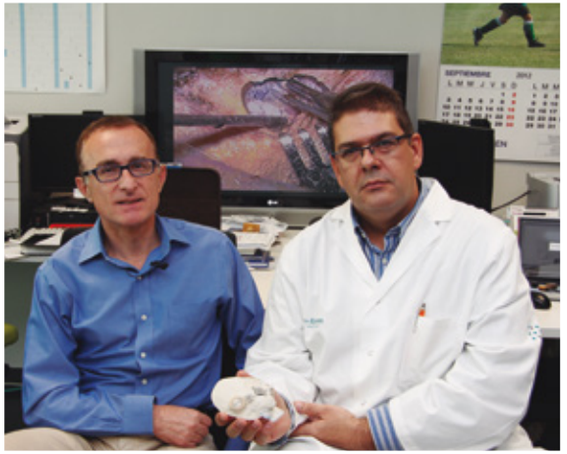

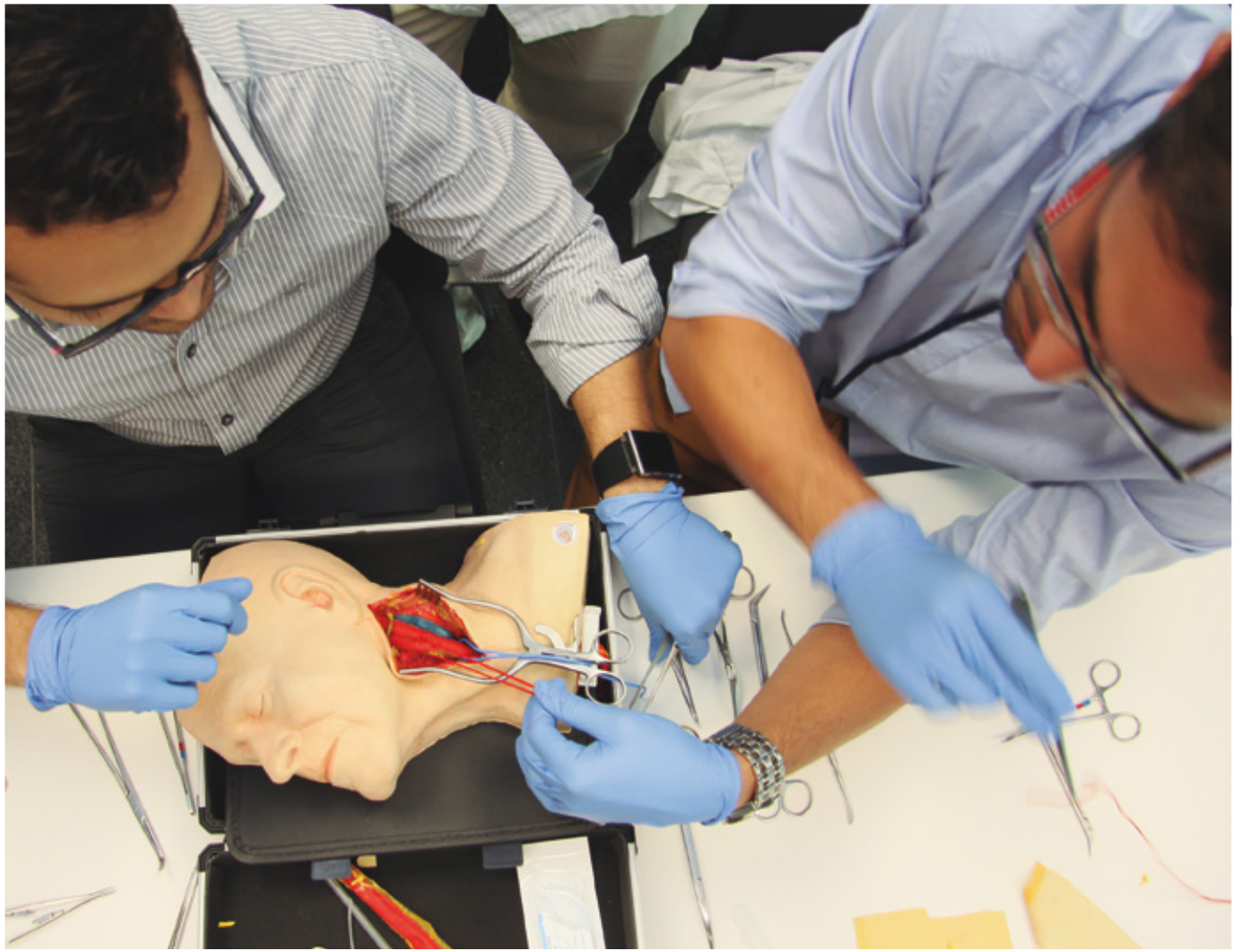

V Congreso Nacional de Biobanc
MEDICINA PERSONALIZADA Y BIOBANC
12, 13 y 14 de noviembre de 2

projectehome
www.projectehome.com
Tel: 97 793 750
AQUI I ARA
Fes-te d
Donar
es regala

EMBLEM
S-ICD
A209

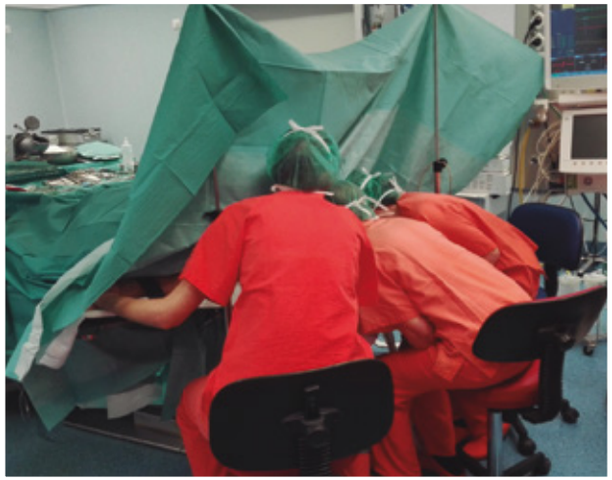

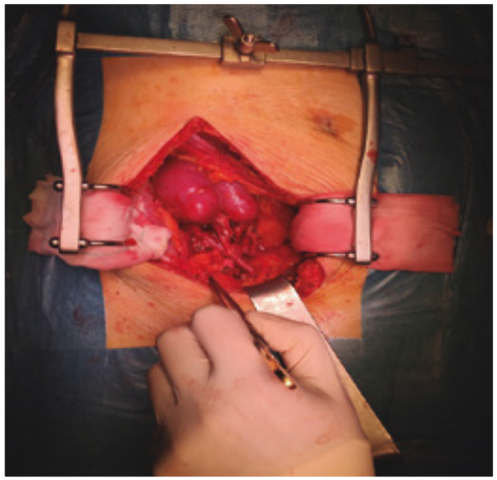

Medtronic
TOP20

FACULTAT DE MEDICINA

MAR·GAQUARIUM

Govern
de les Illes Balears
www.caib.es
@iBalears

DIBUJOS
PARA
COLOREAR
Vivir con
Hilda
(y sus inconvenientes)

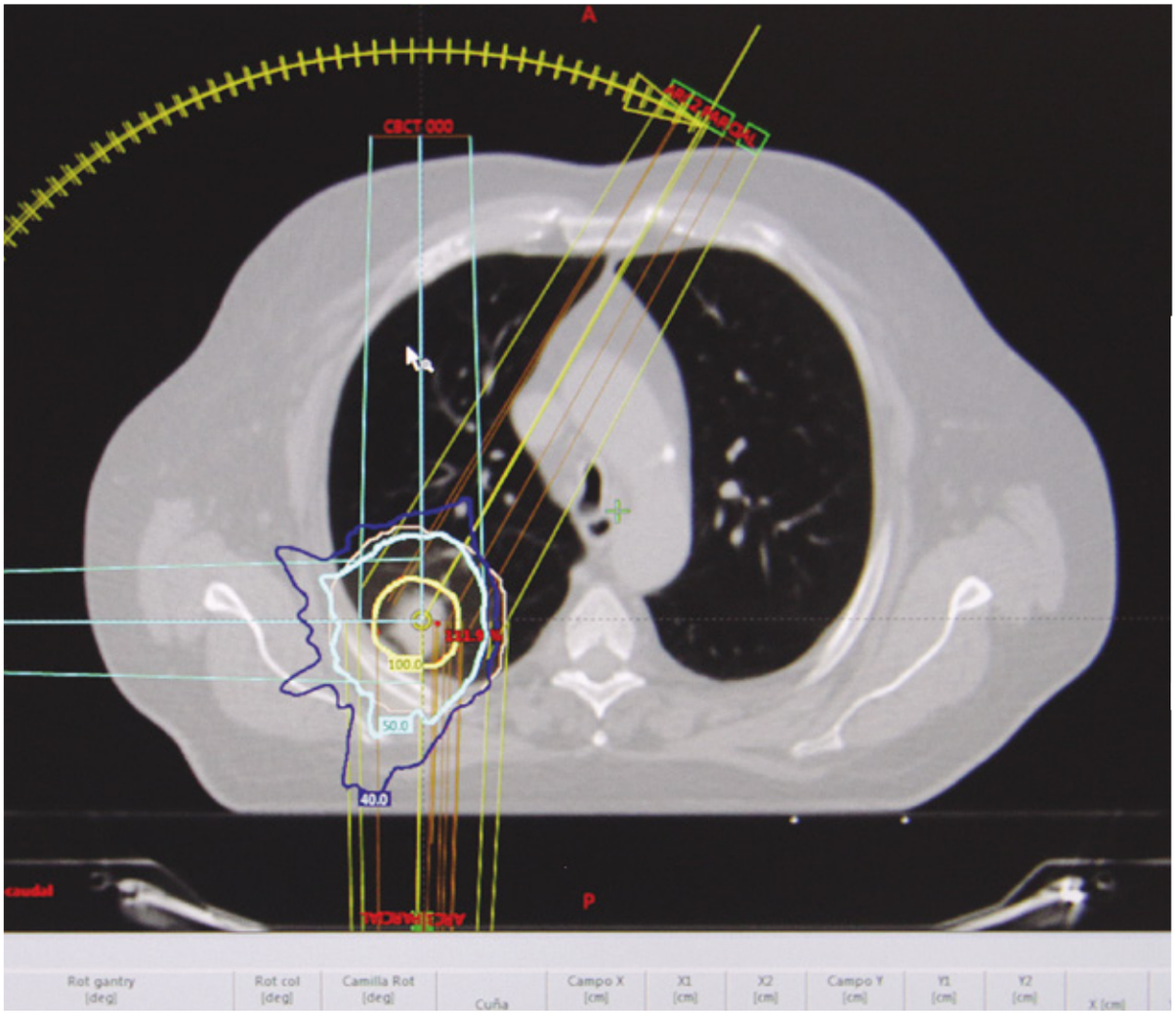
A
CBCT 000
100.0
50.0
40.0
P
Rot gantry [deg]
Rot col [deg]
Camilla Rot [deg]
Cuña
Campo X [cm]
X1 [cm]
X2 [cm]
Campo Y [cm]
Y1 [cm]
Y2 [cm]

Son Espases

#PremiosConSalud2019

Son Espases
hospital universitari

HOSPITAL
SENSE FUM
Son Espases

Sexta
SER

HUSONESPASES
Publicaciones
Ver estadísticas
Promocionar
Les gusta a manuelcoruna y 430 personas más
husonespases "Som en Biel, zelador del correu intern. Després de 42 anys fent feina en aquest Hospital, em jubil. M'agrada xiular perquè em recorda el meu pare". Biel Barceló, zelador.
#LesCaresDeSonEspases
#SomSonEspases
#OrgullSonEspases

10 anys, 10 fites

Millores estructurals i organitzatives per afavorir el confort i la intimitat dels pacients

Tot i que l'Hospital només té deu anys de vida, al llarg d'aquest temps s'han dissenyat i executat diverses actuacions orientades a potenciar el confort i la intimitat, i a donar resposta a les necessitats actuals dels pacients i dels professionals. D'entre les inversions més rellevants executades destaquen les obres de millora a Urgències d'Adults, la reforma de les habitacions d'Oncologia Pediàtrica, l'obertura d'una unitat de cures intermèdies, el disseny i la posada en marxa del Centre de Simulació, la creació d'una hostatgeria per als acompanyants dels pacients de Menorca i de les Pitiüses o l'ampliació de les places d'aparcament i la posterior gratuïtat, entre d'altres.

Al Servei d'Urgències d'Adults es varen tancar divuit boxs per proporcionar als pacients més intimitat —abans estaven separats per mampares—, es va reestructurar la zona de lliteres per reduir-ne el nombre, es varen crear dos boxs de pressió negativa per a pacients amb malalties infeccioses i es varen instal·lar portes automàtiques d'accés. En total, un servei amb més de 2.000 metres quadrats —cinc vegades més gran que el de Son Dureta— per oferir la millor atenció i per proporcionar les millors cures en un entorn de confort d'intimitat.

A les vuit habitacions d'Oncologia Pediàtrica es va realitzar una intervenció per millorar les condicions de lluminositat i de confort dels pacients. Es varen canviar els vidres tintats per uns de transparents, es va instal·lar un trespol nou i es varen ampliar les habitacions cap a la terrassa convertint l'espai en una zona d'esbarjo.

De la mà de la Universitat de les Illes Balears es va dissenyar el Centre de Simulació, que s'ha convertit en un espai en què professionals i estudiants poden practicar exercicis i procediments tècnics en circumstàncies semblants a la realitat amb l'ús de maniquins o de realitat virtual.

S'ha posat en marxa l'hostatgeria per als acompanyants dels pacients de Menorca, d'Eivissa i de Formentera. Aquest recurs esdevé un recurs indispensable per procurar el benestar d'aquests pacients.

També són moltes les actuacions d'humanització d'espais que s'han dut a terme de la mà d'ONG i d'entitats sense ànim de lucre. Així, l'Associació Na Marga Somriu va decorar les terrasses de les plantes d'hospitalització de Pediatria i l'Hospital de Dia Pediàtric; la Fundación JoyRon va finançar la sala de cinema infantil; l'Associació Yes With Cancer va instal·lar un parc infantil a la sala d'espera d'Urgències; The Pirates Adventure va convertir el TC pediàtric en un vaixell pirata, entre d'altres.

Model concessionat

L'Hospital Universitari Son Espases fou construït mitjançant un model de col·laboració pública-privada. La Societat Concessionària Hospital Universitari Son Espases (la Concessionària, a partir d'ara) s'encarregà de la construcció de l'hospital i, d'aleshores ençà, s'encarrega de la majoria dels serveis no clínics del Centre.

El model concessional garanteix l'eficiència en l'ús dels recursos públics i la qualitat dels serveis prestats. Això és així perquè, en el moment de fer-se el contracte, el Servei de Salut va determinar i fixar el que pagaria per cada servei durant els pròxims trenta anys. Es va establir un preu molt competitiu i, alhora, un sistema d'avaluació de la qualitat dels serveis, la qual cosa permet garantir un funcionament òptim dels esmentats serveis.

La Concessionària ofereix 17 serveis no clínics a l'Hospital. Com qualsevol altra empresa, està sotmesa a la legislació financera i laboral i, a més, al seguiment del contracte que fa l'Hospital.

Els serveis gestionats per la Concessionària tenen l'avantatge de poder ser gestionats de manera àgil i de poder-se adaptar a un entorn complex i canviant. Poden utilitzar polítiques de motivació i d'incentivació del seu personal i poden cercar solucions amb qualsevol de les eines de gestió del segle XXI. És per això que tenen una major capacitat per donar resposta a les canviants necessitats de l'Hospital.

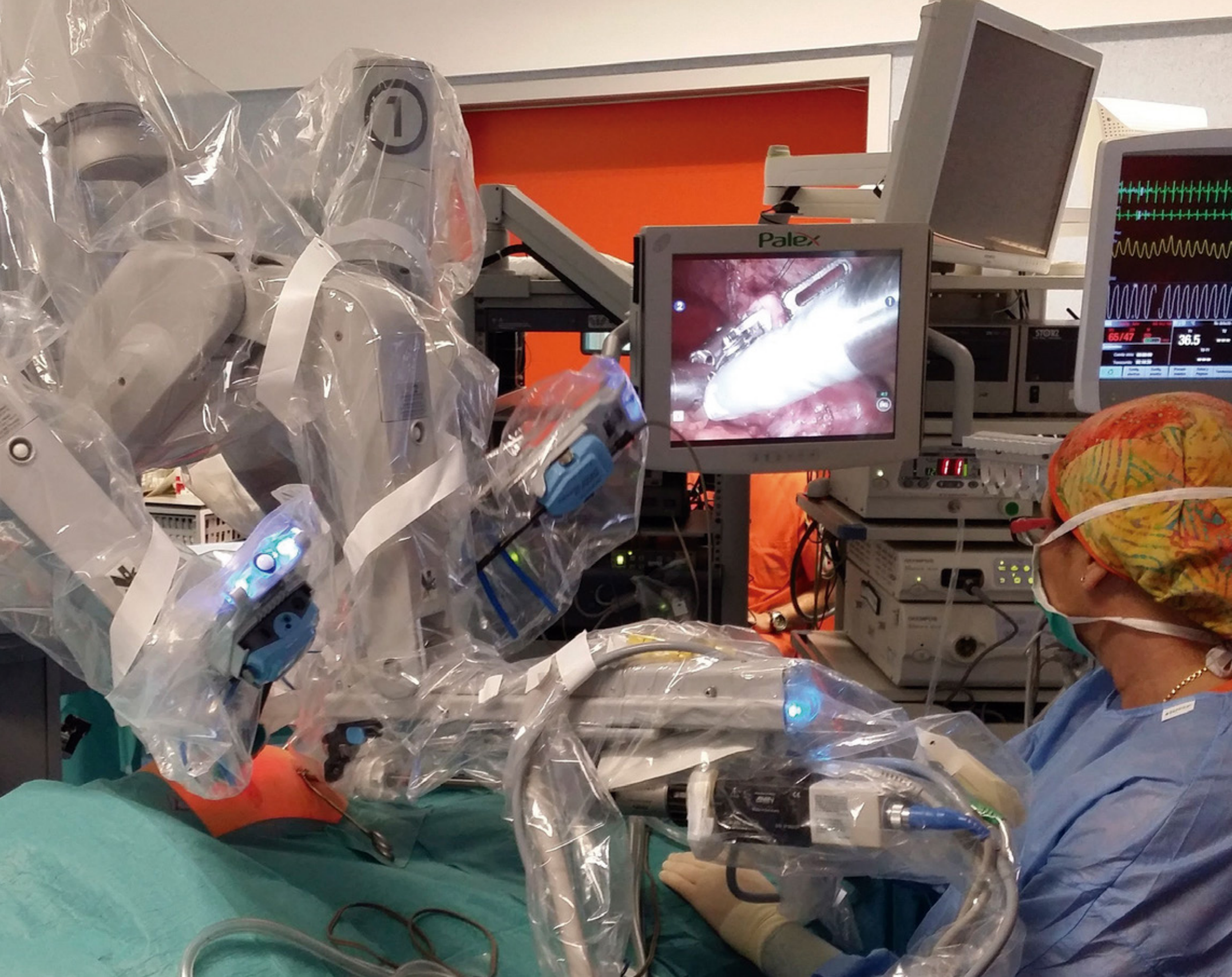
Palex
65/47
36.5

La cirurgia robòtica, una aposta per la innovació, per l'accessibilitat i per l'equitat

Al llarg de la història, s'han desenvolupat tècniques quirúrgiques per millorar els resultats, per aportar cada vegada més avantatges als pacients i per reduir alhora els efectes col·laterals de les cirurgies. Hem estat testimonis de l'evolució de les tècniques, des de la cirurgia oberta fins a la cirurgia laparoscòpica; en l'actualitat, s'ha arribat a la cirurgia assistida per robot. L'opció robòtica uneix els avantatges de la cirurgia oberta i de la cirurgia laparoscòpica. Es redueixen els desavantatges d'ambdues cirurgies, se n'igualen o se'n superen els resultats i millora la qualitat percebuda pel pacient.

Des de 2012, l'Hospital Universitari Son Espases fa ús de la tecnologia robòtica per dur a terme intervencions quirúrgiques, en la majoria dels casos per al tractament de pacients amb patologies oncològiques. En tractar-se de l'únic robot quirúrgic d'aquestes característiques de les Illes Balears, durant aquests anys s'ha ofert aquest recurs als pacients de la nostra Comunitat Autònoma de manera exclusiva des de la sanitat pública. Això ha permès orientar el seu ús cap a l'eficiència i cap a l'equitat en l'accés.

Com en altres procediments mínimament invasius, la cirurgia robòtica minimitza el dany a la paret abdominal pel fet d'accedir-hi mitjançant petites incisions o orificis naturals; a això s'hi suma la possibilitat de realitzar procediments reconstructius de manera segura amb gran precisió en espais reduïts, gràcies a la tecnologia que permet articular els extrems dels instruments de manera similar a la mà d'un cirurgià. El robot quirúrgic aporta una excel·lent qualitat de visió tridimensional i elimina el tremolor del cirurgià i de l'ajudant.

La disposició dels quatre braços del robot en el nou model, adquirit el 2019, ofereix encara una major versatilitat; permet realitzar un major nombre de procediments de gran complexitat d'una manera més senzilla i reproduïble. El temps que tarda un nou cirurgià a assolir nivells d'excel·lència en una tècnica quirúrgica també es veu reduït sensiblement.

La cirurgia robòtica suma als avantatges ja coneguts de la cirurgia laparoscòpica —accés mínimament invasiu— nous avantatges que redunden en millors resultats i en més seguretat per al pacient. La visió en 3D i l'ús de diferents òptiques anul·lades permeten una excel·lent visualització de totes les estructures del camp quirúrgic; la posició ergonòmica del cirurgià, que opera d'assegut, li evita fatiga i lesions. A més, la possibilitat d'articular els extrems dels instruments robòtics fa que els moviments siguin molt precisos; reprodueixen la complexitat dels moviments de la mà humana, eliminen el tremolor i fan que, a la pràctica, els cirurgians siguin ambidextres.

Actualment, s'estan duent a terme operacions robòtiques en urologia per tractar pacients amb càncer de pròstata i amb càncer renal. S'utilitzen també en cirurgia general per tractar el càncer de còlon, en ginecologia per al càncer d'úter i d'ovari, i en otorrinolaringologia per al tractament dels tumors d'amígdales. Des de 2012, s'han realitzat 582 procediments robòtics.

Un compromís per l'excel·lència i la millora contínua

L'any 2012, la Conselleria de Salut i Consum va aprovar el Decret 46/2012, d'1 de juny, pel qual es regula el marc de qualitat dels centres, dels serveis i dels establiments sanitaris; es crea la Comissió Autonòmica d'Acreditació dels Centres Sanitaris de les Illes Balears, i s'aprova el Programa d'Acreditació d'Hospitals Generals.

Durant l'any 2014, l'autoavaluació del compliment del conjunt de criteris del Programa va suposar un gran esforç per recollir tota la informació i la documentació necessària per justificar i evidenciar cadascun d'ells. El procés d'acreditació va permetre identificar determinades àrees de millora i es va obtenir el nivell III d'acreditació. La seva obtenció implica el compliment del 100% dels criteris obligatoris i de més del 75% dels recomanables.

Des de llavors, tal com es defineix en el Decret, es realitzen visites de seguiment anuals i es comprova l'avenç de les àrees de millora. A més, en cadascuna de les visites, mitjançant les entrevistes amb els professionals, s'identifiquen noves àrees de millora que l'Hospital ha d'implantar a continuació.

A diferència d'altres acreditacions i certificacions, en aquest cas, és la Direcció General de Recerca en Salut, Formació i Acreditació de la Conselleria de Salut i Consum la responsable de l'avaluació externa. Habitualment, compta amb el suport d'Inspecció Mèdica i, a vegades, requereix el suport de professionals d'altres centres sanitaris. Així, s'aconsegueix una avaluació veritablement externa i independent, tant del mateix Hospital com del Servei de Salut. Els objectius i els plans estratègics en salut estan totalment alineats i, suposen un avantatge a l'hora d'enfocar les accions de millora i d'abordar-les des de diferents òrgans de gestió de la nostra Comunitat Autònoma.

En un futur, si s'elaboren altres programes, acreditaran l'Hospital General i l'Hospital Psiquiàtric.

merç Just i Solidari
Plar

Una hostatgeria per als acompanyants dels pacients de Menorca i de les Pitiüses

En els darrers anys, el Servei de Salut ha impulsat nombroses actuacions per evitar el desplaçament de pacients de Menorca i de les Pitiüses a Palma per rebre tractament. Així, especialistes de Son Espases es desplacen periòdicament a aquestes illes per atendre pacients. També, s'ha fet un esforç per posar en marxa nous serveis i noves prestacions, tant a l'Hospital Mateu Orfila, de Menorca (Serveis d'Oncologia Radioteràpica i gangli sentinella, entre d'altres), com a Can Misses, d'Eivissa (serveis d'Oncologia Radioteràpica, de Cirurgia Plàstica i Reparadora, de Cirurgia Vascular, Hemodinàmica, gangli sentinella, etc.).

A pesar de tots aquests esforços, sovint, els pacients de Menorca, d'Eivissa i de Formentera han de venir a Son Espases per ser operats o per rebre tractament. Per això, el mes de desembre de 2016, es va obrir a l'Hospital una hostatgeria amb vuit habitacions dobles per als acompanyants i, només un any més tard, se n'obriren dotze més. Gràcies a aquestes vint habitacions i d'altres que el Servei de Salut té concertades, s'ofereix un recurs indispensable per procurar el benestar d'aquests usuaris que, alhora, es complementa amb altres cobertures per a la seva manutenció.

Totes les habitacions tenen accés directe a l'Hospital, són dobles, i disposen de totes les comoditats per fer més lleugera la seva estada. D'ençà que s'obrí, gairebé 3.000 persones de Menorca, d'Eivissa i de Formentera han pogut acompanyar els seus familiars a Son Espases durant l'estada hospitalària.

A banda d'aquest recurs, Son Espases disposa de la figura d'infermer d'enllaç, que atén de manera personalitzada els pacients desplaçats. L'infermer fa de nexe d'unió entre les diferents àrees sanitàries i ofereix informació i assessorament directe i personalitzat al pacient perquè la seva estada hospitalària sigui el més fàcil i grata possible.

Son Espases
hospital universitari
Universitat
#SOM
UIB

La Facultat de Medicina, un revulsiu per a l'Hospital

Dia 12 de setembre de 2017 entraren a l'Hospital els seixanta estudiants de la primera promoció dels estudis de Grau de Medicina, de la Universitat de les Illes Balears. S'assolia així una fita històrica per a la Comunitat Autònoma i es posava punt i final a una situació d'inequitat, ja que fins aleshores, els illencs havien de desplaçar-se a altres comunitats autònomes per estudiar Medicina. La posada en marxa d'aquests estudis va ser fruït de la feina conjunta de les conselleries d'Educació i Universitat i de Salut i Consum, en coordinació amb la Universitat de les Illes Balears i del suport de tot el Govern.

Son Espases, i abans l'antic Son Dureta, compta amb una dilatada trajectòria en la docència postgrau de residents. Ara, amb els estudis de Grau de Medicina es completa amb la docència pregrau, el que suposa un revulsiu per a tots els professionals de l'Hospital, no només als que volen desenvolupar una carrera acadèmica. És ben conegut que els estudis de grau tenen un impacte molt positiu en els hospitals, inclús en la millora dels resultats clínics. La docència s'ha convertit també en un estímul per als nostres professionals, ja que implica una necessitat d'actualització i de revisió contínues, i impregna tota l'activitat de l'Hospital.

La Universitat i l'Hospital van junts també en altres projectes innovadors com ara el Centre de Simulació, un espai en el qual la tecnologia permet l'adquisició d'habilitats tècniques en escenaris simulats d'alta fidelitat.

La Facultat de Medicina compta amb més de 1.500 metres quadrats destinats a la docència dels estudiants per a l'adquisició d'una formació teòrica sòlida i d'habilitats tècniques i pràctiques.

QIAGEN
eppendorf
Research plus

L'IdISBa, a l'elit de la investigació sanitària a Espanya

L'Institut d'Investigació Sanitària Illes Balears (IdISBa) es creà l'any 2013 fruit de l'associació i de la col·laboració entre els diferents centres i dispositius que desenvolupen activitats d'investigació biosanitària i biomèdica a les Illes Balears. La seva funció és el foment, el desenvolupament i la integració de la investigació d'excel·lència en ciències de la salut, amb especial atenció a la de caràcter cooperatiu, transversal i multidisciplinari i amb un objectiu marcadament translacional.

El 24 de gener de 2019, l'Institut de Salut Carlos III acredità l'IdISBa com a institut d'investigació sanitària. L'obtenció d'aquesta acreditació ha suposat un canvi total de les expectatives futures de l'Institut pel fet de poder accedir a més i a millors programes de finançament, així com el de col·locar l'IdISBa a la lliga dels millors centres d'investigació sanitària del país. Aquest fet ha condicionat una major responsabilitat i un augment de competitivitat, i l'ha igualat a la investigació biomèdica puntera a l'àmbit nacional. Des de l'acreditació, la captació de talent i els recursos destinats a la recerca han augmentat de manera important a l'Institut.

L'Institut d'Investigació Sanitària Illes Balears té identificades 7 àrees científiques d'interès, que engloben els cinquanta-dos grups d'investigació i quasi vuit-cents investigadors: Àrea transversal de ciència i tecnologia en salut; Salut pública, epidemiologia, clínica i serveis de salut; Malalties infeccioses, resistència antibiòtica i resposta immunològica; Malalties cardiovasculars, metabòliques, renals i nutrició; Malalties respiratòries; Neurociències, i Oncologia i Hematologia.

L'IdISBa disposa d'un total de 6.062,77 m2, destinats a l'activitat investigadora i a la seva gestió, distribuïts entre l'Hospital Universitari Son Espases, l'Hospital Universitari Son Llàtzer, la Gerència d'Atenció Primària, la Fundació Banc de Sang i Teixits de les Illes Balears i l'Institut Universitari d'Investigació en Ciències de la Salut (IUNICS) de la Universitat de les Illes Balears.

Actualment, els grups de l'IdISBa que duen a terme la recerca en els espais ubicats a Son Espases són el següents: Genòmica de la salut; Malalties osteomusculars; Epidemiologia nutricional i fisiopatologia cardiovascular (NUTRECOR); Grup d'investigació multidisciplinària en Pediatria; Resistència antibiòtica i patogènia de les infeccions bacterianes; Estudi de la resposta immunològica en patologia humana; Malalties infeccioses – VIH; Fisiopatologia i terapèutica cardiovascular; Grup d'investigació en malalties nefrourològiques; Inflamació, reparació i càncer en malalties respiratòries; Síndromes d'apnees i hipoapnees del son (SAHS); Neurocirurgia; Neuropatologies i Neurocrítics: Toxicologia clínica; Teràpies avançades i biomarcadors en Oncologia Clínica; Clínica i Biologia de les neoplàsies hematològiques; Grup d'investigació en Oncologia Radioteràpica; Malaltia oncològica peritoneal, i Lípids en patologia humana.

La COVID-19, una prova d'estrès per a Son Espases i per a tot el sistema sanitari

Son Espases arribà als seus deu anys en funcionament amb un repte del tot inesperat: fer front a una pandèmia mundial. El seu impacte en el sistema sanitari i a l'Hospital —sotmès a una excepcional prova d'estrès— marcarà, molt probablement, un abans i un després.

L'Hospital, de la mà dels professionals, va implantar nombrosos canvis estructurals i organitzatius en un temps record per donar una resposta immediata a l'afluència de pacients amb infecció per SARS-CoV-2 que arribaven. La necessitat de donar resposta a una situació excepcional que requeria una adaptació àgil i ràpida va fer necessària la constitució, des de l'inici, d'un Comitè COVID —integrat per membres de l'Equip Directiu i per professionals dels serveis més afectats per la pressió assistencial.

L'activitat quirúrgica programada s'ha anat adaptant en funció de les successives onades, però sempre ha garantit les cirurgies urgents, les preferents i les oncològiques i ha protegit els serveis de referència per tal de garantir els serveis bàsics. Les consultes externes es varen reconvertir en consultes telefòniques; a Urgències es varen establir dos circuits diferenciats i es varen habilitar desenes de llits per a pacients COVID a les unitats d'hospitalització, de semicrítics i de crítics.

Al llarg de la pandèmia, l'Hospital ha treballat en un marc d'emergència que, gràcies a les mesures excepcionals aprovades per les autoritats superiors —el Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, la Conselleria de Salut i Consum i el Servei de Salut de les Illes Balears—, ha dotat l'Hospital d'una major capacitat d'adaptació davant la crisi.

Sens dubte, la pandèmia ha reforçat el paper de Son Espases com a hospital de referència de les Illes Balears ajudant i reforçant tot allò que no podien assumir els altres centres hospitalaris de la Comunitat. També ens ha recordat la vocació de servei públic, la capacitat d'adaptació i la predisposició de tots els professionals de la Salut que, en situacions excepcionals, vetlen per la salut de les persones.

Primer centre de simulació de les Illes Balears

En marxa des del 2020, el Centre de Simulació és una aposta de l'Hospital Universitari Son Espases per la innovació que permet a professionals, a residents i a estudiants de Ciències de la Salut practicar exercicis i procediments tècnics en circumstàncies semblants a la realitat, utilitzant maniquins o realitat virtual.

Ara, els estudiants i els professionals poden practicar amb malalts virtuals i amb maniquins fins a assolir un alt grau de seguretat en l'aplicació de les destreses tècniques adquirides. Un dels aspectes clau és que aquesta manera d'autoaprenentatge també permet observar com un equip multidisciplinari afronta una situació complexa, fet que permet aprendre dels possibles errors comesos i avaluar-ne les competències.

És una iniciativa capdavantera que té molt a veure amb les tecnologies més avançades, necessàries per millorar l'assistència sanitària i l'eficiència del sistema de salut.

La posada en marxa del Centre de Simulació ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Facultat de Medicina de la Universitat de les Illes Balears i gràcies a l'empenta dels professionals de l'Hospital per implementar aquest aprenentatge en el treball diari.

Tot i que no forma part directament del Centre de Simulació, l'Hospital Universitari Son Espases també disposa d'una unitat d'impressió 3D que ajuda els cirurgians a planificar les intervencions quirúrgiques. El radiòleg, que és l'especialista avesat a interpretar les imatges, converteix una imatge radiològica bidimensional —una TC o una ressonància magnètica— en una imatge tridimensional que permet al cirurgià experimentar abans de la intervenció, ja sigui sobre un model físic generat amb una impressora 3D o a través de l'ordinador amb unes ulleres de realitat virtual.

El cor artificial, una opció més per a la insuficiència cardíaca

La insuficiència cardíaca és una epidèmia mundial que contribueix de manera important a la despesa sanitària en els països desenvolupats. Malgrat l'avenç en el seu tractament mèdic, el percentatge de pacients en els quals es produeix un progrés de la malaltia a un estadi avançat o terminal segueix sent elevat. Quan la teràpia mèdica deixa de ser efectiva, el trasplantament cardíac és considerat el tractament d'elecció. No obstant això, a causa de la limitada disponibilitat d'òrgans i del temps d'espera fins que hi ha disponible un òrgan compatible, els dispositius d'assistència ventricular esquerra (DAVE) són l'única opció terapèutica. En el cas de pacients que presenten una contraindicació permanent a un trasplantament cardíac a causa de l'edat o de comorbiditats, els DAVE usats com a teràpia de destinació constitueixen una de les opcions principals.

És una tècnica quirúrgica nova i una tecnologia costosa, que implica un estudi exhaustiu dels candidats amb tècniques d'imatge, hemodinàmica i estudis respiratoris. L'actuació a la sala d'operacions implica un entrenament especial dels equips de Cirurgia Cardíaca i d'Anestesiologia amb un postoperatori complex supervisat per equips entrenats a la Unitat de Cures Intensives.

El desenvolupament del Programa d'Assistència Circulatòria fou un treball d'anys, amb múltiples reunions per fer un protocol minuciós que implica molts de serveis i de prestacions de l'Hospital: Cirurgia Cardíaca, Cardiologia, Medicina Intensiva i Anestesiologia. També hi participen altres professionals com hematòlegs, psicòlegs, treballadors socials i especialistes en rehabilitació, a més del personal d'infermeria, que també té una participació important en l'atenció d'aquests pacients.

El mes de novembre de 2020, s'implantà amb èxit el primer dispositiu HM III en la comunitat autònoma de les Illes Balears, la qual cosa va suposar l'inici del Programa d'Assistència Ventricular a llarg termini i de la Unitat d'Insuficiència Cardíaca Avançada, un reflex de la qualitat assistencial de Son Espases i del bon funcionament d'un procés multidisciplinari complex.

.

Serveis i àrees

Serveis assistencials

Anàlisis Clíniques

som un equip

Nou espai i tecnologia de darrera generació

La major disposició d'espai, juntament amb un nivell excel·lent en tecnologia, ha permès establir una organització en dues àrees diferenciades. Per una banda, l'Àrea del CORE, laboratori amb un màxim volum d'activitat i amb una màxima automatització, constitueix un referent perquè assegura les tres fases de l'anàlisi: preanalítica, analítica i postanalítica. Per l'altra, l'Àrea de Màxima Especialització i Tècniques Especials, que exigeix una tecnologia més sofisticada i, per tant, una major complexitat en la realització de les determinacions i en la interpretació dels resultats obtenguts.

Acreditació de qualitat

La Unitat de Gestió de Qualitat del Servei ha anat incorporant àrees de coneixement al seu abast d'acreditació per la norma UNE-EN ISO 15189, que suposa en l'actualitat el 90% de la cartera de serveis. L'Hospital Universitari Son Espases és un dels hospitals amb un major nombre de determinacions acreditades de l'estat espanyol.

Pioners en la implantació d'un sistema informàtic comú a les Illes

El sistema informàtic presta suport d'una manera integrada i intel·ligent a tots els seus serveis de laboratori, i incorpora eines orientades a millorar la qualitat de l'assistència al ciutadà, augmenta la seguretat del pacient i facilita la tasca dels facultatius i dels gestors de l'àrea sanitària. En total, el sistema és utilitzat per prop de 20.000 professionals.

Participació en programes de salut pública

Més enllà de l'activitat assistencial, el Servei també participa en la prevenció de les malalties, concretament en el cribratge neonatal i en el cribratge del càncer de còlon, ambdós programes de la Direcció General de Salut Pública i Participació.

El cribratge neonatal i el diagnòstic de metabolopaties (malalties rares) permet la detecció de 46 malalties rares, la detecció de les quals es fa en les primeres hores de vida i permet disminuir-ne les seqüeles per a tota la vida. El Laboratori de Gastroenterologia és el de referència a Mallorca per al programa de cribratge del càncer colorectal.

Anatomia Patològica

som un equip

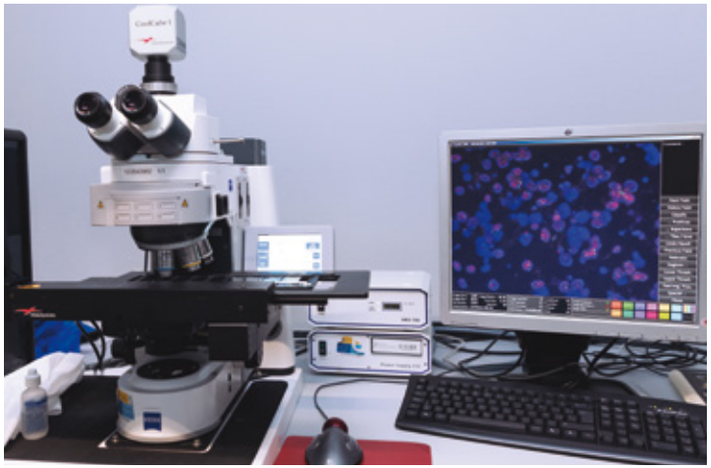

Implementació d'un sistema de traçabilitat de la mostra

El Servei d'Anatomia Patològica ha implementat un sistema complet de traçabilitat de la mostra, des de la seva entrada al Servei -passant per les diferents seccions del laboratori-, fins que s'entrega al patòleg per al seu estudi. Aquesta acció ha afavorit la millora en el flux de treball del laboratori i, alhora, ha fet que millori la seguretat del pacient.

Incorporació de tècniques moleculars per al diagnòstic i per al pronòstic de malalties neoplàstiques

La consolidació i l'ampliació de la Secció de Patologia Molecular del laboratori ha augmentat significativament la cartera de serveis amb la detecció de mutacions en el càncer, estudis d'hibridació in situ per fluorescència (FISH), estudis d'expressió (IHQ), amb nous marcadors pronòstics i amb noves dianes terapèutiques. La necessitat creixent de la determinació de biomarcadors moleculars i de la detecció de dianes terapèutiques en el càncer ha fet que el Servei d'Anatomia Patològica assoleixi un paper central en el diagnòstic oncològic de precisió i en la medicina personalitzada.

Aposta pels controls de qualitat diagnòstica

L'adhesió als programes de control de qualitat diagnòstica organitzats per entitats com la Societat Espanyola d'Anatomia Patològica (SEAP) o per la European Molecular Genetics Quality Network (EMQN), ha permès verificar tant la qualitat de les diferents tècniques diagnòstiques que es realitzen al laboratori com la qualitat en la interpretació d'aquestes tècniques i en la redacció de l'informe corresponent per part de l'equip mèdic.

Anestesiologia i Reanimació

som un equip

Anestèsia intraoperatòria

El Servei ha participat en el progrés i en el desenvolupament de la majoria de les especialitats quirúrgiques incorporant procediments i sistemes de monitoratge avançats i, en alguns casos, creant unitats funcionals. Cal destacar l'anestèsia en cirurgia cardíaca per a la col·locació de dispositius d'assistència ventricular, l'anestèsia en cirurgia robòtica, l'anestèsia per a l'esofaguectomia en pron, l'anestèsia per a la HIPEC, l'anestèsia en neurocirurgia amb neuromonitoratge i proves d'imatge intraoperatòria, l'anestèsia locoregional ecoguiada en traumatologia, l'anestèsia toràcica amb blocatge endobronquial selectiu, l'anestèsia pediàtrica amb blocatges ecoguiats i l'anestèsia sota ECMO en cirurgia no cardíaca.

Anestèsia fora de l'àrea quirúrgica

Una de les característiques del disseny de Son Espases va ser l'equipament dels gabinets per a la pràctica de procediments invasius en règim ambulatori. El Servei ha participat a fer possible aquesta aposta i hi dedica a diari un nombre important d'anestesiòlegs que, amb la realització de tècniques específiques, han permès arribar a fer anualment més de 6.000 procediments invasius d'alta complexitat fora de l'àrea quirúrgica.

Unitat del Dolor

Disposa d'un espai propi amb consultes, sala de tècniques intervencionistes i àrea de recuperació que ha permès universalitzar l'atenció al dolor agut hospitalari i incorporar tècniques innovadores invasives d'alta complexitat com les ablacions per radiofreqüència o tècniques de neuroestimulació. A més, la Unitat fa ingressos per a tractaments endovenosos de risc i disposa de circuits d'atenció a processos d'alta prevalença com la fibromiàlgia. En aquests 10 anys, el creixement d'activitat ha estat sostingut i s'ha arribat a la realització de fins a 4.500 consultes i a 3.500 tècniques invasives anuals.

Unitat de Reanimació (REA)

El trasllat de la REA a Son Espases va permetre incorporar les darreres tècniques diagnòstiques, de monitoratge i de suport com a tècniques avançades de ventilació amb sincronització diafragmàtica, teràpies de substitució renal o monitoratge hemodinàmic amb tècniques d'anàlisi d'ona de pols i termodilucció transpulmonar. Cal destacar la integració en la pràctica clínica diària de l'ecografia diagnòstica i destacar l'ecografia pulmonar, l'eFAST, l'ecografia renal en el trasplantament renal, i l'ecocardiografia transtoràcica i transesofàgica. La fita més rellevant d'aquests anys ha estat la participació de la REA en la crisi sanitària causada per la COVID-19, en la qual ha demostrat la seva capacitat d'adaptació a les necessitats del nostre sistema i d'assumir pacients crítics de tota mena des de l'inici de la pandèmia.

Unitat Docent

El Servei ha participat en la posada en marxa dels estudis de Grau de Medicina de la UIB, ja que facultatius són professors associats d'assignatures obligatòries i optatives.

Angiologia i Cirurgia Vascular

som un equip

Adaptació del Servei a l'evolució tecnològica de l'especialitat

Des de l'any 2000, l'especialitat d'Angiologia i Cirurgia Vascular ha experimentat una revolució tecnològica i terapèutica amb la introducció i el desenvolupament dels procediments endovasculars, la qual cosa ha permès ampliar el ventall de patologies a tractar i simplificar la complexitat dels procediments associats a la cirurgia oberta. Des d'aleshores, s'ha fet un entrenament específic dels membres del Servei en l'adquisició de competències en la terapèutica endovascular i, al mateix temps, s'ha establert una formació continuada per al maneig dels equips d'imatge.

Aquesta revolució tecnològica ha fet que es dotàs Son Espases d'un quiròfan híbrid, fet que ha convertit el Servei d'Angiologia i Cirurgia Vascular en el primer del país a tenir-lo. El quiròfan híbrid ha permès dur a terme procediments de cirurgia convencional i de cirurgia endovascular o la combinació d'ambdós procediments.

Creació dels programes de cirurgia mínimament invasiva de la patologia de l'aorta toràcica i abdominal

Amb la posada en funcionament de Son Espases s'ha incentivat el desenvolupament formatiu dels especialistes en el tractament endovascular de la patologia aòrtica complexa. Per aquest motiu, s'han facilitat estades formatives en centres de referència europeus als facultatius que ho han sol·licitat, així com la formació en el nostre Hospital amb especialistes reconeguts en el camp de la planificació i en la implantació d'endopròtesis ramificades per al tractament endovascular d'aneurismes toracoabdominals. Aquest camp continua en desenvolupament tant per l'evolució de les plataformes d'endopròtesis com per la possibilitat de simulació prèvia a la implantació, la qual cosa millorarà els resultats en un futur.

Tractament endovascular dels aneurismes d'aorta abdominal infrarrenal romputs

Amb la consolidació de la tècnica endovascular aòrtica, s'ha aconseguit que l'aneurisma d'aorta abdominal romput sigui tractat de manera mínimament invasiva, amb una millora substancial en la mortalitat d'aquest grup de pacients. Al mateix temps, s'ha disminuït la necessitat dels recursos derivats de les estades a unitats de crítics, així com s'ha aconseguit una disminució de l'estada hospitalària total, fet que repercuteix en una millor eficiència en la gestió dels recursos.

Servei de referència nacional en el tractament de la patologia oclusiva dels troncs supraòrtics

La Societat Espanyola d'Angiologia i Cirurgia Vascular (SEACV) ha considerat el nostre Servei com a referència en el tractament quirúrgic de la patologia carotídia oclusiva extracranial, tant per la casuística de casos com pels resultats oferits. En el nostre Servei s'ha establert la tècnica d'eversió carotídia modificada, cosa que ha fet que formem part del Grup SIMUVASC i que organitzem amb periodicitat anual un curs de referència formativa nacional en el tractament de la patologia oclusiva carotídia.

Aparell Digestiu

som un equip

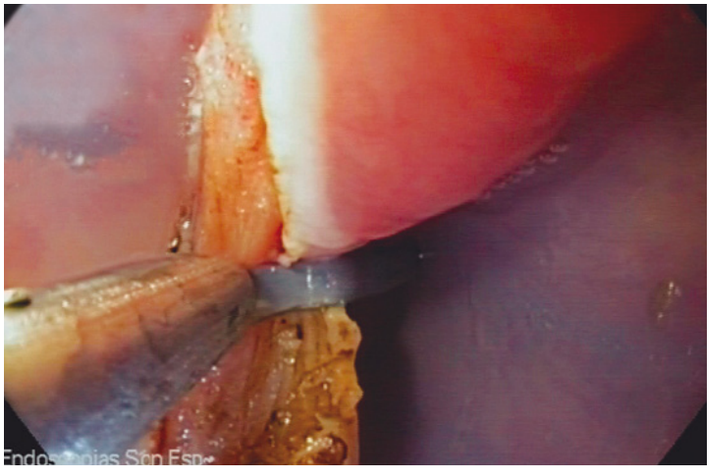

Incorporació de tècniques innovadores

La incorporació de tècniques innovadores com la radiofreqüència de l'esòfag de Barrett, l'obertura endoscòpica del diverticle de Zencker, la teràpia de buit endoluminal, la coledocoscòpia directa (*Spyglass*), la impedanciometria esofàgica o el trasplantament fecal, entre d'altres, han incrementat la cartera de serveis del Servei d'Aparell Digestiu i han posicionat les unitats d'Endoscòpia i de Proves Funcionals com a unitats de referència.

Tractaments efectius per a l'hepatitis C

Els pacients infectats pel virus de l'hepatitis C (VHC) poden desenvolupar una cirrosi, tenen un risc augmentat de patir un hepatocarcinoma i han estat una de les principals indicacions de trasplantament hepàtic. En els últims anys, hem assistit a l'aparició d'antivirals altament eficaços i segurs, amb els quals s'han tractat els pacients, s'ha erradicat el virus i s'ha modificat la història natural d'aquesta malaltia.

Premi TOP 20

L'any 2017, el Servei d'Aparell Digestiu va ser guardonat amb el premi TOP 20 en la categoria de l'Àrea d'Aparell Digestiu. Aquest premi suposa un reconeixement a la qualitat assistencial de l'Hospital, identifica els patrons de bona pràctica (*benchmark*) i dona a conèixer el nom dels centres amb uns millors resultats en qualitat (mortalitat, complicacions, readmissions), en adequació de la pràctica clínica (cirurgies sense ingrés) i en eficiència econòmica (estades, productivitat i costos).

Certificació en grau d'excel·lència

La certificació amb grau d'excel·lència de la Unitat Multidisciplinària de Malaltia Inflamatòria Intestinal acredita, mitjançant una auditoria, el compliment dels estàndards i dels indicadors d'estructura, qualitat, processos i resultats, validats pel Grup Espanyol de Treball en Malaltia de Crohn i Colitis Ulcerosa (GETECCU).

Cardiologia

som un equip

Creació de la Unitat de Cures Intermèdies Cardiològiques (UCIC)

En marxa des de 2016, la UCIC té com a objectiu l'atenció de pacients amb síndrome coronària aguda amb obstrucció de les artèries coronàries de risc intermedi, intermedi-alt. Els pacients d'aquesta Unitat necessiten cures d'infermeria, monitoratge i una capacitat de resposta mèdica superior a la d'un servei mèdic d'hospitalització convencional de Cardiologia, però no necessiten els serveis d'una UCI Coronària.

Creació de la Unitat d'Investigació Clínica

L'objectiu és desenvolupar un projecte d'investigació multidisciplinari que tengui projecció nacional i internacional, principalment sobre l'infart agut de miocardi i sobre la insuficiència cardíaca, que són les patologies cardiovasculars més freqüents. El projecte ha de ser una eina per als pacients i per als professionals: ha de tenir un impacte en la millora dels resultats de salut i ha de servir perquè els professionals trobin l'espai per ampliar els seus coneixements i perquè facin contribucions a la comunitat científica.

Consolidació dels tractaments en patologia estructural

En aquest temps s'ha produït un augment exponencial en la implantació percutània de pròtesis biològiques en posició aòrtica, de dispositius de valvuloplàstia mitral, de dispositius Mitraclip, de vàlvules percutànies en posició pulmonar, i en el tractament de: cardiopaties congènites de l'adult, comunicació interauricular, comunicació interventricular, ductus arteriosus permeable, foramen oval, *leak* perivalvular, anomalies de drenatge venós i tancament percutani de l'apèndix auricular esquerre.

Dispositiu d'Assistència Ventricular (DAVI)

En col·laboració amb el Servei de Cirurgia Cardíaca, s'ha començat el programa d'insuficiència cardíaca avançada amb la implantació del primer dispositiu d'assistència ventricular (DAVI) el novembre de 2020. Aquests dispositius són aparells que s'encarreguen d'impulsar la sang i que supleixen la funció del cor. Depenent de la configuració, es pot oferir suport al ventricle esquerre, al ventricle dret o a tots dos. Els DAVI han experimentat un ràpid desenvolupament des de la seva aparició i han millorat la seguretat. Ha augmentat la durabilitat i s'ha reduït la grandària.

Cirurgia Cardíaca

som un equip

Centre de referència nacional en la formació de la reparació mitral

El Servei de Cirurgia Cardíaca, reconegut com a centre de referència de reparació mitral a Espanya, des de l'any 2004 organitza cursos de cirurgia en reparació mitral. Durant aquests anys, ha format al voltant de 350 professionals (cirurgians, cardiòlegs i anestesiòlegs). Els cursos alternen casos de cirurgia en directe amb ponències de professionals, tant del nostre Centre com de centres convidats.

La llarga trajectòria en reparació mitral fou l'inici per a la reparació de la vàlvula aòrtica. El mes de gener de 2020, es va dur a terme el 1r Curs en Reparació Aòrtica, juntament amb l'Hospital Clínic de Barcelona.

Creació del Premi Oriol Bonnín a la recerca en patologia cardiocirculatòria

L'any 2016 i coincidint amb el *3rd The Baleric Island International Symposium in Mitral Valve Repair*, es va crear el *Premio Oriol Bonnín a la investigación en patología cardiocirculatoria* com a reconeixement a la labor del Dr. Bonnín, impulsor del primer Servei de Cirurgia Cardíaca de la sanitat pública balear, del qual fou el primer cap de servei. El Dr. Bonnín és un reconegut cardiòleg i cirurgià cardiovascular i va participar en el primer trasplantament cardíac fet a Espanya.

Impuls al Programa d'Assistència Ventricular

L'any 2015, s'inicià el programa d'assistència circulatòria amb l'implant de la primera ECMO. D'aquesta manera, fou possible l'estabilització de pacients en xoc cardiogènic o amb insuficiència respiratòria refractaris al tractament convencional. També va fer possible el trasllat entre illes d'aquests pacients o el trasllat a centres de referència amb la participació del Servei de Medicina Intensiva i del 061. Des d'aleshores, s'han implantat més de 40 dispositius i s'ha ampliat també el programa a assistències de llarga durada.

El mes de novembre de 2020, s'implantà el primer dispositiu HM III a les Illes Balears, amb el qual s'inicià el Programa d'Assistència Ventricular a llarg termini i la posada en marxa de la Unitat d'Insuficiència Cardíaca Avançada del Servei de Cardiologia.

Acreditació de la formació MIR

Des de l'inici del Servei de Cirurgia Cardíaca, a finals de 2002, l'objectiu principal ha estat l'excel·lència assistencial. S'han obtingut nombrosos premis TOP 20 de l'Àrea del Cor. L'any 2017 s'acredità la formació i la docència MIR amb la incorporació, l'any 2018, de la primera metgessa interna resident en el Servei de Cirurgia Cardíaca.

Cirurgia General i Digestiva

som un equip

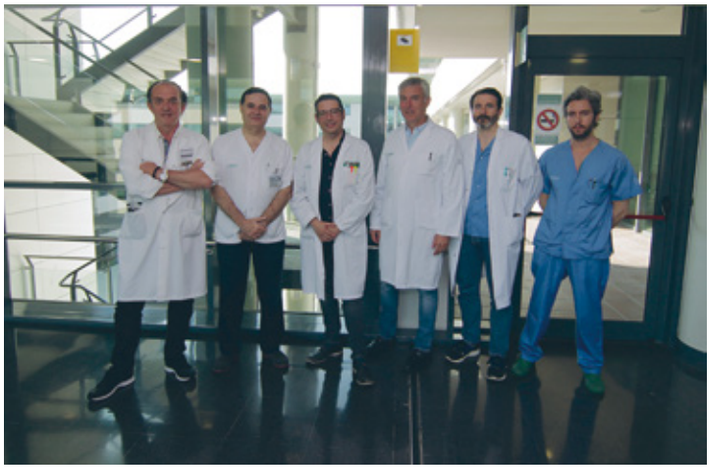

Implantació de la Cirurgia Oncològica Peritoneal a les Illes Balears

El 2014 s'implanta el Programa de Cirurgia Oncològica Peritoneal per tractar pacients amb carcinomatosi peritoneal, una malaltia produïda per diferents tipus de tumors malignes originats a l'abdomen, com el càncer de còlon, d'ovari o els apendiculars.

El tractament consisteix a extirpar tota la massa tumoral i a aplicar quimioteràpia dins l'abdomen a una temperatura d'entre 41 ºC i 43 °C (HIPEC). La quimioteràpia intraperitoneal permet utilitzar altes dosis de citostàtics sense els efectes secundaris que es presenten quan s'administren per via intravenosa. Aquesta tècnica ha permès que una malaltia considerada fins fa poc temps terminal augmenti de manera significativa l'esperança de vida dels pacients.

Premi TOP 20

L'any 2017, els serveis de Cirurgia General i d'Aparell Digestiu van ser guardonats amb el premi TOP 20 en la categoria de l'Àrea d'Aparell Digestiu. Aquest premi suposa un reconeixement a la qualitat assistencial de l'Hospital, identifica els patrons de bona pràctica (*benchmark*) i dona a conèixer el nom dels centres amb uns millors resultats en qualitat (mortalitat, complicacions, readmissions), en adequació de la pràctica clínica (cirurgies sense ingrés) i en eficiència econòmica (estades, productivitat i costos).

Participació activa en la instauració del estudis de Medicina a la Universitat de les Illes Balears

Actualment, quatre professionals del Servei són professors associats en els estudis de Grau de Medicina de la UIB. A més, el cap del Servei, el Dr. González Argenté, està acreditat com a professor titular.

Organització de congressos, jornades i cursos d'àmbit autonòmic, nacional i internacional

Durant aquests anys, el Servei ha apostat per la formació contínua dels professionals. Una mostra d'això són els constants congressos, jornades i cursos organitzats d'àmbit autonòmic, nacional i internacional. Cal destacar el XVII Congrés Nacional de l'Associació Espanyola de Coloproctologia, el V Congrés Nacional de la Societat Espanyola de Cirurgia de l'Obesitat, el V Congrés Nacional de la Societat Espanyola d'Oncologia Quirúrgica i les quatre edicions del Curs d'Atenció al Pacient Politraumatitzat, entre d'altres.

Cirurgia Oral i Maxil·lofacial

som un equip

Impuls a la creació del Comitè de Tumors de Cap i Coll

Professionals dels serveis d'Oncologia Mèdica i Radioteràpica, Otorrinolaringologia, Medicina Nuclear, Radiologia i Nutrició participen en el Comitè de Tumors de Cap i de Coll per estudiar cada cas en particular, valorar-lo i establir guies d'actuació consensuades entre les diferents especialitats per donar el millor tractament al pacient amb patologies associades.

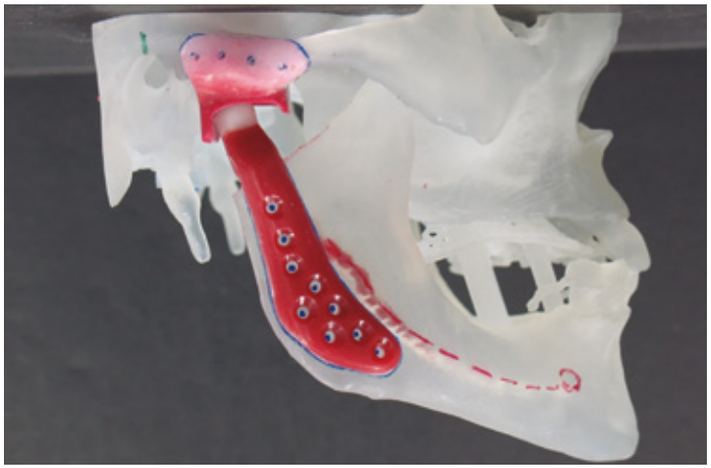

Pioners en reconstruccions microquirúrgiques per als defectes oncològics i per a les reconstruccions secundàries

Durant aquests últims deu anys, s'han realitzat 282 reconstruccions microquirúrgiques, amb la pèrdua de catorze penjalls, fet que suposa un índex de supervivència del 95,1%. Aquesta tècnica contribueix, en gran mesura, a la millora de la qualitat de vida i a la disminució de la morbiditat que suposen aquestes grans reseccions.

Ús de la simulació per a la planificació de les reconstruccions oncològiques i per a la cirurgia ortognàtica

En el camp de la reconstrucció microquirúrgica, s'ha implementat la planificació per ordinador per a les cirurgies que impliquen una reconstrucció amb penjalls ossis, la qual cosa permet simplificar significativament la cirurgia, disminueix la seva durada i millora els resultats estètics i funcionals.

Recentment, el Servei de Cirurgia Maxil·lofacial ha estat pioner en la utilització de la impressió 3D i en la planificació de les intervencions per poder generalitzar aquestes tècniques, cosa que contribueix a disminuir al màxim el cost i a agilitar les planificacions, i que permet generalitzar aquesta tècnica a totes les cirurgies en què presenti avantatges.

Referent nacional en la cirurgia de l'articulació temporomandibular (ATM)

El Servei és un referent nacional en la col·locació de pròtesis articulars, una tècnica poc estesa i que ha ajudat a desenvolupar gràcies a la col·laboració amb altres centres del país.

Creació de la Unitat de Fissures Orofacials

Els professionals de la Unitat de Fissures Orofacials, formada per cirurgians maxil·lofacials i cirurgians pediàtrics, s'encarreguen del tractament integral dels pacients en edat pediàtrica amb fissura labiopalatina. En el seu primer any de funcionament, s'han realitzat 20 intervencions conjuntes.

Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia d'Adults

som un equip

Incorporació de tècniques quirúrgiques innovadores en la nostra especialitat

La implementació d'avenços tecnològics d'eficàcia contrastada, com poden ser les tècniques de navegació en la cirurgia protètica o les desenvolupades en l'àmbit de la cirurgia mínimament invasiva, han suposat beneficis importants per als pacients i han permès estades menors hospitalàries i la reincorporació precoç a les seves activitats prèvies.

Desenvolupament ple de la Unitat específica de Traumatologia

Aquesta Unitat és la de referència de la Comunitat i permet l'abordatge integral de fractures complexes, així com de les seves complicacions. Assumeix també el tractament de les seves seqüeles com poden ser els grans defectes ossis, mitjançant l'ús de tècniques avançades de reconstrucció. És de gran importància per a aquestes tècniques la planificació mitjançant models 3D.

Consolidació de la Unitat de Tumors Musculoesquelètics

A través de la seva participació en el COTMES, la Unitat de Tumors, referent a les Illes Balears, proporciona un tractament altament especialitzat encaminat a la resolució de la patologia tumoral musculoesquelètica, tant primària com metastàtica.

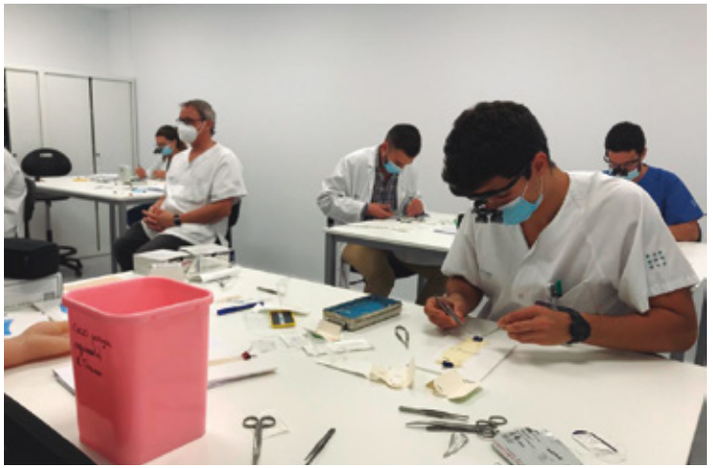

Implementació de models assistencials multidisciplinaris

La «Via clínica de fractura de maluc» —primera via clínica creada en el nostre Hospital—, el «*Fast-Track* en artroplàstia primària de genoll» i el «Codi Politraumatitzat» han permès millorar de manera significativa l'atenció en aquests processos concrets, a través de la gestió racional i eficaç dels recursos i de la maximització de la qualitat assistencial.

Creació de la Unitat de Microcirurgia i reimplants de l'extremitat superior

A través de la implementació de tècniques de microcirurgia a les reparacions vasculars i nervioses, la Unitat de Mà i Microcirurgia ha fet possible la reparació de lesions digitals cada vegada més complexes, així com els reimplants a nivell de l'extremitat superior.

L'any 2020 es posa en funcionament el Curs de Microcirurgia Bàsica per als residents de COT, la finalitat del qual és l'adquisició de destresa i d'habilitats idònies per a dur a terme sutures microvasculars.

Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia Infantil

som un equip

Consolidació de les línies de treball

Durant el darrers anys el Servei ha passat per una profunda transformació degut a la creixent especialització dels seus membres. Així, s'ha assolit el desenvolupament d'àrees d'excel·lència i han sorgit les unitats de raquis, de malalties oncoinfeccioses, de genoll, de membre superior i de malalties neuromusculars, la qual cosa ha resultat una evident millora de la qualitat assistencial.

Introducció de la cirurgia per navegació a l'ortopèdia infantil

L'arribada a Son Espases va significar l'inici de la cirurgia amb sistemes de navegació. Al llarg d'aquests anys, s'han anat introduint les tècniques especialment dins del camp de la cirurgia del raquis i de la cirurgia oncològica, de manera que el nostre Hospital s'ha convertit en un referent nacional en aquest àmbit. Això ha representat una significativa disminució de les complicacions preoperatòries i l'obtenció de millors correccions en el camp de les deformitats vertebrals i tumorals.

Reconeixement com a centre de referència

A banda de ser el servei de referència de la patologia de l'aparell locomotor del nin i l'adolescent a la Comunitat Autònoma, també és considerat punter en l'àmbit nacional i internacional. La celebració de cursos de formació avançada a l'Hospital per part de l'*European Pediatric Orthopaedics Society* (EPOS) o l'establiment d'una plaça de formació europea dins del Servei, demostren aquest fets.

Cirurgia Pediàtrica

som un equip

Creació de la Unitat d'Urologia Pediàtrica

Tot i que l'activitat d'urologia pediàtrica s'atenia al Servei de Cirurgia Pediàtrica, no estava establerta en una Unitat. La Unitat d'Urologia Pediàtrica es va oficialitzar el 2013 i, actualment, tres facultatives estan assignades a aquesta Unitat. Les tres facultatives compleixen els requisits establerts i han passat l'avaluació teoricopràctica necessària per ser nomenades *fellow* de la *European Society for Paediatric Urology*.

El 2016 es va posar en marxa un gabinet d'exploracions funcionals i de cures urològiques, amb una infermera assignada a temps gairebé complet. Aquest gabinet ha assumit també algunes tasques que abans feia Pediatria: estudis funcionals rectals i gestió de la incontinència fecal, educació sanitària respecte a hàbits miccionals i a hàbits intestinals, així com les cures de pacients intervenguts d'hipospàdies, que han evitat episodis d'hospitalització.

Assistència a Eivissa i a Menorca

L'any 2011, després d'arribar a un acord amb l'Hospital Can Misses, es va posar en marxa el pla d'assistència per als pacients de les Pitiüses. El 2016, es va iniciar la implantació d'aquest pla a Menorca. Cada mes, dos cirurgians pediàtrics es traslladen a les Illes Pitiüses per fer-hi consultes externes (primeres visites i controls) i cirurgia major ambulatòria. Els pacients visitats a les Pitiüses la cirurgia dels quals requereix ingrés postoperatori s'inclouen en la llista d'espera de Son Espases i s'operen a Palma. Entre 2017 i 2020 s'han fet a Eivissa 1.420 visites i 227 intervencions i, a Menorca, 850 visites i 186 intervencions.

Impuls a la Unitat Multidisciplinària de Fissures Cervicofacials

Tant des del Servei de Cirurgia Pediàtrica com des del Servei de Cirurgia Oral i Maxil·lofacial, s'ha impulsat la Unitat Funcional de Fissures Cervicofacials, que atèn tots els nins de les Illes Balears afectats de llavi leporí o de fissura palatina, des del moment del diagnòstic fins a la vida adulta.

Generalització i ampliació d'indicacions de la cirurgia laparoscòpica

El Servei ha fet un gran esforç per ampliar els tipus de procediments i per generalitzar l'aplicació de la cirurgia laparoscòpica. Diversos factors han ajudat en aquesta transició; en primer lloc, la millora de la dotació tecnològica i de material específic i, en segon lloc, la renovació generacional dels cirurgians, ja que els residents que s'han format en els últims deu anys han adquirit un nivell bàsic durant la residència, a través de cursos i de la pràctica clínica diària. Com a mostra, hem passat de realitzar un 3% d'apendicectomies per via laparoscòpica a més d'un 80%.

Cirurgia Plàstica i Reparadora

som un equip

Consolidació i ampliació de la microcirurgia vascular

En els darrers anys, s'ha augmentat el nombre d'intervencions de microcirurgia vascular. Els penjalls lliures permeten solucionar els casos més complexos de diverses especialitats quirúrgiques.

La labor del Servei ha estat reconeguda per l'Associació Espanyola de Microcirurgia (AEM), de la qual diferents membres de l'equip formen part de la Junta Directiva. Actualment, el cap del Servei n'és el vicepresident.

Programa autonòmic de reconstrucció mamària

Amb el suport del Servei de Salut, l'any 2018 es va posar en marxa un programa d'àmbit autonòmic de reconstrucció mamària en els hospitals de Mallorca i d'Eivissa, en coordinació amb l'Hospital Mateu Orfila de Menorca. Aquest programa ha permès operar moltes dones amb càncer de mama en el seu hospital de sector i, d'aquesta manera, evitar els desplaçaments. En una mateixa intervenció, els professionals duen a terme l'extracció del pit i, immediatament després, la reconstrucció mamària. Actualment, les Illes Balears són el referent nacional en aquest camp.

Pioners en la lipotransferència

El Servei és pioner i referent en la tècnica de la lipotransferència, que consisteix a llevar el greix d'una part del cos i a posar-lo a una altra part. Actualment, és un dels serveis d'aquesta especialitat que més intervencions efectua i els seus membres són ponents habituals en esdeveniments científics en aquest camp.

Formació de residents i de nous metges

L'any 2018 el Servei va aconseguir l'acreditació docent per a la formació de metges especialistes (MIR).

Paral·lelament, el Servei coordina una assignatura optativa de Cirurgia Plàstica del 5è curs del Grau de Medicina de la Universitat de les Illes Balears.

Organització d'activitats formatives

En el darrer decenni, s'han organitzat multitud de jornades científiques i de congressos amb una notable transcendència. Cal destacar: el Congrés Nacional de la Societat Espanyola de Cirurgia Plàstica i Reconstructiva (SECPRE), el 2012; el Congrés Nacional de la Societat Espanyola del Trasplantament de Greix (SETGRA), el 2015, i la Jornada de l'Associació Espanyola de Microcirurgia, el 2017, entre d'altres.

Cirurgia Toràcica

som un equip

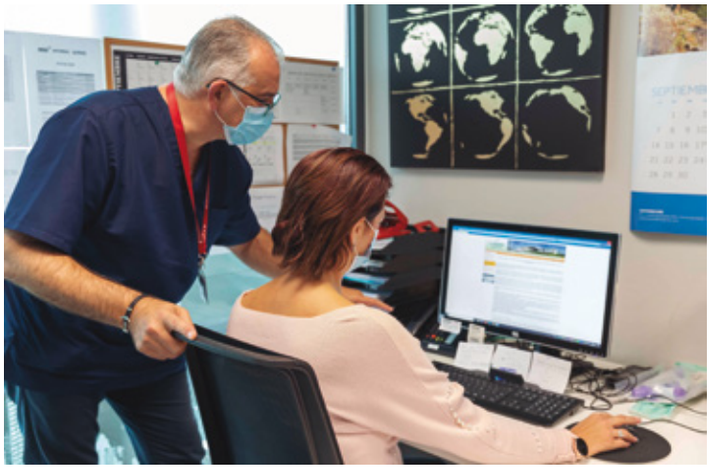

Aposta per la cirurgia mínimament invasiva

Al llarg dels anys, el Servei de Cirurgia Toràcica ha incorporat tècniques de cirurgia mínimament invasiva d'acord amb els seus innumerables avantatges en comparació amb la cirurgia convencional. La cirurgia toràcica mínimament invasiva és una evolució de la cirurgia oberta i es basa en la realització d'incisions mínimes i la visió toracoscòpica a través d'un monitor. Per les seves característiques, és l'operació indicada en casos de: pneumotòrax, malalties de la pleura, biòpsies i metàstasis pulmonars, a més d'altres malalties del tòrax (s'inclouen les que afecten el mediastí i l'esòfag).

La cirurgia toràcica videoassistida posseeix innombrables avantatges per al pacient en comparació amb la cirurgia oberta convencional: menys dolor postoperatori i, a llarg termini, més bona recuperació funcional, menor índex de complicacions, incisions quirúrgiques més petites i una estada hospitalària més curta amb possibilitat d'una alta precoç en la major part dels casos, entre d'altres avantatges.

Tractament de les deformitats toràciques

En aquest període de temps, el Servei ha anat incorporant tècniques per al tractament de les deformitats toràciques. Una d'elles és la tècnica de mínima invasió de Nuss per a les operacions de *pectus excavatum*, una deformitat congènita de la caixa toràcica caracteritzada per tenir el pit enfonsat a la regió de l'estèrnum. Per al *pectus carinatum* s'utilitza un tractament no quirúrgic anomenat "sistema de compressió dinàmic FMF". Amb l'ajuda d'una cotilla expandible i d'un mesurador que calcula la pressió que s'ha d'exercir sobre la deformació toràcica, s'aconsegueix corregir-la de manera lenta en el 90% dels casos. L'ús d'aquesta tècnica evita en la majoria dels casos la indicació d'una toracoplàstia quirúrgica de gran envergadura.

Docència a la Facultat de Medicina i formació de residents

Des de la creació de la Facultat de Medicina de la UIB, el Servei de Cirurgia Toràcica ha participat de manera activa en la seva posada en funcionament. A més, participa en els programes de mobilitat dels estudiants com a supervisor.

Durant l'any 2021, el Servei ha rebut del Ministeri de Sanitat l'acreditació per formar metges residents especialistes en Cirurgia Toràcica, la qual cosa significa una clara confirmació de l'evolució del Servei durant aquests darrers anys en el seu afany de millorar l'activitat docent i formativa dels futurs metges de l'especialitat.

Formació d'un equip sòlid i estable de cinc cirurgians toràcics

A partir del mes de desembre de 2017, la plantilla estructural del Servei està formada per cinc especialistes, fet que ha facilitat una millora en la qualitat de l'assistència als usuaris de tots les Illes i l'evolució d'alguns projectes estratègics assistencials ja consolidats.

Dermatologia

som un equip

Superespecialització dels facultatius

Ha permès una assistència innovadora ja que s'han inclòs tant els darrers exàmens i algoritmes de diagnòstic com els tractaments més avançats. S'han consolidat les consultes monogràfiques de: melanoma i oncologia cutània, psoriasi, fotobiologia, dermatologia pediàtrica, malalties autoimmunes i dermatitis de contacte. La cartera de serveis s'ha ampliat amb la incorporació progressiva de les consultes de: urticària, processos limfoproliferatius cutanis, tricologia i onicologia, hidroadenitis supurativa, i una consulta conjunta amb el Servei d'Endocrinologia (hidroadenitis-endocrinologia).

Treball multidisciplinari i experiència en l'ús d'un arsenal terapèutic ampli

S'han inclòs els fàrmacs biològics, els fàrmacs immunomoduladors per via oral, les teràpies dirigides, la immunoteràpia oncològica, la formulació tòpica, la fototeràpia, la teràpia fotodinàmica externa i intralesional, els làsers, la cirurgia oncològica de Mohs, entre d'altres. El treball conjunt amb el Servei d'Anatomia Patològica accelera el diagnòstic i l'elecció del tractament més adequat. A més, el Servei de Dermatologia col·labora en els comitès de malalties autoimmunes, limfomes i al·lèrgies i ha impulsat la creació dels comitès de melanoma i d'oncologia cutània, d'anomalies cutànies i d'hidradenitis supurativa.

Aprofitant els múltiples recursos de l'Hospital, els dermatòlegs persegueixen millorar la qualitat de vida dels pacients i potencien una atenció preventiva, personalitzada i participativa.

L'Escola d'Atòpia com a exemple d'educació sanitària

L'any 2014, el Servei impulsa l'Escola d'Atòpia per explicar als pares què és la dermatitis atòpica i per proporcionar-los estratègies per atendre i millorar l'evolució de la malaltia dels seus fills. Al mateix temps, el nins i les nines participen en tallers pràctics en què s'ensenyen com s'han d'aplicar les cures que requereix la seva malaltia. És un programa d'educació sanitària en el qual s'involucra el pacient en la seva cura.

Organització de congressos, jornades i cursos d'àmbit autonòmic, nacional i internacional

Durant aquests anys, el Servei ha apostat per la formació contínua dels professionals. Una mostra n'és l'organització de congressos, jornades i cursos d'àmbit autonòmic, nacional i internacional. En podem destacar alguns exemples: el XXII Congrés Nacional del Grup Espanyol de Dermatologia Pediàtrica, el 17è Congrés Europeu de la Societat Europea de Dermatologia Pediàtrica (ESPD), el 46è Congrés Nacional de Dermatologia i Venereologia, el Congrés Nacional de Fotodermatologia, i la Reunió anual de Dermatologia Geriàtrica, entre d'altres.

Una dècada d'augment progressiu de les comunicacions o publicacions científiques, de les aliances interhospitalàries i de la participació dels principals líders de la Dermatologia nacional i internacional en els congressos organitzats per aquest Servei. Tot això ha contribuït a donar prestigi a Son Espases i a facilitar que la població es beneficiï dels darrers avenços científics.

Diagnòstic Molecular i Genètica Clínica

som un equip

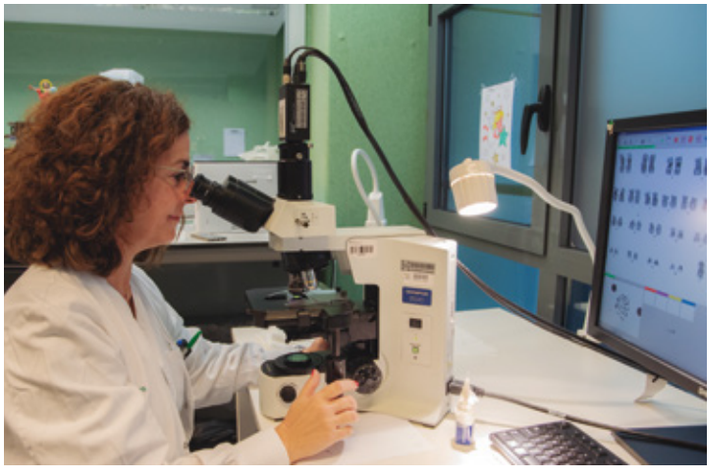

Creació de la Unitat de Diagnòstic Molecular i Genètica Clínica

L'any 2018 es creà la Unitat de Diagnòstic Molecular i Genètica Clínica de l'Hospital Universitari Son Espases (UDMGC-HUSE) en l'àmbit de la Unitat de Genètica i Genòmica de les Illes Balears (GENIB) i alineada amb el Pla Estratègic de l'Hospital, a l'apartat de Medicina Personalitzada.

La UDMGC-HUSE garanteix que qualsevol persona de la comunitat autònoma de les Illes Balears afectada d'una malaltia de base genètica, amb risc de patir-la en un futur, amb risc de transmetre-la o el problema de salut de la qual requereixi tècniques d'anàlisi genètiques o genòmiques, disposi d'un accés equitatiu a l'avaluació clínica, al consell genètic i a proves pertinents per al correcte tractament d'aquest problema.

Constitució de comitès multidisciplinaris de diagnòstic/pronòstic i tractament molecular d'àmbit autonòmic

La nova manera de treball basat en àrees de coneixement i creació de comitès multidisciplinaris de diagnòstic/pronòstic i tractament molecular ha permès augmentar l'eficiència diagnòstica i l'atenció al pacient en temps i en forma.

Consolidació del laboratori de Genètica Molecular

El CORE de Diànostic Molecular facilita la realització de proves usant tecnologia innovadora en totes les àrees de coneixement de la Comunitat Autònoma. A partir de 2018, es consolida la citogenètica molecular i, l'any 2019, s'adquireix amb fons FEDER un seqüenciador massiu NGS, que permet la seqüenciació dels 20.000 gens del genoma, la internalització de les proves diagnòstiques i la creació d'una base de dades pròpia per a les Illes Balears.

Aliances i convenis

L'establiment d'aliances i convenis amb centres de prestigi permet una millora contínua en la formació dels nostres professionals i en la incorporació a la cartera assistencial de l'Hospital.

Endocrinologia i Nutrició

som un equip

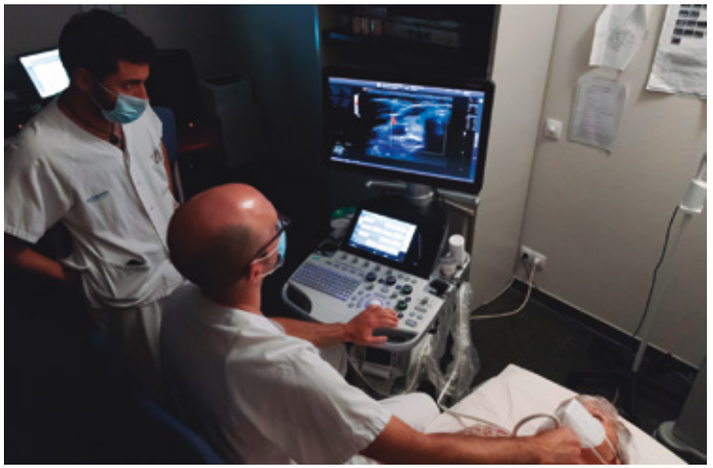

Inici de l'ús de radiofreqüència per al tractament de lesions tiroidals

S'han fet 100 tractaments amb aquesta tècnica, amb la qual cosa s'han evitat el mateix nombre de cirurgies tiroidals. Amb això es completa el desenvolupament de l'ecografia, iniciat el 2007, i el de l'enolització, iniciat el 2013.

A més s'ha dut a terme la docència amb 130 residents de quart any externs, formats des del 2010. L'any 2019, un membre del Servei va ser designat president del grup de treball "Imatge per ultrasons i tècniques associades en Endocrinologia", de la Societat Espanyola d'Endocrinologia i Nutrició (SEEN).

S'aconsegueix l'acreditació externa de qualitat del "Programa educatiu per a pacients amb teràpia de bomba d'insulina (VO1)"

Actualment, són més de 100 el nombre de pacients en tractament amb bomba d'infusió d'insulina.

Creació de la categoria de podòleg i de nutricionista a l'organigrama de l'IB-Salut

Aquest fet permet, el desembre de 2018, fer el primer contracte eventual amb aquesta categoria, per part de l'HUSE, al podòleg que ja treballava a l'Hospital des de maig de 2008.

Farmàcia

som un equip

Consolidació del farmacèutic en unitats clíniques

El farmacèutic hospitalari requereix una especialització i una integració en els equips assistencials per a una atenció farmacèutica adequada a cada pacient. Els farmacèutics de l'Hospital s'han incorporat a àrees com Oncologia, Hematologia, UCI, Nefrologia i PROA, així com a la Unitat de Malalties Autoimmunes.

Creació i consolidació de les Consultes Externes de Pacients Ambulatoris

S'han creat àrees específiques com Oncohematologia, VIH, Esclerosi Múltiple, Fibrosi Pulmonar o Hemofília. Ara, l'objectiu és poder posar en marxa un programa de telefarmàcia i de dispensació no presencial de medicaments, iniciat durant la pandèmia.

Participació en la protocol·lització de l'ús de medicaments

Es disposa d'una farmacèutica dedicada a temps complet al Servei d'Informàtica, l'objectiu de la qual és incorporar l'evidència científica als protocols de prescripció i d'utilització de medicaments. En el futur, es vol participar encara més en la protocol·lització de la terapèutica per garantir l'equitat i disminuir la variabilitat en la pràctica clínica.

Homogeneïtzació de l'activitat farmacèutica en els hospitals públics de les Balears

S'ha consolidat i s'ha treballat per una avaluació i per una selecció de medicaments de manera centralitzada i amb una gestió mitjançant una central de compres. Així mateix, s'ha fet una unificació de l'aplicació informàtica a l'Àrea d'Oncohematologia, amb la qual cosa s'han unificat els protocols antineoplàstics en tots els hospitals, fet que ha millorat la seguretat, la traçabilitat i l'anàlisi dels resultats. Actualment, es du a terme la unificació i l'homogeneïtzació de les fórmules magistrals que es preparen a tots els hospitals a través d'una aplicació compartida.

Robotització de la gestió del medicament

Son Espases disposa d'informatització i de connexió informàtica de tot el procés del medicament, de l'emmagatzematge, de la distribució i de la dispensació de medicaments (Pixys, Kardex, Apostore), però és especialment important la connexió de les bombes d'administració amb la prescripció mèdica, cosa que ja és possible a l'Hospital de Dia i a la Unitat d'Hospitalització d'Oncologia Pediàtrica. S'està treballant perquè, en el futur, puguem incorporar l'administració controlada en tots els medicaments que s'utilitzin a l'Hospital.

Hematologia i Hemoteràpia

som un equip

Consolidació de la Unitat de Trasplantament Hematopoètic i Teràpia Cel·lular Avançada Avançada

La implementació de noves modalitats de trasplantament al·logènic a partir de donants alternatius ha permès poder aplicar aquests tractaments a pacients que abans no disposaven d'un donant compatible. La incorporació, el 2013, dels trasplantaments haploidèntics ha suposat un gran avenç, ja que ara és possible trobar un donant en el cent per cent dels casos que necessiten un trasplantament.

Constitució de la Unitat Multidisciplinària per a la Implementació de la Teràpia CAR-T

L'Hospital Universitari Son Espases és el centre de referència a les Illes Balears per aplicar aquesta nova modalitat de teràpia en malalties oncològiques. Aquesta incorporació ha permès que els pacients no s'hagin de desplaçar a la Península per rebre tractament.

Implementació de la telemedicina conjuntament amb Atenció Primària

S'ha impulsat, conjuntament amb Atenció Primària, el projecte de telemedicina anomenat Tele-Hem. Es tracta d'una consulta de diagnòstic hematològic d'alta resolució que suposa incloure nous sistemes d'atenció no presencial que permeten una ràpida resposta i una ràpida resolució de problemes clínics.

Implementació de tractaments domiciliaris per als malalts hematològics: quimioteràpia, transfusions i trasplantament autòleg ambulatori

Durant el 2018 i el 2019, es va posar en marxa el programa de transfusió de components sanguinis a domicili i també el trasplantament ambulatori de moll d'os i de progenitors hematopoètics. Des de fa cinc anys, també s'ha començat amb l'administració de quimioteràpia a domicili amb excel·lents resultats i amb un alt grau de satisfacció dels malalts i dels seus cuidadors.

Consolidació del laboratori de referència de biologia

Suposa una passa endavant en el diagnòstic de les malalties hematològiques, sense haver d'externalitzar aquestes proves i amb la possibilitat d'administrar noves teràpies adreçades a dianes moleculars.

Acreditacions de qualitat com a garantia de l'excel·lència

Les acreditacions de qualitat aconseguides a totes les àrees del Servei en garanteixen l'excel·lència de la feina desenvolupada. Destaquen l'Acreditació JACIE-ONT, de la Unitat de Transplantament i Teràpia Cel·lular; l'Acreditació CAT, del Servei de Transfusió, i l'Acreditació ISO 15189, del Laboratori d'Hematologia.

Hospitalització a Domicili

som un equip

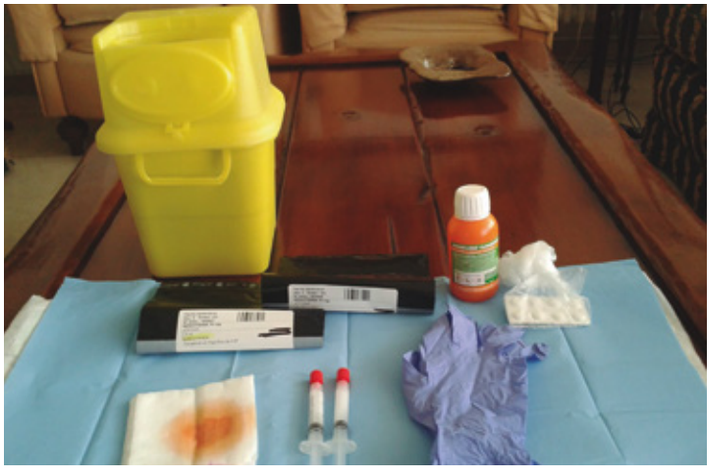

Programa d'Administració de Quimioteràpia Domiciliària

Aquest programa va començar el 2015 i es basa en la col·laboració estreta i en la reorganització de processos dels serveis d'Hematologia, de Farmàcia i d'Hospitalització a Domicili. L'azacitidina és un fàrmac citostàtic d'ús hospitalari que presenta unes característiques que fan que la Unitat d'Hospitalització a Domicili (HAD) el pugui administrar. Molts dels pacients que el reben presenten un cert deteriorament de la salut i necessiten transport en ambulància o acompanyament per anar a l'Hospital de Dia. L'administració del fàrmac en el domicili del pacient evita aquests desplaçaments i les pèrdues de salut associades.

Hospitalització a domicili conjunta Hospital Universitari Son Espases (HUSE)-Hospital Universitari Son Llàtzer (HSLL)

Des de principi de l'any 2019, la Unitat dona resposta a les necessitats d'hospitalització domiciliària dels sectors Ponent i Migjorn. Està formada per metges, infermers i un administratiu. Els professionals atenen en els seus domicilis els pacients, els quals, si no fos per això, haurien d'estar ingressats a un hospital. D'aquesta manera, s'aconsegueix que el pacient passi més temps en el seu entorn amb els seus familiars i amb les seves rutines i que tengui l'alimentació habitual. Així s'eviten estades hospitalàries innecessàries i es prevenen les complicacions més freqüents dels ingressos hospitalaris, com ara les infeccions nosocomials, les agitacions nocturnes o els deterioraments funcionals derivats de la menor mobilitat del pacient.

Presidència de la Societat Espanyola d'Hospitalització a Domicili (SEHAD)

La SEHAD és una societat científica que cerca promoure i impulsar la investigació i el desenvolupament de la modalitat d'atenció domiciliària hospitalària al nostre país. Pertanyen a aquesta Societat més de 350 professionals de l'Estat que duen a terme l'activitat professional en l'àmbit de l'hospitalització a domicili i que pertanyen a les més de 100 unitats que existeixen actualment al territori espanyol. Durant vuit anys, el coordinador mèdic de la Unitat d'Hospitalització a Domicili va ser membre de la Junta Directiva de la Societat Espanyola d'Hospitalització a Domicili, on va ocupar consecutivament els càrrecs de vocal (2 anys), tresorer (4 anys) i president de la Societat (2 anys).

IBSMIA

som un equip

Creació de l'Institut Balear per a la Salut Mental de la Infància i l'Adolescència

En funcionament des del 2011, l'IBSMIA integra, sota una dependència funcional única ubicada a l'Hospital Universitari Son Espases, tots els dispositius sanitaris que donen servei als menors de 18 anys de les Illes Balears amb trastorns de salut mental que, fins llavors, depenien funcionalment de vuit gerències distintes. L'IBSMIA ha suposat una millor organització i una nova manera de treballar basada en un tracte més centrat en el pacient. És un servei més flexible, amb professionals d'alt nivell, on s'aposta per la continuïtat assistencial i per una visió integral dels pacients.

Creació del Programa EADISOC (Equip d'Avaluació de Dificultats de Socialització i Comunicació)

El juny de 2011, se signa un conveni entre la Conselleria d'Educació i Cultura, la Conselleria d'Afers Socials i el Servei de Salut de les Illes Balears per a la col·laboració en l'assistència d'alumnes amb dificultats de socialització i/o de comunicació. Es creen equips multidisciplinaris integrats per un psiquiatre, un psicòleg, un neuropediatre, un psicòleg de l'educació i un infermer de salut mental, que fa la tasca d'enllaç. Es tracta d'una manera de treballar en el camp de l'autisme pionera a l'àmbit nacional.

El punt de partida va ser la formació a professionals dels diferents àmbits en els aspectes de la detecció, de l'avaluació i del diagnòstic de l'autisme. Els resultats confirmen la millora en la detecció des d'Educació i des d'Atenció Primària, sobretot en els primers anys de vida.

Programa Regula 2018

A partir d'un increment de la prevalença de pacients amb inestabilitat emocional que requereixen atenció sanitària especialitzada i que consumeixen una gran quantitat de recursos per les seves característiques clíniques, es posa en marxa el programa terapèutic Regula per a joves adolescents. Els objectius són disminuir les conductes de risc actives (impulsivitat, actes d'heteroagresivitat...) i desenvolupar aliances que permetin acceptar el tractament i millorar la consciència de la malaltia. Aquest programa ha permès disminuir el fenomen de la porta giratòria (ingressos freqüents), així com millorar els resultats clínics.

Exposicions amb motiu del Dia de la Salut Mental

Des del 2016, cada 10 d'octubre, l'IBSMIA organitza exposicions sobre temes de salut mental com la ment i les emocions, els problemes alimentaris o els efectes del confinament, amb l'objectiu de treballar l'estigma i acostar els problemes de salut mental al ciutadà.

Immunologia

som un equip

Creació del Comitè Multidisciplinari d'Immunodeficiències

Durant els darrers 2 anys, un equip multidisciplinari de professionals de l'Hospital col·labora en el diagnòstic, en el tractament i en el seguiment de pacients amb immunodeficiències primàries i secundàries. A més d'episodis infecciosos greus, de repetició i/o per microorganismes poc habituals, els pacients pateixen processos autoimmunitaris, autoinflamatoris, neoplàstics i/o al·lèrgics. Tot això fa que, tant el diagnòstic com el tractament, siguin complexos. L'avaluació multidisciplinària dels pacients permet establir mesures terapèutiques i/o preventives orientades a millorar el diagnòstic i, en definitiva, la qualitat de vida dels pacients.

Acreditació del Laboratori d'Histocompatibilitat per la Federació Europea d'Immunogenètica (EFI)

La Federació Europea d'Immunogenètica (EFI) atorga el certificat EFI als laboratoris que compleixen amb els requisits de qualitat establerts per als estudis d'immunogenètica, histocompatibilitat i trasplantament. El Programa d'Acreditació EFI proporciona un esquema d'acreditació reconegut internacionalment per als laboratoris que brinden serveis de proves d'histocompatibilitat i d'immunogenètica en suport del trasplantament d'òrgans sòlids i de cèl·lules mare hematopoètiques, transfusió de sang, diagnòstic de malalties i reaccions d'hipersensibilitat a fàrmacs.

Realització d'estudis diagnòstics de malalties neurològiques

En els darrers 10 anys, l'Àrea d'Autoimmunitat ha implementat tècniques d'immunofluorescència i d'*immunoblot* per al diagnòstic d'encefalitis autoimmunes, de síndromes paraneoplàstiques i d'altres entitats neurològiques associades a anticossos antineuronals. Ha permès un diagnòstic més ràpid d'aquestes malalties que, majoritàriament, es beneficien d'una immunosupressió precoç.

Paral·lelament, hem liderat o col·laborat en projectes de recerca basats en l'estudi d'aquests anticossos, juntament amb els serveis de Psiquiatria, Neurologia i Medicina Interna. També s'ha establert una relació de col·laboració amb el Servei d'Immunologia de l'Hospital Clínic i l'IDIBAPS, ambdós de Barcelona, per a l'estudi dels anticossos antineuronals poc freqüents o dels casos atípics.

Estudis de mediadors inflamatoris en pacients amb Covid-19

En l'actual situació de pandèmia per SARS-CoV-2, hem fet el seguiment personalitzat als pacients de la resposta immunitària innata i adaptativa, mitjançant l'estudi de les citocines proinflamatòries i antiinflamatòries i estudis complets de poblacions limfocitàries en els diferents estadis de gravetat. A més, s'han establert fructíferes col·laboracions en recerca amb altres serveis de l'Hospital.

Medicina Intensiva

som un equip

Instauració de l'ECMO com a tècnica de suport hemodinàmic

Un equip multidisciplinari, format per intensivistes, cirurgians cardíacs, perfusionistes i infermers, realitzan la primera intervenció a un pacient amb el sistema Oxigenació per Membrana Extracorpòria (ECMO). Un circuit o sistema de circulació artificial extern condueix sang venosa des del pacient a un oxigenador, on s'hi afegeix oxigen i se'n desprèn diòxid de carboni i, a continuació, la sang es retorna a la circulació del pacient. L'ECMO és un exemple excel·lent de treball multidisciplinari en salut.

Inici de la donació en asistòlia controlada

La posada en marxa del Programa de Donació en Asistòlia Controlada ha permès augmentar la donació d'òrgans i de teixits i ha permès batre el rècord de trasplantaments de ronyó. Aquest tipus de donació permet extreure òrgans i teixits de persones mortes per aturada cardiorespiratòria. L'any 2016, un infant de setze mesos es va convertir en el més jove de tots els donants en asistòlia registrats a Espanya.

Obertura de la Unitat de Cures Intermèdies

Aquesta Unitat presta assistència a pacients amb necessitats de monitoratge i de cures d'infermeria específiques. Aquestes necessitats són intermèdies entre els requeriments de les unitats de crítics i els de les unitats d'hospitalització convencional o els d'algunes especialitats, com ara Neurologia, Pneumologia i Cardiologia. Durant la pandèmia de la COVID-19, els dotze llits de què disposa s'han destinat a pacients infectats per SARS-CoV-2.

Pla d'humanització

El pla d'humanització a l'UCI s'ha centrat en millorar l'atenció al pacient ingressat, mitjançant accions que es consideren part de l'atenció assistencial. L'aplicació es centra en tres àrees diferents: flexibilització dels horaris de visita per tal d'apropar la família al malalt, cura en la informació que es dóna a la família sobre l'estat del malalt (propera, íntima i empàtica) i suport continu als malalts ingressats procurant sempre millorar la seva estada hospitalària (passejades que curen).

Medicina Interna

som un equip

Nous dispositius per a l'abordatge del pacient crònic complex

Durant aquests 10 anys, el nostre Servei ha contribuït al desenvolupament de l'estratègia de la cronicitat en el nostre sector sanitari amb la creació d'una unitat d'hospitalització orientada al tractament del pacient crònic complex i d'un hospital de dia del pacient crònic complex que permet evitar ingressos. L'hospital de dia ha optimitzat el control dels pacients i ha facilitat la coordinació amb Atenció Primària.

Aposta per un model "hospitalista" d'atenció compartida

En aquests anys, hem assistit a un canvi de model d'interconsulta, ja que ha evolucionat des de la interconsulta tradicional al model "hospitalista" d'atenció compartida, en la qual l'internista atén les complicacions mèdiques del pacient quirúrgic, cada vegada més complex i anyenc, de manera integral i coordinada amb els equips quirúrgics.

Resposta a pandèmies

La resposta a les emergències sanitàries creades per: agents infecciosos com l'atenció a pacients amb sospita de malaltia per virus Ebola, la crisi de la grip pandèmica H1N1 i l'atenció als pacients durant la crisi pandèmica de la COVID-19 produïda pel SARS CoV2, en tot allò que fa referència a l'atenció a pacients hospitalitzats, ha recaigut fonamentalment en el Servei de Medicina Interna. En aquestes crisis, el Servei ha donat sobrades mostres de responsabilitat, de resiliència, de capacitat de reorganització de la nostra activitat i d'adaptació ràpida a escenaris de crisis sanitàries complexes.

Referent en l'àmbit de les malalties infeccioses

En els darrers anys, s'ha consolidat el lideratge clínic de la secció de Malalties Infeccioses en l'àmbit de la infecció VIH, amb la implantació de la plataforma electrònica de seguiment de pacients amb infecció VIH dissenyada a l'Hospital.

Així mateix, l'aplicació del telèfon mòbil per a l'ús d'antibiòtics de la Comissió d'Infecció Hospitalària s'ha convertit en una de les més descarregades a Espanya i a Hispanoamèrica.

Docència en el Grau de Medicina de la UIB

Després d'una llarga tradició de formació de residents, des de l'any 2018 ens hem anat incorporant a la docència del Grau de Medicina com a professors de les assignatures Patologia General i Malalties Infeccioses i del rotatori de sisè de Medicina Interna i especialitats afins. La presència d'estudiants és ja quasi una constant en el Servei al llarg del curs i la responsabilitat docent és compartida per tots: els professors i la resta del Servei com a col·laboradors docents i tutors clínics.

Medicina Nuclear

som un equip

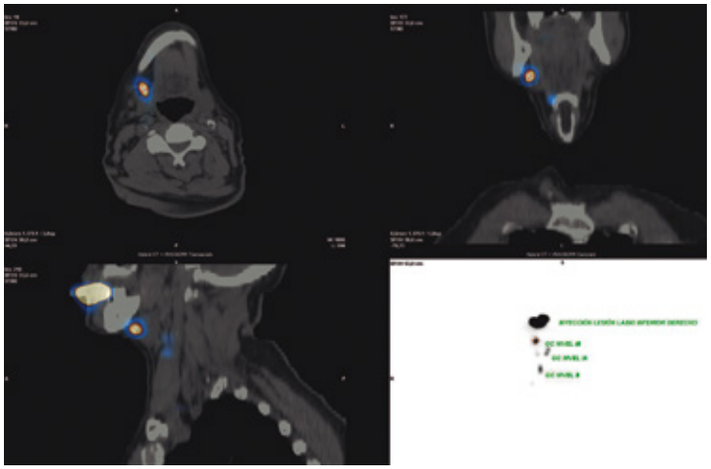

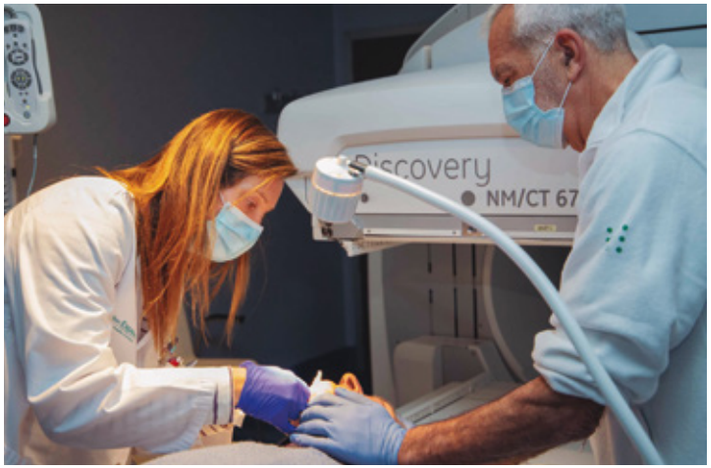

Incorporació de tècniques híbrides SPECT-TC

Des de 2011, el Servei disposa de dos equips híbrids que permeten realitzar imatges de medicina nuclear convencional de manera simultània amb imatges de TC. Aquesta tècnica permet millorar la ubicació exacta de lesions metabòliques, així com millorar en l'afinitat diagnòstica de les exploracions de medicina nuclear.

Adquisició del PET-TC

Aquesta tècnica es va posar en marxa el 2012. L'ús de les exploracions mitjançant PET-TC amb 18F-FDG estava restringit inicialment només a unes poques indicacions de patologia oncològica. Al llarg d'aquests deu anys, el seu ús s'ha estès a multitud d'indicacions oncològiques, així com a altres situacions clíniques, com ara estudis de demència, infecció de dispositius externs i material protètic (marcapassos, vàlvules cardíaques protètiques, pròtesis vasculars).

El 2015 varen començar les exploracions amb un altre radiofàrmac, el 18F-Colina, per a l'estudi de neoplàsies de pròstata. Recentment, el 2021, s'han autoritzat dos nous radiofàrmacs, el 18F-Amiloide i el 18F-DOPA, cadascun d'ells amb diferents indicacions.

Noves teràpies amb radioisòtops

El 2016, es va iniciar la teràpia amb Ra-223 per a pacients amb metàstasis òssies per càncer de pròstata; el 2017, la radioembolització de lesions hepàtiques amb microesferes d'itri90, i el 2018, la teràpia amb 177Lu en pacients amb tumors neuroendocrins.

Biòpsia selectiva del gangli sentinella

Aquesta tècnica, aplicada majoritàriament a pacients oncològics, ha vist incrementar les seves indicacions al llarg d'aquests deu anys. Actualment, l'Hospital Universitari Son Espases, amb aquesta tècnica, dona suport a la resta d'hospitals públics de Mallorca. Les noves indicacions desenvolupades han estat: l'ús de la gammacàmera portàtil en la cirurgia radioguiada de paratiroides (des de 2011), càncer de cèrvix, tiroides, càncer d'endometri, cirurgia de ROLL (lesions ocultes) i càncer d'ovari.

Medicina Preventiva

som un equip

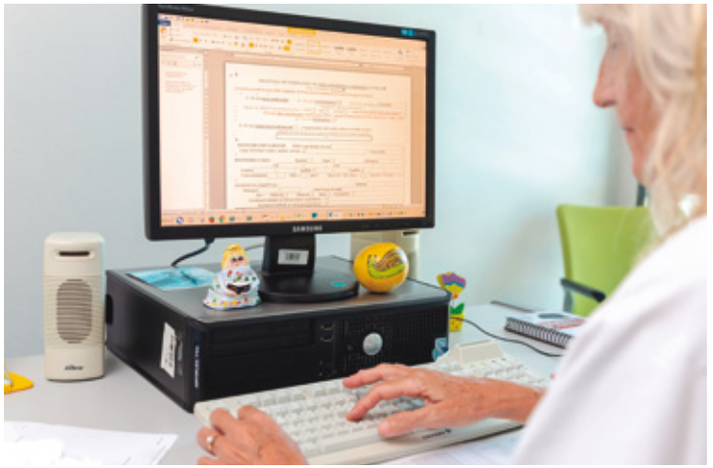

Participació en el trasllat a l'Hospital Universitari Son Espases

El Servei de Medicina Preventiva va dur a terme tot el control de bioseguretat ambiental, previ a l'obertura de l'Hospital, així com l'elaboració dels circuits i dels protocols per al seu correcte funcionament.

Sistema de vigilància i de control de les infeccions associades a l'assistència (IRAS)

En aquests anys, s'ha introduït un sistema d'alerta epidemiològic d'ingressos de pacients amb microorganismes multiresistents (MDR) per al seguiment d'aquests pacients des que ingressen. A més, s'ha fet un seguiment de les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS) i comunitària —global i per serveis—, així com la vigilància de microorganismes multiresistents o d'especial rellevància clinicoepidemiològica.

També s'ha impulsat el Programa d'Higiene de Mans seguint l'estratègia de l'OMS, que inclou formació, auditories sobre el consum de productes, control d'adequació dels llocs assistencials i observació del compliment en els professionals sanitaris.

Participació en el sistema de vigilància de les malalties de declaració obligatòria

S'han enviat enquestes epidemiològiques de notificació amb dades clíniques de tots els pacients que ingressaven a l'Hospital i que complien els criteris. També s'ha participat en la vigilància de la grip en els àmbits de la comunitat autònoma, nacional i europeu, com a hospital sentinella en l'anàlisi de la grip greu.

Control i seguiment de brots

S'ha fet en l'epidèmia de l'Ebola i, més recentment, en la pandèmia del SARS-CoV-2. En el cas de l'Ebola, el Servei va elaborar la documentació, el disseny dels circuits, el condicionament de la Unitat per a les sospites i la formació dels professionals.

En la pandèmia del coronavirus, el Servei ha participat en la detecció i en l'enviament d'enquestes epidemiològiques, en l'elaboració de protocols, en la formació de professionals, en l'assessorament i l'elaboració de circuits, i en la vigilància dels pacients ingressats amb infecció pel nou SARS-COV-2.

Consulta de vaccinació del pacient immunodeprimit

Es va posar en marxa el 2016 amb els objectius d'evitar les complicacions infeccioses relacionades amb la malaltia i de dur a terme el tractament d'aquests pacients mitjançant un programa d'immunitzacions que inclou pacients ingressats i ambulatoris, en col·laboració amb els serveis de l'Hospital, amb Atenció Primària i amb Salut Pública.

Microbiologia

som un equip

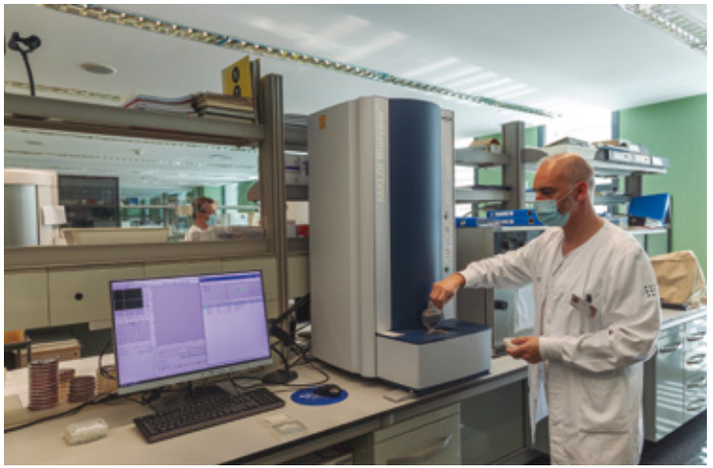

Incorporació de l'espectrometria de masses MALDI-TOF

La incorporació, el 2014, del MALDI-TOF ha canviat la manera tradicional d'identificar els bacteris, basada en la realització de cultius i de proves bioquímiques que requerien almenys 24 hores, a la identificació en uns pocs segons mitjançant l'espectrometria de masses. Més enllà del notable canvi en l'activitat del Servei, aquesta tecnologia ha permès avançar almenys 24 hores el diagnòstic de les infeccions bacterianes, incloent-hi aquelles, com la bacterièmia, en les quals un diagnòstic precoç que permetix establir teràpies antimicrobianes dirigides té un impacte enorme en la mortalitat.

Laboratori de referència en la resistència als antibiòtics

El 2019, el Servei va ser nomenat Laboratori de referència de nivell 2 de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per a formar part de la xarxa de laboratoris del Pla Nacional de Resistències i del Pla Nacional de les Infeccions relacionades amb l'Assistència Sanitària (RedLabRA), coordinada pel Centre Nacional de Microbiologia. Segons l'OMS, la resistència als antibiòtics és un dels principals problemes a què s'enfronta la humanitat.

Unitat de Genòmica Microbiana

El 2020 s'ha posat en marxa la Unitat, en part gràcies a la incorporació d'un contracte Juan Rodés de l'Institut de Salut Carlos III. A l'igual que ha passat amb el MALDI-TOF, la genòmica està cridada a revolucionar el diagnòstic de les malalties infeccioses en els propers anys.

Diagnòstic de les infeccions per SARS-CoV-2

Durant el 2020, el Servei de Microbiologia s'ha bolcat en el diagnòstic de la COVID-19. Per fer front a la pandèmia, ha estat necessari posar a punt i augmentar sense precedents el nombre de tècniques de diagnòstic necessàries, incloent-hi particularment la PCR per a la detecció de la SARS-CoV-2. Fins al mes de novembre de 2020, s'han efectuat més PCR per a SARS-CoV-2 que tota l'activitat per al diagnòstic de tota la resta de malalties infeccioses juntes. Durant 2020, ha estat necessari un important reforç de recursos humans, així com l'adquisició de nous equipaments, incloent-hi robots pipetejadors, extractors d'ARN automàtics i termocicladors.

Nefrologia

som un equip

Rècord de trasplantaments renals

El trasplantament renal és un dels tractaments renals substitutius que s'ofereixen als pacients afectes d'insuficiència renal avançada. De tots els tractaments, és el que, en els pacients en els quals és indicat, té millors resultats. Amb l'objectiu d'aconseguir més donacions, el 2016 es posà en marxa el Programa de Donació en Asistòlia Controlada que va fer possible arribar als 54 trasplantaments. Des de llavors ençà, el nombre de donacions i de trasplantaments no ha parat d'augmentar fins assolir el rècord de 83 trasplantaments renals el 2019.

Creació de la consulta específica de malaltia renal avançada

Per a un pacient que necessita iniciar un tractament renal substitutiu és de vital importància disposar de tota la informació necessària per poder prendre una decisió respecte al tractament que s'adapta més bé a la seva situació personal. Per tant, d'acord amb totes les societats de Nefrologia, el Servei disposa d'una consulta específica de malaltia renal avançada en la qual el pacient rep cures específiques i pròpies de la situació de malaltia avançada. Aquesta valoració més personal i individual del pacient s'ha traduït en l'increment exponencial de l'ús dels tractaments de diàlisi peritoneal que es fa al domicili i que evita, així, els desplaçaments a l'Hospital.

Així mateix, per millorar l'entrada a diàlisi dels pacients que decideixen fer hemodiàlisi en el Servei, s'ha incorporat l'ús de l'ecografia doppler per a l'estudi de l'accés vascular per intentar d'aquesta manera aconseguir la màxima eficàcia terapèutica.

Nefrologia clínica

Nefròlegs del Servei formen part d'un grup de recerca multidisciplinari sobre malalties renals glomerulars. El 2020, conjuntament amb altres centres, es va descobrir una teràpia combinada que a nivell molecular permet millorar la funció renal del pacient. És una línia d'investigació que encara roman oberta.

Neurocirurgia

som un equip

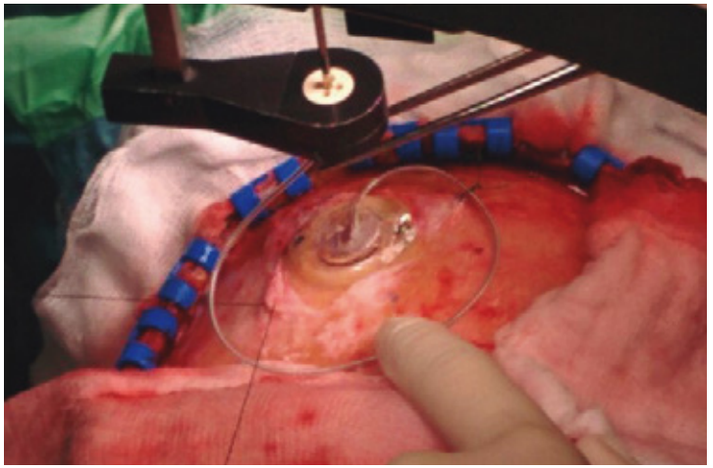

Pioners en la implantació de la ressonància magnètica i la tomografia computeritzada intraquirúrgica

Son Espases és el primer hospital públic del Sistema Nacional de Salut i el segon hospital d'Espanya en la implantació i en el desenvolupament de la ressonància magnètica (RM) intraoperatòria, principalment aplicada a la cirurgia de tumors cerebrals de diversos tipus.

A més, és el tercer hospital nacional en la implantació i en el desenvolupament de la tomografia computada (TC) i en la navegació intraoperatòria, aplicada principalment a la cirurgia de columna complexa; però, també, a diversos procediments de cirurgia funcional i del dolor.

Desenvolupament de la neurocirurgia funcional

En malalties com l'epilèpsia, trastorns del moviment, psicocirurgia i dolor. S'han implementat noves tècniques d'estimulació i de lesió cerebral profunda, medul·lar i del sistema nerviós perifèric.

Noves tècniques en microscòpia digital i endoscòpia cerebral

Durant aquests deu anys, s'han incorporat noves tècniques en microscòpia digital (robotització, tècniques de fluorescència tumoral i vascular) i en endoscòpia cerebral, aplicades a diferents patologies de base del crani (com ara els tumors hipofisiaris) i a procediments vasculars (aneurismes, malformacions arteriovenoses, tècniques de revascularització cerebral). Son Espases va ser el primer hospital espanyol que va incorporar un microscopi robotitzat al quiròfan de Neurocirurgia, amb capacitat per dur a terme microcirurgia exoscòpica.

Neurologia

som un equip

Instauració de la consulta mèdica telefònica per als pacients amb esclerosi múltiple

A la Unitat també s'ha posat en marxa una consulta específica d'infermeria per a l'abordatge integral d'aquests pacients.

Implantació de la cirurgia funcional

Juntament amb Neurocirurgia, l'any 2014 es va dur a terme la implantació de la cirurgia funcional per al tractament de trastorns del moviment com la malaltia de Parkinson, el tremolor essencial o la distonia. La Unitat de Trastorns del Moviment ha implementat noves accions com a l'ús de les teràpies de segona línia per al Parkinson avançat, la creació de la figura de l'infermer expert i la instauració de la perfusió i el control de l'apomorfina de manera ambulatòria.

Tractaments nous per a la migranya

La Unitat de Cefalees ha aplicat els tractaments més novedosos per a la migranya, com la toxina botulínica A i els anticossos monoclonals anti-CGRP. A més, s'ha fet feina en el desenvolupament de tractaments intervencionistes per a diversos tipus de dolors craniofacials.

Trombectomia mecànica per al tractament de l'ictus

L'any 2014, s'implantà, amb Radiología, la trombectomia mecànica. Aquesta tècnica permet recanalitzar la circulació de més del 90% de les artèries tancades per un ictus. Paral·lelament, la Unitat de Patologia Neurovascular ha aplicat la Metodologia Lean per a la millora del procés "Codi Ictus intrahospitalari".

Implementació de biomarcadors per al diagnòstic de l'Alzheimer

La Unitat de Neurologia Cognitiva i de la Conducta ha implementat l'ús dels biomarcadors en LCR i PET-FDG per al diagnòstic de la malaltia d'Alzheimer. S'ha implementat un protocol de seguiment compartit amb Atenció Primària del pacient crònic complex amb deteriorament cognitiu.

Implantació de la cirurgia de l'epilèpsia

S'ha creat un comitè multidisciplinari de cirurgia de l'epilèpsia juntament amb Neuroradiologia, Medicina Nuclear, Psiquiatria, Anàlisis Clíniques, Immunologia i Neurocirurgia per dur a terme les primeres cirurgies curatives de l'epilèpsia de lòbul temporal.

Posada en marxa de la Unitat d'Esclerosi Múltiple Amiotròfica (ELA)

La Unitat Hospitalària Multidisciplinària d'Esclerosi Múltiple Amiotròfica ofereix una assistència completa amb un alt grau d'especialització, adaptada al moment i a l'evolució de la malaltia.

Obstetrícia i Ginecologia

som un equip

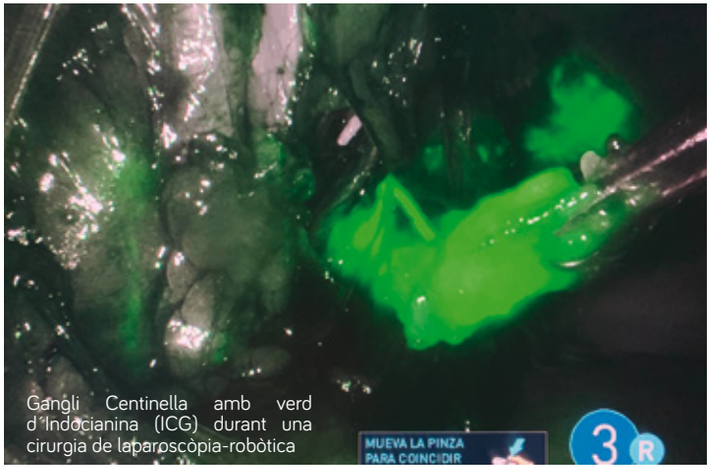

Gangli Centinella amb verd d'Indocianina (ICG) durant una cirurgia de laparoscòpia-robòtica

Millora de l'atenció personalitzada del part

Dins l'Àrea d'Obstetrícia s'ha treballat per millorar l'atenció personalitzada del part, atenent tan gestacions normals com amb patologies complexes que requereixen de l'atenció d'un centre referent que treballa de manera multidisciplinària amb altres especialitats. Durant aquests anys, hi ha hagut una millora tècnica i tecnològica que ha permès desenvolupar el màxim nivell d'atenció clínica, docència i recerca. Exemple d'aquesta evolució són la creació de l'equip de placenta àcrata, el protocol de dol perinatal, el Comitè de Patologia Perinatal i l'estudi SECOGEST.

Introducció de tècniques diagnòstiques i terapèutiques per assolir millors resultats

A l'Àrea de Ginecologia, s'ha treballat en la introducció de tècniques diagnòstiques i terapèutiques que han permès obtenir millors resultats. Això implica des de la cirurgia mínimament invasiva, la cirurgia conservadora de mama, ecografia 3D de sòl pelvià, la cirurgia major ambulatòria i la cirurgia ecoguiada fins a la creació de grups multidisciplinaris en patologia del sòl pelvià, ginecologia oncològica i la unitat funcional de mama. Alguns exemples d'aquesta evolució són la implementació de la laparoscòpia d'alta complexitat, la introducció de la cirurgia robòtica, el gangli centinella amb doble tècnica en càncer d'endometri i cèrvix, la cirurgia ecoguiada de mama, la introducció de l'ECOGRAFIA 3D en estudis i seguiments de la patologia de sòl pelvià, les consultes subespecialitzades (endometriosi, sòl pelvià, consulta persones trans, etc.) i l'Estudi NiToNo de conservació de ganglis axil·lars en dones amb càncer de mama.

Incorporació de noves tècniques de laboratori en la Unitat de Reproducció

A l'Àrea de Medicina de la Reproducció s'ha treballat per trobar solucions personalitzades a les persones que requereixem tècniques de reproducció assistida, tant en la millora de l'assistència com amb en les tècniques de laboratori. Hi destaquen el diagnòstic de malalties genètiques abans de la implementació dels embrions, la disminució de les gestacions múltiples i l'Estudi Repro-COVID.

Oftalmologia

som un equip

Posada en marxa de la Unitat d'Oftalmologia Pediàtrica

Des del 2010, els pacients pediàtrics de les Illes Balears amb patologies com el glaucoma, la cataracta i altres patologies congènites poden ser atesos a l'Hospital, amb la qual cosa s'evita la derivació d'aquests pacients a altres hospitals de fora de la nostra Comunitat.

En aquest temps, també s'ha creat la Unitat d'Uveïtis Pediàtrica, que treballa conjuntament amb la Unitat de Reumatologia Pediàtrica per coordinar les visites i els tractaments domiciliaris i a l'Hospital de Dia, la qual cosa garanteix un adequat seguiment d'aquests pacients. En els últims anys, s'ha organitzat un gabinet d'exploració oftalmològica amb sedació a la Unitat de Pediatria per a pacients que, per la seva curta edat o per les patologies especials que tenen, no col·laboren en la realització de la refracció i en l'exploració del fons d'ull. Això ha suposat una millora important; ja que, anteriorment, aquestes exploracions es feien a l'Àrea Quirúrgica. D'aquesta manera s'evita, a més, l'ingrés hospitalari, que abans es requeria.

Creació de la Unitat de Teràpia Intravítria

En els últims deu anys, s'han desenvolupat fàrmacs molt eficaços per a malalties molt freqüents que abans no tenien tractament, com la degeneració macular associada a l'edat, l'edema macular diabètic o les trombosis venoses retinals. En molts d'aquests casos, es requereix l'administració del fàrmac a l'interior de l'ull de manera mensual.

El nombre d'injeccions intravítries ha crescut tant en els últims anys que s'ha convertit en el procediment que es realitza amb més freqüència, superant en nombre al d'intervencions de cataracta. Per això, en els darrers anys, s'ha posat en marxa el Gabinet d'Oftalmologia d'Alta Resolució, que inclou la Unitat de Teràpia Intravítria. A l'Hospital Universitari Son Espases, a diferència d'altres hospitals, el tractament es du a terme en una sala neta el mateix dia que el pacient acudeix a fer-se les proves complementàries.

El Servei d'Oftalmologia ha participat en la creació d'un consens clínic i dels estàndards de qualitat assistencial necessaris per al disseny d'unitats de teràpia intravítria.

Nova Unitat de Queratocon

En el marc de l'aposta per la subespecialització i per les consultes d'alta resolució, des del 2017, el Servei compta amb una Unitat de Queratocon, una malaltia progressiva de la còrnia que afecta sobretot nins i adolescents; és la causa més freqüent de trasplantament cornial en aquest grup d'edat.

Es tracta d'una consulta d'alta resolució en la qual el mateix dia es realitzen tots els exàmens necessaris per al diagnòstic i per a la valoració de la progressió de la malaltia. Si cal, s'hi indica el tractament quirúrgic, la qual cosa evita demorar aquesta indicació, els múltiples desplaçaments i les múltiples visites.

Oncologia Mèdica

som un equip

Creació de la Unitat de Càncer Familiar i Hereditari de l'Hospital Universitari Son Espases (UCFH)

El càncer és una malaltia predominant en la població general. Actualment, és la segona causa de mort en els països desenvolupats. El càncer hereditari suposa entre un 5% i un 10% del total dels diagnòstics de càncer. A més, entre un 15% i un 20% dels casos de càncer diagnosticat a la població general pot tenir una agregació familiar.

Actualment, la Unitat de Càncer Familiar i Hereditari de Son Espases és la consulta de càncer hereditari de referència de la comunitat autònoma de les Illes Balears i dona cobertura a tota la població. En els dotze anys d'existència de la Unitat, s'hi han valorat més de 1.800 famílies amb sospita de càncer hereditari.

Participació activa als comitès de tumors

L'equip d'oncòlegs creu en la importància de l'activitat multidisciplinària i, per això, participa setmanalment a tots els comitès de tumors que es fan a l'Hospital. S'han organitzat diferents jornades d'actualització sobre algunes de les neoplàsies amb la resta de companys d'aquests comitès.

Creació del Comitè d'Estudi Molecular del Càncer

El Servei d'Oncologia, juntament amb el Servei d'Anatomia Patològica i amb la Unitat de Seqüenciació, han creat el Comitè d'Estudi Molecular del Càncer. Aquest equip ha desenvolupat la biòpsia líquida, una tècnica per detectar mutacions a la sang o a altres líquids biològics de malalts amb càncer de pulmó o amb càncer colorectal.

Oncologia Radioteràpica

som un equip

Nova tecnologia en radioteràpia oncològica

El Servei d'Oncologia Radioteràpica va ser l'últim a traslladar-se a l'Hospital Universitari Son Espases, amb un equipament d'alta tecnologia compost per tres moderns acceleradors lineals i amb un búnquer buit de reserva per si fos necessària la incorporació d'un altre accelerador. A més, compta amb una tomografia computada pròpia per a la simulació dels tractaments i amb un nou quiròfan per als tractaments de braquiteràpia, que és la part quirúrgica de la radioteràpia oncològica. La dotació d'un equipament d'alta tecnologia ha permès implementar modernes tècniques de tractament radioteràpic per tractar els pacients en aquesta Comunitat i per evitar que s'hagin de desplaçar a altres hospitals de la Península per rebre el tractament.

Implementació dels tractaments de radioteràpia hipofraccionada (HFRDT)

Aquest és un tractament administrat als pacients de càncer de mama i als pacients pal·liatius que permet reduir el nombre total de sessions de radioteràpia administrades, mantenint l'efectivitat terapèutica.

Implantació de la radioteràpia guiada per la imatge (IGRT) mitjançant Cone Beam

Aquest sistema permet fer una tomografia computada als pacients abans i després de l'administració del tractament i augmenta el control del seu posicionament. La implementació de la radioteràpia guiada per la imatge ha permès evolucionar des de la radioteràpia tridimensional (3DRDT) a la més moderna radioteràpia d'intensitat modulada (IMRT), fet que ha millorat la conformació i distribució de les dosis administrades, ha reduït considerablement els efectes secundaris i ha permès obtenir uns resultats comparables als dels millors centres nacionals de l'especialitat.

Inici dels tractaments amb SBRT (Stereotactic Body Radiation Therapy)

Tractament també denominat radioteràpia estereotàctica extracranial o radioteràpia estereotàctica ablativa. Aquesta tècnica permet administrar, de manera encara més precisa, dosis molt elevades de radiació a petits volums tumorals i preservar els teixits sans. Té, per tant, una molt bona tolerància i uns millors resultats. En l'actualitat, es treballa en la incorporació de la radioteràpia estereotàctica intracranial (o radiocirurgia).

Otorrinolaringologia

som un equip

El Servei d'Otorrinolaringologia, a més de ser el de referència de les Illes Balears, es caracteritza per ser un servei multidisciplinari amb atenció a totes les subespecialitats d'otorrinolaringologia. Agrupa també logopedes, al·lergòlegs i foniatres, entre d'altres, i és un servei punter a tot l'Estat en la seva especialitat.

Desenvolupament de la cirurgia robòtica

Amb una dilatada experiència dels professionals del Servei per al tractament dels tumors d'orofaringe (TORS) i d'altres patologies amb bons resultats, amb un escurçament considerable de les estades hospitalàries i amb la disminució de les complicacions associades a les cirurgies.

El Servei disposa d'una Unitat Funcional de Cap i Coll

Forma part del Comitè de Tumors de Cap i Coll, el qual està integrat per un equip multidisciplinari amb professionals dels serveis d'Oncologia, de Cirurgia Maxil·lofacial i de Medicina Nuclear, entre d'altres. Unitats com aquesta fan disminuir la mortalitat, les complicacions i eviten desplaçaments innecessaris dels pacients.

Centre formador d'aprenentatge de cirurgia d'implants coclears i formador de residents en totes les habilitats més avançades a l'àrea de l'otorrinolaringologia.

Unitat transesfenoidal. Desenvolupament conjunt amb el Servei de Neurocirurgia

Excel·lència i canvi en el diagnòstic perinatal universal d'hipoacúsia d'otoemissions a potencials auditius automàtics

Desenvolupament important de l'audiologia amb la dotació de dos audiòlegs, fet que suposa que el Servei presta una atenció molt especialitzada i de referència.

Pediatria

som un equip

A l'avantguarda en les diferents subespecialitats pediàtriques

Aquests darrers anys, el Servei de Pediatria ha reforçat els seus recursos humans, l'equipament i els espais amb l'objectiu principal d'humanització de l'atenció a l'infant i a la seva família. Aquests reforços han permès millorar la qualitat assistencial i situar-se a l'avantguarda en les diferents subespecialitats pediàtriques. Aquest fet es reflecteix especialment en la creació de noves unitats dins el mateix Servei (Unitat de Cures Pal·liatives Pediàtriques i Atenció a la Cronicitat, Unitat de Dismorfologia i Malalties Rares, Unitat d'Immunoteràpia i Unitat de Nutrició Infantil) i en la participació en comitès hospitalaris. A més, cal destacar la creació de consultes multidisciplinàries i el desenvolupament de programes d'atenció al nin i a l'adolescent. És una constant del Servei de Pediatria la innovació diagnòstica i terapèutica en l'atenció a les patologies complexes infantils.

Consolidació de la Unitat de Transport Pediàtric Balear (UTPB)

La UTPB permet traslladar les cures intensives de la UCI pediàtrica i neonatal de l'HUSE a la resta de centres sanitaris de Balears. L'ús de tecnologia puntera per al tractament de l'infant i del nounat crític ha estat clau en més de 4.500 trasllats, fets en col·laboració amb el SAMU 061 utilitzant recursos tant terrestres (una de les poques ambulàncies pediàtriques d'Espanya) com aeris (avió i helicòpter). Algunes de les seves fites, en l'àmbit estatal, han estat: primer trasllat aeri amb ventilació d'alta freqüència, col·laboració amb equips especialitzats d'altres centres espanyols per dur a terme els tres primers trasllats aeris pediàtrics amb ECMO, i en el fet de ser els únics que feim trasllats aeris administrant teràpia amb òxid nítric exhalat.

Ferm compromís amb la Docència

La missió docent del Servei s'ha reflectit aquests 10 darrers anys en dues grans fites. L'any 2015, el Ministeri de Sanitat resolgué la creació de la Unitat Docent Multiprofessional de les Illes Balears (UDMP-IB), fet que suposà l'inici de la formació de residents d'infermeria pediàtrica a les Balears i l'augment de la capacitat docent per a residents de pediatria. Actualment, la UDMP-IB té acreditades a Son Espases vuit places de residents de pediatria i quatre de residents d'infermeria pediàtrica per any. A més, l'any 2020, alguns facultatius del Servei iniciaren la seva activitat com a professors de Pediatria a la Facultat de Medicina de la Universitat de les Illes Balears (UIB). El Servei també revalidà el certificat de la Societat Espanyola de Neurologia Pediàtrica com a centre formador de la subespecialitat i continua amb la formació reglada en reanimació neonatal i pediàtrica.

Creació del Grup Multidisciplinari de Pediatria de l'Institut d'Investigació de les Illes Balears (IdisBa).

És de destacar la consecució de l'obtenció de l'acreditació com a grup de recerca per part de l'Institut de Docència i Investigació de Balears (IdisBa). Aquest fet permetrà incrementar l'activitat investigadora i divulgar la producció científica del Servei (publicacions nacionals, internacionals, participacions en registres i en estudis multicèntrics).

Pneumologia

som un equip

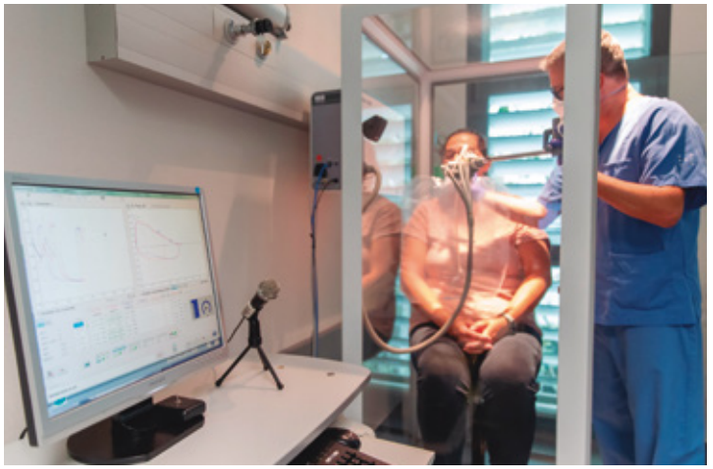

Acreditació i actualització de la cartera de serveis de la Unitat de Broncoscòpia

El 2018, la Societat Espanyola de Patologia de l'Aparell Respiratori (SEPAR) va acreditar la Unitat de Broncoscòpia com una unitat especialitzada en endoscòpia i en pneumologia intervencionista; es va consolidar com a unitat de referència a les Illes Balears.

Durant els darrers deu anys, s'han incorporat a la seva cartera de serveis tres nous tipus d'exploració: la criobiòpsia transbronquial per al diagnòstic de malalties pulmonars intersticials difuses, que ha suposat una reducció significativa de les biòpsies pulmonars quirúrgiques; la rentada broncoalveolar total (BAL total), en col·laboració amb el Servei d'Anestesiologia, tècnica utilitzada per primera vegada a la nostra Comunitat Autònoma el 2020 en un pacient amb proteïnosi alveolar, i la punció/biòpsia de masses pulmonars perifèriques guiades per ecografia toràcica.

Unitats d'MPOC i d'Asma d'Alta Complexitat

En els darrers deu anys, s'han posat en marxa un programa d'atenció a pacients amb MPOC i amb hospitalitzacions freqüents (MPOC fràgil) i la Unitat d'Asma d'Alta Complexitat. El programa MPOC fràgil ha demostrat reduir en un 40% els ingressos i en un 70% les visites a Urgències. Des de la Unitat d'Asma, acreditada per la SEPAR, es coordina el Comitè d'Asma Greu de les Illes Balears, a través del qual s'aproven tractaments biològics per a l'asma que han millorat sensiblement el pronòstic i la qualitat de vida d'aquests malalts.

Consulta de Trasplantament Pulmonar (TXP)

Es va posar en marxa el febrer de 2014 en coordinació amb la Unitat de Trasplantament Pulmonar de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona. L'avaluació pretrasplantament es fa a la nostra consulta i, una vegada que els pacients han estat trasplantats, el seguiment clínic es du a terme en els dos centres, principalment a Son Espases, fet que converteix el Servei de Pneumologia de Son Espases en el de referència de les Illes Balears per a la Consulta de Trasplantament Pulmonar (TXP). Des que va començar a funcionar, s'han controlat 45 pacients.

Ampliació de la Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies (UCRI)

La Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies és una unitat dissenyada per al tractament de pacients amb insuficiència respiratòria greu que necessiten suport respiratori no invasiu (ventilació mecànica no invasiva, oxigenoteràpia amb dispositius d'alt flux, etc.). Les UCRI permeten reduir el nombre de pacients amb insuficiència respiratòria greu que acabaran requerint intubació i ingrés a l'UCI. L'UCRI va començar a funcionar el 2005, però el 2020, durant la segona onada de la pandèmia de COVID-19, va ampliar el nombre de llits de quatre a dotze amb l'objectiu específic d'optimitzar el tractament dels pacients amb insuficiència respiratòria greu per COVID-19 i d'alliberar llits d'UCI.

Psiquiatria

som un equip

Inauguració de la tercera Unitat de Salut Mental del Sector Ponent: USM Palmanova

El 2011 es posa en marxa la USM Palmanova per oferir atenció especialitzada en salut mental a les 67.000 persones de més de 18 anys de les zones de Calvià, Andratx i Sant Agustí - Cas Català. La USM disposa d'un equip multidisciplinari format per dos psiquiatres, dos psicòlegs clínics, un infermer especialista en salut mental, un treballador social i personal administratiu de suport. Es duen a terme consultes en els centres de salut de Santa Ponça i de Sant Agustí amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat i donar suport a Atenció Primària.

Implantació i consolidació del Programa d'Atenció Especialitzada als Primers Episodis Psicòtics (Balears Psicosi Incipient, BAPI)

En aquests darrers 10 anys, s'ha posat en marxa i s'ha consolidat el programa adreçat a donar una atenció altament especialitzada i multidisciplinària als joves i també als adults que debuten amb un primer episodi psicòtic (com l'esquizofrènia o el trastorn bipolar). Aquesta atenció es presta fins als primers cinc anys d'evolució. El Programa inclou avaluació i tractament individual i familiar i projectes de recerca de primer nivell. Durant aquests anys, s'ha aconseguit oferir atenció a un nombre creixent de pacients, sabedors que el diagnòstic i el tractament primerenc, d'acord amb les guies de pràctica clínica internacionals més recents, ajuda els pacients a una recuperació més ràpida, s'eviten els reingressos i l'estigmatització, i permet treballar per aconseguir una integració funcional complerta en la nostra societat.

Programa d'Atenció i Prevenció del Suïcidi (APS)

Es tracta d'un Programa multidisciplinari específic destinat a atendre de manera ràpida, sense demora, i a fer un seguiment estret i limitat en el temps dels pacients que presenten ideació suïcida o que, recentment, han intentat acabar amb la seva vida. Aquests pacients provenen la majoria d'ells del Servei d'Urgències. L'equip de professionals ofereix consultes presencials i telefòniques, individuals i grupals, amb assessorament familiar així com coordinació estreta amb dispositius ambulatoris, amb seguiment de fins a sis mesos, amb l'objectiu de reduir al màxim el risc immediat de suïcidi.

Posada en marxa, conjuntament amb el Servei de Neurocirurgia, del Programa d'Estimulació Cerebral Profunda (ECP) per a persones amb trastorn mental greu refractari

El 2016 es posà en marxa aquest Programa, que es basa en un procediment neuroquirúrgic estereotàctic avançat, molt segur i eficaç, d'alta precisió i reversible, durant el qual es localitza, amb l'ajut d'un neuronavegador, el lloc exacte del cervell que causa els símptomes de la malaltia. Això permet implantar dos elèctrodes en aquesta àrea, juntament amb un neuroestimulador sota la pell del tòrax, que emet suaus impulsos elèctrics. Després de la cirurgia, el pacient realitza sessions de treball amb un psiquiatre superespecialitzat en ECP per establir les variables d'estimulació i de neuromodulació més òptimes per proporcionar el màxim alleujament dels símptomes amb el mínim d'efectes secundaris. Aquest tractament s'aplica com a darrer recurs en el cas de pacients amb trastorn obsessiu-compulsiu (TOC) molt greu en què han fracassat la resta de tractaments psicològics i farmacològics.

Radiodiagnòstic

som un equip

Premi al millor servei de radiologia 2016

La Societat Espanyola de Radiologia Mèdica (SERAM) va guardonar el 2016 el Servei de Radiologia de Son Espases, com a Servei de Radiologia de l'Any. El projecte guardonat, "Seguretat en Radiologia", estava integrat per dues línies de treball. Per una banda, la realització del projecte de gestió de dosi de radiació als pacients, amb l'objectiu d'administrar la menor dosi de radiació possible amb l'ajuda d'un *software* que registra i informa de la dosi administrada a cada pacient en cada estudi. L'altra línia de treball és la metodologia a la Consulta de Radiologia, que aposta per l'assistència i per la cura integral del pacient sotmès a procediments de radiologia.

Posada en funcionament de la trombectomia mecànica en l'ictus isquèmic agut

El Servei ha incorporat la trombectomia mecànica en la cartera de serveis per a tota la comunitat autònoma de les Illes Balears. L'ictus isquèmic és la tercera causa de mort en els països desenvolupats i la primera causa de discapacitat en adults; disminueix d'una manera molt important la qualitat de vida del pacient i té un altíssim cost sanitari. L'objectiu fonamental en el tractament de l'ictus és recanalitzar de manera urgent l'artèria obstruïda i aconseguir la reperfusió precoç del teixit cerebral per evitar o minimitzar el dany produït i les conseqüents seqüeles.

Incorporació de noves tecnologies

Durant els últims anys, s'han incorporat al Servei equips amb noves tecnologies que han suposat un avenç en la qualitat i en la quantitat dels estudis realitzats. Entre aquests nous equips, a l'Àrea de Mama hi ha un mamògraf amb imatge de tomosíntesi, una taula de biòpsia i un ecògraf amb imatge 3D. Per altra banda, s'han renovat els equips d'ecografia de totes les seccions amb ecògrafs que permeten utilitzar tècniques amb contrast i fusió d'imatge, i s'ha adquirit un nou ortopantomògraf que permet obtenir imatges 3D de tota la zona facial. Recentment, s'ha incorporat una nova ressonància de 3T que permetrà realitzar estudis avançats en totes les àrees.

Dia Internacional de la Radiologia

El Dia Internacional de la Radiologia és un esdeveniment anual que se celebra el 8 de novembre per commemorar que Wilhelm Conrad Röntgen va descobrir l'existència dels raigs X. Des de l'any 2014, aquest dia s'ha convertit en una jornada d'acció i de consciència per mostrar les possibilitats de les imatges mèdiques, el paper essencial dels professionals de la radiologia com a part dels equips sanitaris, i els alts estàndards formatius i professionals que requereix tot el personal que treballa al Servei de Radiologia.

Radiofísica Hospitalària

som un equip

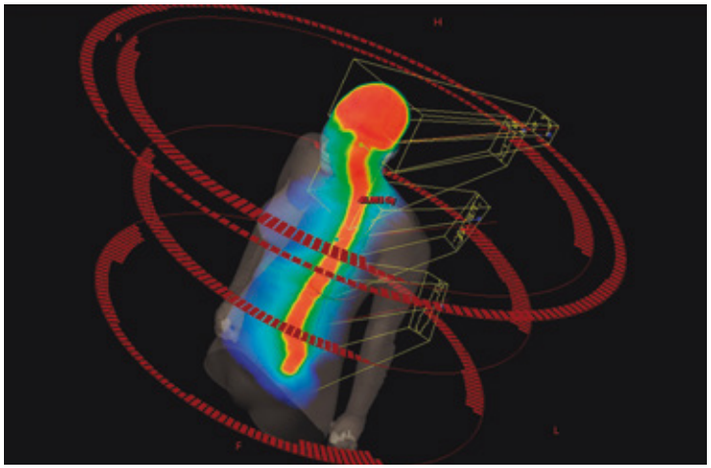

Verificació inicial d'instal·lacions i d'equipament

Abans de l'inici de l'activitat assistencial de Son Espases, el Servei de Radiofísica fou l'encarregat de la verificació inicial de les dependències on era previst ubicar els equips generadors de radiacions ionitzants i les fonts radioactives, així com les proves d'acceptació dels equips instal·lats abans del seu ús clínic.

Implantació clínica de tècniques de modulació i de guiatge

En els 10 darrers anys, el Servei de Radiofísica Hospitalària ha introduït les tècniques d'optimització en la planificació inversa de tractaments per a pacients de Radioteràpia, necessàries per al disseny dels plans individualitzats que possibiliten l'administració de tractaments amb modulació d'intensitat en els acceleradors lineals. Les tècniques de modulació d'intensitat en els seus formats de IMRT i VMAT permeten una conformació de les dosis de radiació administrada superior a les tècniques de planificació de tractaments utilitzades anteriorment i s'han implantat progressivament en diferents localitzacions clíniques. Juntament amb la IGRT, radioteràpia guiada per imatge, permeten reduir els marges del tumor necessaris i es redueixen els efectes secundaris en els òrgans sans circumdants dels tractaments administrats.

Sistema de gestió de dosis

L'any 2012, s'instal·là el sistema de registre de dosis per a pacients sotmesos a estudis diagnòstics de Radiologia, fet que ha permès des d'aleshores al Servei de Radiofísica Hospitalària disposar d'una eina per a l'optimització de les dosis i d'una millora en la definició dels protocols utilitzats en els procediments amb raigs X.

Implantació clínica de la radioteràpia estereotàctica SBRT

En la implantació de tècniques de planificació i de tractament amb modulació d'intensitat, el 2018 s'introdueix la planificació de tractaments per a radioteràpia estereotàctica de pulmó amb estudis TAC 4D per tenir en compte el moviment respiratori del pacient en la definició de la lesió a irradiar. Posteriorment, s'ampliaren les indicacions per a l'ús de radioteràpia estereotàctica en altres localitzacions.

Donació de la Fundació Amancio Ortega

La Fundació Amancio Ortega va fer una donació al Sistema Nacional de Salut l'any 2018 que va permetre dur a terme una actualització del sistema de planificació de tractaments del Servei de Radiofísica Hospitalària juntament amb la millora en la configuració de dos acceleradors lineals, de manera que les tècniques de planificació optimitzada, la imatge guiada i la modulació de la intensitat es poden aplicar a totes les localitzacions anatòmiques dels pacients que es van a tractar.

Rehabilitació

som un equip

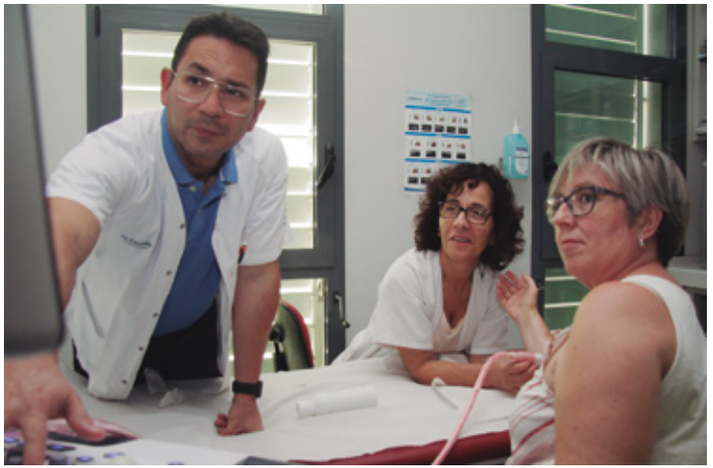

Elaboració del protocol sobre la rehabilitació postreparació del manegot dels rotatoris

L'objectiu del protocol és unificar les pautes del tractament de rehabilitació en el pacient intervengut del manegot dels rotatoris i consensuar els diferents criteris observats després de la recerca bibliogràfica. Alhora, s'estableixen dos objectius específics: d'una banda, permetre la recuperació del tendó reparat, assegurar la integritat del manegot, minimitzar-ne la rigidesa articular i prevenir l'atròfia muscular; de l'altra, fer que el pacient torni a tenir els nivells d'activitat i de funcionalitat previs al més aviat possible.

Acreditació docent especialitzada per formar residents

El 2019, l'Hospital Universitari Son Espases va ampliar la seva oferta de formació sanitària amb l'acreditació de l'especialitat de Medicina Física i Rehabilitació. És una especialitat que comprèn el diagnòstic, la valoració, la prevenció i el tractament de les incapacitats i està orientada a facilitar, a mantenir i a recuperar el grau màxim possible de capacitat funcional i d'independència dels pacients. Es tracta d'una especialitat en un canvi continu i en un creixement exponencial.

Posada en marxa de la Unitat Multidisciplinària de Paràlisi Facial i de la Consulta de Paràlisi Infantil

Creada el 2018, la Unitat de Paràlisi Facial permet un abordatge coordinat dels pacients que pateixen aquesta patologia. Està integrada fonamentalment pels serveis següents: Otorrinolaringologia, Rehabilitació, Oftalmologia, Neurocirurgia i Neurologia (Neurofisiologia), Cirurgia Plàstica, Cirurgia Maxil·lofacial, Psiquiatria i Pediatria. Per la seva banda, la Unitat Multidisciplinària, formada per professionals dels serveis de Neuropediatria, Nutrició Pediàtrica, Pneumologia Infantil i Rehabilitació, ofereix una atenció integral a aquests pacients.

Creació de la figura del fisioterapeuta consultor

L'objectiu del fisioterapeuta consultor és implicar i oferir cures al pacient de manera precoç per accelerar el seu procés de recuperació.

Introducció d'aparells tecnològics

La introducció d'eines tecnològiques en el diagnòstic i en el tractament rehabilitador ha permès encertar en els diagnòstics i en els tractaments, amb la qual cosa ha augmentat la seguretat dels pacients. Alguns exemples són la dinamometria isocinètica, que permet objectivar la força; la plataforma *Play for Health*, que utilitza videojocs per treballar l'habilitat i la destresa, i el sistema *E-link* per al tractament de les lesions de la mà, entre d'altres.

Reumatologia

som un equip

Creació d'unitats de consulta conjuntes

L'atenció integrada del pacient dins d'una estructura multidisciplinària afavoreix un millor control de les malalties i de les seves complicacions. En aquests deu anys, s'han creat: la Unitat d'Atenció a la Patologia Inflamatòria Ocular, conjuntament amb el Servei d'Oftalmologia, i la Unitat d'Atenció a la Patologia Intersticial Associada a Malalties Inflamatòries, conjuntament amb el Servei Pneumologia.

Instal·lació d'un ecògraf a les consultes

La incorporació de l'ecògraf a les consultes ha millorat la qualitat assistencial prestada als pacients. La formació i la pràctica en l'ús de l'ecografia és un ajut important, tant per al diagnòstic com per al seguiment de les patologies de l'aparell locomotor i de les patologies inflamatòries.

Organització d'activitats formatives amb altres serveis de Reumatologia

El Servei, conjuntament amb els serveis de Reumatologia de l'Hospital Universitari Son Llàtzer i de l'Hospital Comarcal d'Inca, ha organitzat cursos de formació en la utilització i interpretació de l'ecografia en l'especialitat de reumatologia, amb un èxit notable de participació i de satisfacció dels assistents.

El Servei de Reumatologia participa en el Comitè de Patologies Pulmonars Inflamatòries

Fet que permet estudiar i valorar cada cas de manera multidisciplinària i prendre decisions de manera conjunta per aconseguir el millor tractament per al pacient i per a la seva patologia.

Urgències d'Adults

som un equip

Pla de millora de les infraestructures i dels espais assistencials

El 2016 es va definir un Pla de Millores del Servei d'Urgències que contemplava, entre altres aspectes, la reestructuració arquitectònica de la Unitat, amb la finalitat de preservar la confidencialitat i la intimitat dels pacients, de millorar l'organització dels circuits assistencials i d'optimitzar els temps d'atenció. S'ha reestructurat l'Àrea de Lliteres, s'han creat dos boxs de pressió negativa i s'ha incorporat una sala de radiologia convencional.

Organització assistencial: unitats del Servei d'Urgències

Coincidint amb l'obertura de l'Hospital, s'han consolidat tres unitats dependents organitzativament del Servei d'Urgències: Unitat d'Observació, Unitat de Curta Estada (UCE) i Unitat de Toxicologia.

Aliances: programes de coordinació assistencial amb els diferents serveis de l'Hospital

Al llarg d'aquests anys, s'han implementat acords assistencials amb la resta de les especialitats, amb la finalitat de sistematitzar els criteris d'ingrés i de derivació a consultes, i de consensuar protocols d'actuació conjunta: Codi Trauma Greu, Unitat Funcional de Dolor Toràcic i Arrítmies.

Pla d'informació i d'humanització

S'ha desenvolupat un pla d'humanització i d'informació a pacients i a familiars, que inclou: informació sobre la prioritat assenyalada després de la classificació del pacient en el triatge, temps d'espera en cada fase del procés i punt d'informació al mòdul G.

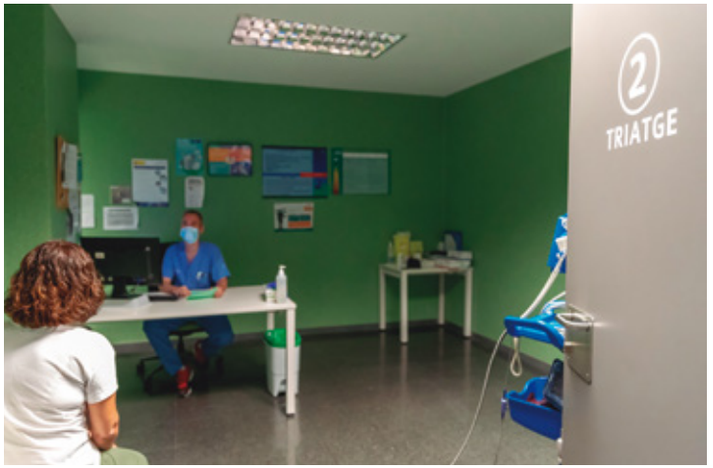

Implantació del sistema d'ajuda al triatge

El triatge d'Urgències és un procés de valoració clínica preliminar que ordena els pacients segons el seu grau d'urgència, de manera que, en una situació de saturació del Servei, els pacients més urgents són tractats els primers i la resta són controlats contínuament i reavaluats fins que els pugui visitar l'equip mèdic. Durant aquests anys, s'ha procedit a la integració del Sistema Espanyol de Triatge amb Millennium. Basat en cinc nivells de priorització, el sistema està dotat d'un programa informàtic d'ajuda a la decisió clínica en el triatge, tant per a adults com per a infants.

Quadre de comandaments integral

Juntament amb el Servei d'Informàtica, amb Control de Gestió i amb la Unitat de Qualitat, s'ha treballat en el desenvolupament d'un quadre de comandaments d'Urgències, la qual cosa ha permès conèixer l'estat del Servei. Aquest quadre de comandaments s'ha convertit en una eina clau en la gestió del Servei i en la presa de decisions.

Urologia

som un equip

Posada en marxa de la tècnica d'extracció renal en asistòlia

Amb la posada en marxa d'aquesta tècnica d'extracció renal, en cinc anys s'ha aconseguit duplicar el nombre de trasplantaments de ronyó que es fan a les Illes Balears. Gràcies a la feina, a l'esforç i a la dedicació d'un grup mèdic multidisciplinari (format per intensivistes, uròlegs i nefròlegs), dels infermers, dels tècnics en cures auxiliars d'infermeria i dels zeladors, molts malalts han pogut rebre un trasplantament i han millorat la seva qualitat de vida.

Aplicació de la cirurgia robòtica

L'aplicació de la cirurgia robòtica en urologia ha suposat una evolució tècnica excepcional i ha posat al servei dels malalts l'última tecnologia quirúrgica mínimament invasiva (visió en 3D, amplificació de la imatge, major precisió). Això ha permès que els pacients pateixin menys les conseqüències de la cirurgia major i que es recuperin ràpidament.

El làser en urologia

L'energia generada pel làser és una altra de les revolucions tecnològiques que l'Hospital ha incorporat en els darrers anys, que ha permès el tractament de malalties molt freqüents com la hiperplàsia benigna de pròstata o la litiasi renal, de manera endoscòpica i mínimament invasiva, amb un impacte beneficiós en el temps de recuperació i de convalescència.

Creació del Grup d'Investigació de Malalties Nefrourològiques

El recentment creat Grup d'Investigació de Malalties Nefrourològiques, adscrit a l'Institut d'Investigació Sanitària de les Illes Balears (IdISBa), canalitzarà la investigació i la seva translació a la pràctica, posant al servei dels malalts els darrers avenços científics en la nostra matèria.

Àrees infermeres

Àrea Ambulatòria i Farmàcia

som un equip

Posada en marxa del "Programa Oncosafety", d'administració segura de citostàtics

Son Espases incorpora el 2016 una nova tecnologia per evitar errors en l'administració de la quimioteràpia i, així, millorar la seguretat en el tractament quimioteràpic a l'Hospital de Dia. Es tracta d'una tauleta (PDA) amb control remot i tecnologia wifi que transmet la informació de la PDA a la bomba infusora. Controla i gestiona tota la informació relacionada amb el pacient, l'infermer i el fàrmac, i monitora i registra tota la informació relacionada amb el tractament a fi de detectar qualsevol error o incidència que es pugui produir.

Obertura de l'Hospital de Dia de malalties inflamatòries i de l'Hospital medicoquirúrgic

En 2003 es crea l'Hospital de Dia per a la malaltia inflamatòria intestinal (MII) amb l'objectiu de proporcionar una atenció especialitzada i individualitzada a les persones que conviuen amb la malaltia de Crohn i amb colitis ulcerosa. Aquestes malalties cròniques són cada vegada més freqüents en la nostra societat i poden tenir el seu inici a qualsevol edat. Deterioren enormement la qualitat de vida i, per les seves característiques, no segueixen un curs clínic predictible, ja que es pot veure afectat per una multitud de factors. A la Unitat, s'administra medicació i es du a terme educació sanitària, assessorament i tasques de suport.

En el marc de l'Estratègia Autonòmica de Cronicitat es va obrir un Hospital Medicoquirúrgic per a pacients crònics complexos. En un principi estava obert tres dies a la setmana, comptava amb sis butaques i, majoritàriament, eren pacients de Medicina Interna. Actualment, roman obert cinc dies a la setmana, compta amb vuit butaques i vuit llits i atén pacients crònics complexos de totes les especialitats mèdiques.

Creació de l'Infermer de Pràctica Avançada en pacients oncohematològics

Amb l'objectiu de coordinar l'atenció als pacients oncològics complexos, el 2020 es crea la figura de l'infermer de pràctica avançada que és el responsable de garantir la continuïtat assistencial d'aquests pacients.

Dispensació no presencial de medicaments a pacients ambulatoris

L'any 2020, arran de la pandèmia per COVID-19, es van produir una sèrie de canvis legislatius, entre ells el Reial decret 21/2020, que estableix la possibilitat d'acostar la medicació al pacient, la qual cosa va permetre l'inici de l'atenció farmacèutica no presencial i l'enviament de medicació a domicili. Aquest nou model pretén evitar desplaçaments de pacients que, per la seva situació de dependència, de vulnerabilitat, de risc o de distància física així ho requereixi, sempre que siguin pacients crònics estabilitzats en el curs de la seva patologia i dosificació de tractament.

El que es va iniciar com una mesura d'urgència a l'inici de la pandèmia a causa del confinament de la població, s'ha consolidat com una mesura necessària i de gran acceptació per part dels pacients.

Àrea d'Hospitalització

som un equip

Millora en la gestió de la Unitat del Son
L'arribada a Son Espases suposa una millora en la gestió de la Unitat del Son (USOY) i passa a dependre organitzativament de l'Àrea d'Hospitalització. S'amplia fins a sis el nombre de llits per als estudis del son.

Així mateix, l'antiga UVIR, es transforma en la Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies (UCRI), amb l'objectiu de proporcionar monitoratge cardiorespiratori i tractament als pacients amb insuficiència respiratòria mitjançant ventilació mecànica no invasiva. També s'inaugura la Sala de Rehabilitació Respiratòria i es posen en marxa diverses iniciatives per al seguiment i el control del tractament dels pacients amb hipertensió pulmonar.

Creació de la Unitat de Pacients Crònics Complexos
Emmarcada en l'Estratègia Autonòmica de la Cronicitat, l'any 2017 es crea una unitat de referència per a l'ingrés de pacients crònics complexos. S'estableix un circuit assistencial diferenciat des d'Urgències o des de l'Hospital de Dia per evitar les complicacions i el deteriorament funcional i cognitiu que pateixen aquests pacients quan segueixen el mateix circuit que un pacient agut.

Formació sobre cures del pacient per infecció tipus IV
La Unitat d'Hospitalització de Medicina Interna-Malalties Infeccioses implementa un programa formatiu sobre "Activació, procediment i cura del pacient en alerta per infecció tipus IV". L'objectiu és dotar els professionals dels coneixements i de les habilitats necessàries per poder proporcionar les cures adequades a aquests pacients amb les mesures de protecció necessàries.

Implantació de la via clínica de fractura de maluc
Té com a objectiu l'atenció multidisciplinària dels pacients que ingressen per una fractura de maluc, des del seu ingrés a Urgències, el pas per hospitalització de Traumatologia i l'alta a domicili o a un hospital d'atenció intermèdia. La fractura de maluc és la més freqüent a l'edat avançada i suposa un impacte sanitari i social amb una gran pèrdua d'independència del pacient. Requereix una valoració integral, una continuïtat especial en l'atenció i una homogeneïtat de procediments.

Creació de la Unitat de Curta Estada (UCE) fora de l'Àrea d'Urgències
L'arribada a Son Espases va permetre ubicar la Unitat de Curta Estada en una unitat d'hospitalització, amb els avantatges que això suposa per als pacients d'Urgències, ja que ingressen a una habitació.

Creació de la Unitat de Cures Intermèdies Cardiològiques (UCIC)
En marxa des de 2016, la UCIC té com a objectiu l'atenció de pacients amb síndrome coronària aguda amb obstrucció de les artèries coronàries de risc intermedi, intermedi-alt. Els pacients d'aquesta Unitat necessiten cures d'infermeria, monitoratge i una capacitat de resposta mèdica superior a la d'un servei mèdic d'hospitalització convencional de Cardiologia, però no necessiten els serveis d'una UCI Coronària.

Àrea Maternoinfantil

som un equip

Acompanyament durant la cesària

Des del 2003, és permès l'entrada a la sala de parts d'un acompanyant durant la cesària. A més, s'inicia el contacte precoç pell amb pell entre el nounat i la mare en la mateixa sala de parts, fet que millora l'inici i el manteniment de la lactància materna.

Analgèsia epidural amb PCA, dosificada per la mateixa pacient

Aquest sistema a demanda permet que la mateixa gestant s'autoadministri una dosi si la de manteniment programada resulta insuficient i el sentiment de dolor creix.

Incorporació de la infermera especialista en Obstetrícia i Ginecologia a hospitalització

En aquest nou model d'atenció, la comare coordina i presta les cures a les dones i es posa en contacte amb els metges quan la situació ho requereix. Ha suposat múltiples beneficis, tant per a les mares com per als nounats, ha reduït l'estada hospitalària, ha permès iniciar abans la lactància materna i ha suposat un augment de l'empoderament de les puèrperes, de l'educació sanitària i de les autocures.

Implementació de la figura de comare referent en lactància materna

Per a la Unitat d'Hospitalització de parteres és essencial prestar suport a les mares per aconseguir una lactància materna eficaç. Per aquest motiu, és necessari l'acompanyament continu a les mares i als nadons i la disponibilitat per resoldre els seus dubtes. Està demostrat que el suport postpart augmenta la proporció de dones que alleten durant més mesos.

Elaboració i implantació del Protocol d'Atenció al Dol Perinatal

S'ha elaborat un protocol per unificar l'atenció al dol i a la pèrdua per mort en la maternitat/paternitat. Aquest protocol és una eina per als professionals per a l'atenció sanitària adreçada als pares i mares que pateixen una mort en la gestació o en el període neonatal ja que afavoreix el procés del dol a les famílies i al seu entorn amb el suport del personal sanitari.

Implementació de les cures centrades en el desenvolupament i en la família

El nucli d'aquest tipus de cures es basa en: la reducció de l'estrès, la pràctica d'intervencions que presten suport al nounat i el reconeixement de la família com a referència permanent en la vida del nadó, fins i tot durant la seva hospitalització. Els membres de la família s'impliquen en la cura, en formen part prioritària i participen en les decisions respecte al seu fill.

Àrea Maternoinfantil

som un equip

Noves habitacions a Oncologia Infantil

La remodelació d'aquestes vuit habitacions ha tractat de resoldre els seus problemes de lluminositat i d'un espai exterior inapropiat. Dues de les habitacions tenen pressió negativa per als pacients immunodeprimits.

Posada en funcionament de la Unitat de Cures Pal·liatives Pediàtriques

Està en funcionament des de l'any 2013. El seu principal objectiu és atendre els infants i les seves famílies que pateixen malalties que els amenacen o que limiten la seva vida. L'avantatge principal que ofereix aquesta Unitat és l'atenció al domicili. Una novetat que permet atendre l'infant malalt en el seu entorn així com dedicar temps a les necessitats del seu cercle familiar amb la prestació d'una atenció integral de les seves necessitats físiques, emocionals, socials i espirituals.

Aposta per la humanització a la UCI Pediàtrica

Per adaptar-la a les necessitats biopsicosocials del pacient pediàtric crític i de la seva família per disminuir l'ansietat, l'estrès, la por i la inseguretat que es generen en ingressar a una UCI. La humanització afavoreix l'evolució positiva de la patologia i redueix les incidències d'estrès durant l'ingrés o posteriorment.

Els nins ingressats, protagonistes del videoclip "Hoy sale el sol" de Chenoa

Durant unes hores, els passadissos i les habitacions de Pediatria es convertiren en l'escenari del videoclip "Hoy sale el sol", de Chenoa, i els nins foren els autèntics protagonistes. L'objectiu és llançar el missatge que per vèncer la malaltia és necessari tenir una actitud positiva en la vida i que el suport de les persones que els envolten és imprescindible.

Un cine per als infants ingressats

Des de l'any 2019, els nins ingressats poden anar al cine sense sortir de l'Hospital i mentre reben el tractament. Aquesta acció d'humanització de l'assistència sanitària ha estat possible gràcies a la donació desinteressada de la Fundación Joyron.

Instauració de la teràpia d'alt flux

És una modalitat de suport ventilatori no invasiu, de cada vegada és més utilitzat a les unitats de pediatria pels seus efectes beneficiosos sobre la ventilació, l'oxigenació i el confort dels pacients pediàtrics.

Àrea de Medicina Preventiva

som un equip

Humanització en els aïllaments dels pacients

A causa de l'augment en les darreres dècades d'infeccions i de colonitzacions per microorganismes multiresistents, l'aplicació de precaucions de contacte és present de manera constant a l'Hospital. Per aquest motiu i amb la finalitat d'evitar situacions en les quals es podria produir un tracte desigual a aquests pacients, per fer més suportable i segura la seva estada, els infermers de Medicina Preventiva han dut a terme diferents activitats com, per exemple: formació sobre aïllaments, elaboració de material informatiu per als pacients i familiars, visites als pacients per reforçar la informació sobre l'aïllament i per resoldre dubtes, entre d'altres.

Observació de l'acompliment de la higiene de mans

L'observació de l'acompliment de la higiene de mans, del mesurament de l'acompliment i el *feed-back* de resultats als professionals són uns dels pilars de l'estratègia multimodal de l'Organització Mundial de la Salut en la seva campanya mundial *Safe lives, clean your hands* per a la promoció de la higiene de mans entre els professionals sanitaris.

Els infermers del Servei de Medicina Preventiva han dut a terme l'observació de l'acompliment de la higiene de mans en diferents unitats d'hospitalització i serveis especials. L'HUSE ha estat un dels primers hospitals de les Illes Balears a posar en marxa aquesta iniciativa.

Elaboració de material audiovisual per a la promoció de bones pràctiques

Com a eina didàctica imprescindible per aconseguir els objectius proposats en els diferents cursos de prevenció de la infecció realitzats pels infermers del Servei de Medicina Preventiva, s'ha apostat per l'elaboració de vídeos. La visualització de l'entorn habitual de treball, que resulta familiar als professionals, permet fer-los arribar les recomanacions i les pautes de prevenció de la infecció de manera més amena i pedagògica.

Àrea de Pacients Crítics

som un equip

Portes obertes a la Unitat de Cures Intensives

En aquests anys s'ha incorporat la família dels pacients com a part de l'equip terapèutic per millorar la comunicació i l'acompanyament. Per aquest motiu, s'ha modificat el règim de visites amb una ampliació substancial de l'horari i s'ha afavorit la implicació de la família en la cura del pacient.

Es tracta d'una aposta per a la millora de la qualitat i per potenciar la comprensió, la sensibilitat i la humanitat cap a aquests pacients.

Actuació davant el SARS-COV-2

L'abordatge dels pacients ingressats per SARS-COV-2 ha suposat un autèntic repte professional. Durant la pandèmia, s'han augmentat els recursos humans i materials per mantenir una atenció de qualitat.

Una de les conseqüències d'aquesta pandèmia ha estat la solitud dels pacients, per la qual cosa han estat necessàries les visites d'un familiar. Per garantir la seguretat d'aquestes visites, juntament amb el Servei d'Atenció a l'Usuari, s'elaborà un protocol per a aquest tipus de visites controlades.

Paral·lelament, les societats espanyoles de Medicina Intensiva Crítica i Unitats Coronàries (SEMICYUC) i d'Infermeria Intensiva (SEEIUC) han elaborat un decàleg de recomanacions per permetre aquestes visites en condicions de seguretat.

Posada en marxa del projecte "Pell amb pell"

Aquest projecte pretén afavorir l'inici i el manteniment de la lactància materna i, al mateix temps, reduir l'ansietat materna associada a la separació del nounat.

L'ingrés de la mare a la Unitat de Cures Intensives no suposa cap barrera perquè el nadó i la mare puguin establir el seu vincle.

Àrea Quirúrgica

som un equip

Circuit de doble etiquetatge PCA (analgèsia controlada pel pacient)

A les àrees de Reanimació i del Despertar s'ha implementat el protocol d'identificació i de revisió sistemàtica conegut com a doble etiquetatge per evitar els errors de via d'administració i la confusió en el subjecte receptor del tractament.

La seguretat clínica ha augmentat després de la implantació i del desenvolupament del protocol que s'ha revelat com un encert destacable que ha incrementat notablement el percentatge de correcta identificació i administració del tractament pautat i ha reduït, fins quasi eliminar, els errors pretèrits. A més, s'ha millorat la traçabilitat de les PCA durant l'ingrés del pacient i s'ha integrat sistemàticament la revisió dels cinc passos previs indispensables per iniciar el tractament: pacient, medicació, via, dosi i paràmetres correctes.

Digitalització de la gràfica de la Unitat de Reanimació Post-Anestèsica (URPA)

La digitalització de la gràfica d'URPA per integrar-la a Millennium garanteix el registre correcte de totes les dades, dels tractaments i dels esdeveniments relacionats amb l'atenció al pacient durant la seva estada a la Unitat. Ha suposat una major agilitat en el registre de dades, un grau alt d'accessibilitat i de coordinació entre els diferents professionals implicats en el procés d'atenció al pacient i un conseqüent avenç en la qualitat assistencial rebuda i percebuda pels pacients.

Identificació de les xeringues a Anestesiologia

La combinació de distints fàrmacs usats simultàniament o a intervals molt curts de temps, juntament amb diferents línies venoses o d'anestèsia regional en el mateix pacient, proporcionen un escenari en què la confusió entre medicaments o entre vies d'accés és possible. És per aquest motiu que la identificació de la medicació anestèsica carregada en xeringues ha anat evolucionant amb el temps. Actualment, s'utilitza el codi internacional PANTONE®, un etiquetatge estàndard en envasos de medicació i en vies d'administració que distingeix els fàrmacs pel seu nom i pel seu color representatiu, la qual cosa ha suposat la disminució d'errors.

Àrea de Rehabilitació

som un equip

Més espai i més recursos

El canvi a Son Espases ha suposat una gran millora, tant respecte a les instal·lacions com en els recursos materials. Les noves instal·lacions han permès ajuntar en el mateix espai fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals i tècnics auxiliars de cures d'infermeria que hi havia a l'Hospital Maternoinfantil, a hospitalització i a la Creu Roja. A més, des de l'inici de l'activitat a Son Espases s'ha comptat amb eines molt innovadores, com l'aparell de dinamometria isocinètica, l'aparell d'ones de xoc o la plataforma *Play 4 Health*, que utilitza videojocs per treballar l'habilitat i la destresa del pacient amb problemes neurològics, entre altres.

Elaboració de protocols basats en l'evidència científica

Els fisioterapeutes i els terapeutes ocupacionals s'han format en l'elaboració de protocols basats en l'evidència científica, en els motors de recerca bibliogràfica, i en tot el que calia per començar a elaborar cures de fisioteràpia basades en l'evidència. Es va crear un grup d'elaboració i de revisió de protocols i, el 2018, es va publicar el Protocol sobre rehabilitació post-reparació del manegot dels rotatoris, que va ser el primer protocol amb dipòsit legal de l'Hospital (Protocol sobre rehabilitació postoperatòria del manegot rotador PM391-2018).

Creació de la figura del fisioterapeuta consultor

Recentment i per optimitzar la llista d'espera i donar resposta a les necessitats del pacient, s'ha creat la figura del fisioterapeuta consultor. L'evidència científica mostra que la intervenció precoç de la fisioteràpia fa que els processos de recuperació del pacient siguin més curts, i també, hi ha prou evidència que mostra que, en determinades patologies, la recuperació activa del pacient és la més adequada. El fisioterapeuta consultor elabora taules d'exercicis individualitzades per al pacient i per la patologia i dedica entre dues i tres sessions a ensenyar com s'han de fer correctament els exercicis perquè el pacient els faci a casa. D'aquesta manera, el pacient disposa de recursos per a l'autocura, la qual cosa permet avançar la seva recuperació.

Elaboració de material audiovisual per a pacients amb COVID-19

Durant la pandèmia de la COVID-19, juntament amb el Servei d'Audiovisuals, s'ha elaborat material audiovisual adreçat als pacients afectats d'aquesta malaltia perquè puguin fer els exercicis des de la seva habitació diverses vegades al dia. L'evidència mostra que l'activitat física és molt important per a la recuperació del pacient hospitalitzat.

El vídeo "Exercicis de rehabilitació Coronavirus", penjat al canal de Youtube de l'Hospital ja té més d'1,5 milions de visualitzacions.

Àrea de Salut Mental i Sector Sociosanitari

som un equip

Implantació d'una habitació de confort a la Unitat de Psiquiatria Infantojuvenil

Un dels canvis duts a terme a Psiquiatria Infantojuvenil, adreçats cap a una millor qualitat assistencial, ha consistit a eliminar l'habitació de contenció mecànica de la Unitat d'Hospitalització Breu, la qual cosa suposa un canvi de cultura i de diàlegs fins a assolir la contenció 0. Paral·lelament, s'ha implementat l'habitació de confort com el primer escaló en el tractament dels pacients amb agitació psicomotriu per crear un espai sense estímuls que convidi a la calma i a la desescalada verbal. Un ambient segur i acollidor afavoreix una relació terapèutica que facilita el compromís de les persones ateses en el seu tractament i millora la satisfacció i els resultats en salut.

Incorporació a la cartera de serveis de l'Hospital de Dia de Psiquiatria del procés complet del TEC

El trasllat a Son Espases va suposar l'inici que tota la tècnica de la TEC es dugués a terme a l'Hospital de Dia de Psiquiatria. Des d'aleshores, el pacient és rebut i tractat durant tot el procés i en totes les sessions pel mateix personal d'infermeria, la qual cosa influeix de manera positiva en l'alleujament del temor i l'ansietat del pacient respecte a la tècnica.

Incorporació dels infermers especialistes

La incorporació dels infermers especialistes en salut mental ha suposat un abans i un després en l'especialització de les cures ja que s'ha ampliat l'oferta terapèutica a les dinàmiques de les unitats d'hospitalització breu i d'Hospital de Dia.

Formació de residents d'infermeria en salut mental

Des de l'any 2011, la Unitat forma els infermers interns residents de salut mental. El 2012 fou l'any en què s'atorgaren els primers títols d'infermer especialista en salut mental. Laura Burillo i José María Vargas foren els primer infermers especialistes en salut mental.

Àrea de Serveis Centrals

som un equip

Integració d'unitats de procés diagnòstic

L'any 2017 s'unifiquen en una sola àrea les unitats de laboratoris (Anàlisis Clíniques, Anatomia Patològica, Hematologia, Microbiologia, Immunologia i Unitat de Diagnòstic Molecular) i les de radiacions (Radiodiagnòstic, Radioteràpia, Radiofísica i Medicina Nuclear) depenents de la Direcció d'Infermeria. D'aquesta manera, se cerca una major cohesió, una comunicació més eficaç i establir una visió comuna entre les diferents unitats. També, s'assoleix una millor coordinació amb l'àrea mèdica, la qual s'organitza d'una manera similar.

Gestió interdisciplinària

Des de l'any 2018, s'ha anat diversificant el model de gestió de l'Àrea i s'han incorporat 4 coordinadors tècnics (d'un total de 6) a l'equip de responsables. En aquest equip també hi ha supervisors d'infermeria i auxiliars de suport. D'aquesta manera, atesa la complexitat i l'especificitat de l'Àrea, s'incrementa l'aprenentatge, es facilita la presa de decisions i es comparteix informació més valuosa, tot des d'una perspectiva més integral.

Posada en funcionament de noves consultes d'infermeria

El 2012 es posa en marxa la consulta de Radiologia encaminada a la prestació d'assistència integral al pacient sotmès a procediments diagnosticoterapèutics contrastats, intervencionistes o de risc, mitjançant la informació, la valoració dels factors de risc, la detecció de contraindicacions, la preparació i la prevenció d'efectes iatrogènics.

En el laboratori d'Hematologia, l'any 2019, s'implanta la consulta d'infermeria en coagulació i hemofília. En aquesta consulta es controlen les pautes i es du a terme educació sanitària en el tractament amb anticoagulants orals i es presta atenció als pacients hemofílics que necessiten una teràpia endovenosa de factors de coagulació. Des de l'any 2020, s'incorpora, a aquesta mateixa consulta, la tècnica de punció de mielograma i la tècnica de punció per a la biòpsia de medul·la òssia.

Incorporació de noves tecnologies per part dels tècnics superiors sanitaris

En els darrers anys, el personal tècnic de serveis centrals s'ha adaptat als nous avenços en el camp del diagnòstic i del tractament i ha incorporat noves tecnologies en la seva pràctica diària. Entre aquests noves tècniques podem destacar la cromatografia líquida d'alta eficàcia (HPLC), usada en els laboratoris per al monitoratge de fàrmacs i de proves metabòliques; el tallat de biòpsies endoscòpiques i de mostres petites d'especialitats quirúrgiques, a Anatomia Patològica; l'obtenció d'imatges ecogràfiques vesicoprostàtiques, a Radiodiagnòstic, i la tomografia volumètrica digital de feix cònic (*Cone Beam*) que permet focalitzar la radiació i protegir els teixits sans, a Radioteràpia.

Serveis no assistencials

Implantació de la petició electrònica de cita en tots els serveis per a totes les prestacions de Consultes Externes

La implantació de la petició electrònica ha permès disposar d'una eina amb la qual es pot gestionar eficientment la citació, eliminar el paper de la intercomunicació entre els facultatius i els centres de programació de visites, disminuir les cues dels centres de programació de visites i optimitzar els recursos humans, entre altres millores.

Automatització i integració en el sistema d'informació de l'Hospital SIHUSE de quadres de comandaments

En col·laboració amb Control de Gestió i d'Informàtica, s'han automatitzat els quadres de comandament que es feien manualment dels principals indicadors assistencials. Les dades es poden consultar a SIHUSE i a l'aplicació HOL (Hospital en línia), actualitzades cada hora.

Comunicació de les altes hospitalàries a Millennium

En el 2013, es va posar en marxa el procés "Inici del procés d'alta" per informar sobre la previsió d'alta dels pacients de manera automàtica a tot el personal de l'Hospital implicat en la gestió de llits. La seva implantació ha permès agilitar l'assignació, la neteja i la disponibilitat de llits; el coneixement a temps real de les altes, i disminuir el nombre de pacients ectòpics, entre altres millores.

Registre civil del nounat

Des del mes de març de 2016, Son Espases pot inscriure els nounats. Aquest servei no ha deixat de funcionar, ni tan sols durant l'Estat d'Alarma, període en el qual els registres civils romangueren tancats o era molt difícil obtenir una cita per a dur a terme aquest tràmit.

A més, des del mes de març de 2014, es tramita l'alta a CIVITAS dels nounats i també l'assignació de pediatre als nadons de Menorca i d'Eivissa que neixen en el nostre Hospital.

Actualment, tots els nounats nascuts a l'Hospital tenen un CIP autonòmic.

Implantació de la figura del gestor administratiu hospitalari

L'any 2020, es creà la figura del gestor administratiu hospitalari com a referent dels gestors administratius dels centres de salut amb l'objectiu de gestionar les prescripcions facultatives que no es resolgueren a l'Hospital (receptes, visats, baixes laborals, peticions d'ambulàncies, interconsultes, exploracions complementàries, etc.) durant l'assistència ambulatòria o hospitalària de l'usuari.

som un equip

Més espai i més mitjans

El trasllat a Son Espases ha suposat millores i avantatges notables per al Servei en molts d'aspectes, principalment en el que respecta a espai, a mitjans materials i a dotació d'equip humà, la qual cosa ha suposat obtenir millors resultats en la gestió i en la tramitació dels diferents assumptes que s'han despatxat en tot aquest temps.

Assistència i assessorament jurídic

Les funcions principals del Servei a l'HUSE han consistit a donar resposta a les necessitats d'assistència i d'assessorament jurídic dels gerents, de les direccions i de les subdireccions, així com de la resta de professionals que treballen per compte de l'Hospital. Tot això, juntament amb l'emissió d'informes i protocols, la resolució de sol·licituds, recursos i demandes judicials, ha estat ja de per si mateix un autèntic repte que hem pogut superar amb èxit gràcies als mitjans i a les millores abans esmentats.

Informatització dels arxius

Des de l'arribada a Son Espases, s'han acomplert els objectius marcats pel que fa a l'expurgació documental i a la informatització dels arxius i de l'activitat diària. Amb tot això, s'han obtingut millors ràtios d'activitat i una major eficàcia en la resolució dels assumptes que, en progressiu augment, es plantegen a diari.

Consolidació de l'equip humà

Cal destacar la consolidació d'un equip humà i professional que pot dur a terme el seu treball pel fet de disposar d'un espai, d'un mobiliari i d'uns mitjans informàtics adequats a un hospital de les dimensions i de la categoria de Son Espases.

Escolta activa de l'experiència i expectatives dels usuaris

En aquests deu anys, Atenció a l'Usuari s'ha continuat enfocant cap a la humanització de l'assistència als pacients, a vetlar per la dignitat i pels drets dels pacients, i a participar en l'atenció integral centrada en la persona, tenint en compte els seus valors i les seves opinions i preferències.

Amb aquestes referències desenvolupam la nostra activitat com a mediadors entre els usuaris i els professionals a través de les diferents àrees del Servei: treball social; gestió de les queixes i de l'experiència del pacient; punts d'atenció, informació i suport; servei de suport als pacients estrangers i als pacients que s'han de traslladar des de Menorca o de les Pitiüses; coordinació amb les associacions i amb les ONG, amb les quals col·laboram en iniciatives com: sala de cinema per als infants, sala de jocs, Ciberaula, celebració del Dia de l'Infant, etc.

Incorporació de la gestió social a la història clínica electrònica

S'ha incorporat a la història clínica electrònica la informació i la gestió social dels pacients. D'aquesta manera, s'ha avançat en el model d'atenció integral que, progressivament, s'està establint com a ideal de qualitat i d'eficàcia. També s'ha millorat en accessibilitat i s'han activat les interconsultes telemàtiques.

Els treballadors socials sanitaris han progressat en la seva integració en els equips assistencials, als quals enriqueixen aportant elements socials, psicològics i culturals per al diagnòstic de la malaltia i el tractament dels pacients. Elaboren el diagnòstic social amb la relació que s'estableix amb el pacient, amb el seu entorn i amb l'avaluació de determinats factors que conformen la seva existència i procuren que l'alta hospitalària es faci efectiva en les millors condicions possibles.

som un equip

Premi Accèssit dels Premios Profesor Barea

Des de l'any 2014, el Servei d'Audiovisuals, conjuntament amb el Servei d'Informàtica, treballa en el desenvolupament d'una aplicació per a la visualització de la cirurgia en línia des de qualsevol lloc de l'Hospital. Aquesta aplicació és una passa més que permet la difusió i la formació en línia de les noves tècniques utilitzades a l'Hospital. El mes d'abril de 2015, aquesta iniciativa compartida rep un premi Accèssit a la "Innovación, desarrollo y nuevas tecnologies" de la tretzena edició dels Premios Profesor Barea.

La il·lustració gràfica, un nou repte

A l'hora de confeccionar tot tipus d'informacions de l'Hospital, el Servei d'Audiovisuals introdueix la il·lustració gràfica de creació pròpia. Així, ofereix a l'Organització una nova prestació que permet un nou horitzó a la maquetació i al disseny gràfic de les informacions que diàriament requereix l'Hospital. Aquest fet proporciona un salt qualitatiu a les publicacions de l'Hospital.

Impuls de les reunions virtuals

Una fita important del Servei d'Audiovisuals ha estat l'esforç realitzat al llarg de la pandèmia. En aquest període de temps, ha proporcionat i facilitat la possibilitat de les reunions virtuals de tota l'Organització, ateses les mesures per controlar la pandèmia. Aquest fet ha contribuït i ha garantit, en molts casos, la continuïtat de l'activitat assistencial i de la gestió del Centre i n'ha facilitat el desenvolupament.

D'altra banda, el Servei ha documentat gràficament com s'ha viscut i gestionat la pandèmia a l'Hospital.

Contractació Administrativa

som un equip

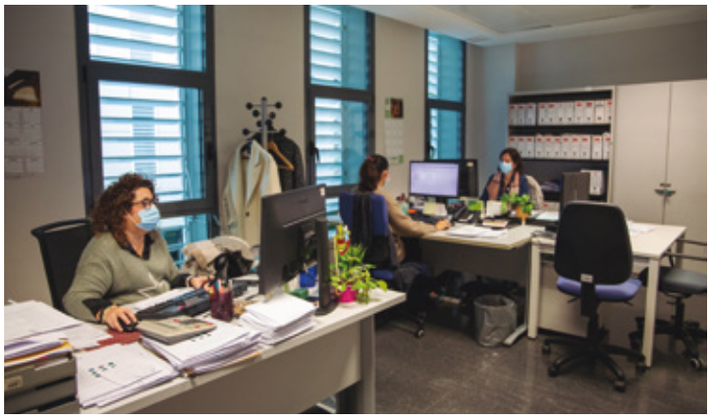

Actualització i adaptació a la normativa sanitària i transformació electrònica

Ateses les contínues modificacions en la normativa en aquests darrers 10 anys, s'ha requerit una actualització contínua sobre els coneixements jurídics que afecten les funcions del Servei.

Igualment, s'està produint una transformació digital i electrònica, tant del conjunt de l'Hospital com de la mateixa gestió dels expedients amb la tramitació electrònica a través de la plataforma de contractació de l'Estat. Tot això requereix una capacitat d'adaptació i una actualització constant dels professionals que treballam en aquest Servei.

Millora dels processos i assessorament

El Departament ha anat millorant els processos per tramitar de manera més àgil, professional i diligent els procediments de contractació administrativa assignats, així com un seguiment continu en coordinació amb la resta dels serveis i de les unitats promotores.

La Unitat de Contractació juga un paper fonamental a l'Àrea de Gestió de l'Hospital, atesa l'estreta i diària relació amb tots els altres departaments(Comptabilitat, Assessoria Jurídica, Inversions, Serveis Generals…). Per aquest motiu, en aquesta Unitat es requereix una bona disposició per procurar un assessorament competent i eficaç a la resta de professionals del Centre en matèria de contractació administrativa.

som un equip

Projecte Business Intelligence. SIHUSE

El Servei de Control de Gestió inicià l'any 2018 el desenvolupament d'un sistema *Business Intelligence* com a base per a l'explotació, l'anàlisi i l'accés a la informació pels diferents consumidors de l'esmentada informació de l'Hospital.

El seu desenvolupament ha comptat amb la col·laboració de molts de professionals del Centre, més enllà de Control de Gestió, com Informàtica, Direcció i molts de professionals clínics.

Alguns dels assoliments que l'eina ha aportat a l'Hospital són els següents: les dades són més precises, rendibilitza la història clínica electrònica i el sistema d'informació en la seva globalitat, és una peça fonamental a l'hora de transitar cap a resultats en salut, i s'ha convertit en una eina excel·lent en l'Estratègia de la Transparència.

El sistema està plenament implantat, ha tengut un protagonisme especial en moments com la pandèmia COVID i ha rebut diversos guardons (Premi en la Categoria d'Innovació i Investigació a la Jornada de Salut de les Illes Balears 2019 i Premi Professor Barea 2020).

Canvis organitzatius en la custodia d'arxius i la implantació de la història electrònica

L'antic arxiu, encarregat de la custodia i de la distribució dels historials clínics, canvia totalment les seves funcions a partir de l'arribada a Son Espases per dos motius: per una banda, l'externalització del servei de custòdia, que recau des d'aquest moment a l'Empresa Concessionària i, per una altra banda, la implantació de la història clínica electrònica.

Es modifiquen les seves tasques ja que, des d'aquest moment, es basen en la busca i en el lliurament d'expedients clínics. Canvia també el nom, a partir de l'arribada a Son Espases es denomina Accés a la Informació Clínica (AIC).

Unificació dels serveis de codificació

Amb l'entrada en vigor del nou RAE CMBD i de la CIE 10 (2016) i la creació de DOCLIB, s'incrementa considerablement el nombre de professionals codificadors en el Servei. A més, passa a dependre funcionalment del Servei de Salut i també augmenta el nombre d'hospitals a codificar.

Entre les tasques, a més de la codificació en si, mereix una menció especial la col·laboració en la busca d'episodis clínics per a la recerca i la docència.

som un equip

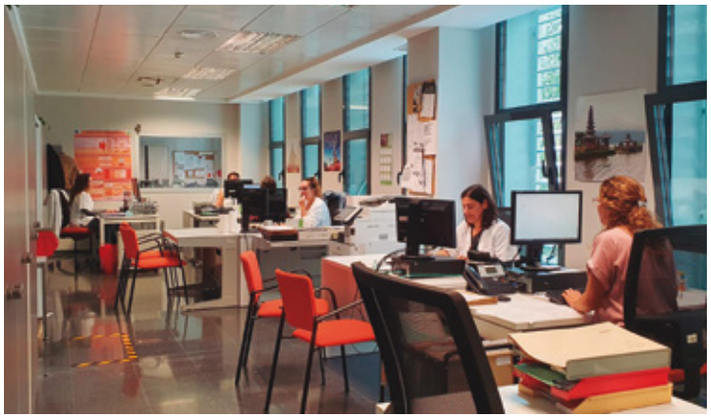

S'ha duplicat la facturació assistencial
Des del 2010, l'import de la facturació assistencial –tercers obligats a pagament i convenis internacionals– ha augmentat any rere any, el que ha permès retornar a l'Hospital una par de la despesa. Concretament, el 2019 va ser l'any en què més es va facturar: 23,3 milions d'euros, més del doble que la xifra registrada l'any de la posada en marxa de l'Hospital (2010), que fou de 10,9 milions d'euros.

Alguns dels motius d'aquest increment de la facturació són el recanvi generacional que ha donat pas a un nou lideratge; l'actualització de l'Ordre de Preus els anys 2012, 2014, 2018 i 2020; la integració entre el sistema assistencial Millennium i el sistema econòmic SAP, la qual cosa ha facilitat la facturació de més prestacions; la facturació directa al Centre Penitenciari per l'assistència sanitària als interns, i la sortida del conveni UNESPA, que permet facturar els accidents d'acord als preus públics.

La coordinació amb altres serveis implicats en la facturació com ara Admissió, Administració Perifèrica i Informàtica així com una major conscienciació dels professionals de l'Hospital han estat cabdals per assolir aquesta fita.

Notificació de les factures per via telemàtica
Des de l'any 2019, es notifiquen les factures electrònicament, la qual cosa millora la productivitat dels tràmits i, alhora, els simplifica. Suposa, a més, un considerable estalvi econòmic.

Nou programa de gestió a la Unitat de Concerts
L'any 2019 es canvia el programa de gestió de la Unitat de Concerts, se substitueix el programa antic BACO. Així mateix, al llarg de la dècada, s'han modernitzat les comunicacions amb els proveïdors.

Col·laboració en la tutoria de pràctiques
Al nostre Servei hem acollit persones en pràctiques administratives durant el període 2017-2019.

Reconeixement a les Bones Pràctiques

L'any 2019, en el marc de la V Jornada de la Salut de les Illes Balears, el Servei de Facturació, Cobraments i Concerts va ser reconegut per la seva tasca i per l'esforç en la captació i en l'increment de la facturació.

Jornades de portes obertes per conèixer l'Hospital Universitari Son Espases

Devers 6.000 persones varen visitar Son Espases durant les jornades de portes obertes organitzades el 2010 per conèixer i familiaritzar-se amb el nou Hospital. Un grup de 35 monitors, tots voluntaris, varen ser els encarregats de guiar les visites per les noves instal·lacions.

Visites guiades de caràcter divulgatiu i pedagògic

El patrimoni arqueològic que envolta l'Hospital és el punt de partida per a l'organització de visites educatives adreçades a centres educatius i al personal de Son Espases. Més de 500 persones, infants i adults, han pogut conèixer de primera mà la història del que hi havia en aquest emplaçament, ocupat avui pel centre hospitalari. El material pedagògic utilitzat ha estat dissenyat i adaptat a l'edat i als coneixements dels visitants.

Les cares de Son Espases

Durant un any, 269 treballadors de totes les categories professionals de l'Hospital han estat durant un dia la cara de Son Espases. Ha estat una campanya realitzada íntegrament a Instagram per donar visibilitat a la tasca excel·lent que duen a terme dia a dia els treballadors de l'Hospital, en la qual s'ha destacat la vessant professional dels treballadors, però també la personal, ja que darrere de cada fonendoscopi, de cada bata o de cada pijama, hi ha una persona.

Reconeixement als professionals en moments de pandèmia

El món de l'art, a través del centre Arte Visión, ha volgut manifestar la seva gratitud als professionals de l'Hospital per l'extraordinària dedicació assistencial als malalts durant la pandèmia de la COVID-19. Més de 140 obres han estat donades per artistes de les Illes Balears i sortejades entre els professionals.

"La vida a Son Espases", una sèrie documental basada en el dia a dia de l'Hospital

Durant 13 capítols, la sèrie documental "La Vida a Son Espases", emesa a IB3 Televisió, mostra el dia a dia dels professionals que fan feina a l'Hospital i com afronten els reptes que hi troben. Els tres primers capítols es centren en com els professionals han donat resposta a la pandèmia de la COVID-19 durant la primera onada. La medicina i les emocions ens deixen històries úniques.

som un equip

El Servei Lingüístic durant aquests anys ha continuat sent el servei que vetla per la normalització de la llengua catalana i per la qualitat lingüística (català i castellà) a l'hospital de referència de les Illes Balears.

La seva línia d'actuació ha estat la mateixa des dels seus inicis, primer amb la creació del Servei Lingüístic de l'IB-Salut (2002) i, posteriorment, amb la del Servei Lingüístic de l'Hospital Universitari Son Dureta (2003). El seu treball consisteix en la correcció, la traducció i l'adequació dels textos (català i castellà) emesos pels professionals de la Institució, sobretot els que s'adrecen als usuaris, per reforçar una atenció sanitària de qualitat i per garantir els drets lingüístics dels ciutadans.

Fets més destacables de la tasca del Servei Lingüístic durant aquests anys

- Reactivació del Punt d'Autoaprenentatge.
- Difusió de la terminologia científica.
- Suport als butlletins científics de l'Hospital.
- 11.461 actuacions durant aquests 10 anys (articles i notes de premsa, butlletins, enquestes, resposta a preguntes i a consultes lingüístiques, guies, manuals, protocols, campanyes sanitàries, rètols, cartells, programes de cursos, pòsters, documents web, aplicacions informàtiques, memòries, impresos per als usuaris (notes informatives, recomanacions, consentiments informats…).
- Suport a la Direcció de Política Lingüística per avaluar i determinar els nivells de coneixement del català dels professionals.

Integració de l'Hospital General i de l'Hospital Psiquiàtric

Des de l'1 de gener de 2013, l'Hospital General i l'Hospital Psiquiàtric passen a incorporar-se a la Gerència del Sector Ponent. Aquest integració ha suposat millores notables quant a la continuïtat assistencial dels pacients ingressats a Son Espases i derivats, posteriorment, a l'Hospital General, i a l'optimització dels recursos.

La implantació de l'Estratègia Autonòmica de Cronicitat de la Comunitat Autònoma ha suposat un impuls en l'atenció intermèdia dels pacients i ha afavorit la col·laboració entre Son Espases i l'Hospital General en favor de la cura dels pacients.

Impuls al Programa de Trasplantament Hepàtic

L'inici del Programa de Trasplantament Hepàtic ha estat, sens dubte, una de les fites assistencials d'aquests deu anys, no només per a Son Espases, sinó també per a tota la Comunitat Autònoma. Ha estat possible gràcies a l'embranzida dels professionals de l'Hospital i que ha anat comptant amb la suport de les gerències, del Servei de Salut, de la Conselleria de Salut i del Govern de les Illes Balears, a mesura que era imprescindible.

L'any 2019, se signa un conveni de col·laboració amb l'Hospital Clínic de Barcelona que ha permès formar els professionals, elaborar protocols multidisciplinaris, crear comitès organitzatius i clínics específics i consultes específiques, i integrar circuits i serveis.

Pla Estratègic 2018-2022

El Pla Estratègic de l'Hospital Universitari Son Espases (2018-2022) orienta l'Organització cap a l'atenció sanitària basada en el valor. Un model que posa l'èmfasi en els resultats que importen a les persones i que impulsa un model de treball multidisciplinari, basat en comitès i en unitats funcionals. El Pla destaca les àrees i els projectes que tenen més poder transformador de l'Hospital en els propers anys, sens perjudici del treball i de l'esforç que representa el dia a dia.

El Pla Estratègic posa l'accent en els elements culturals que han de facilitar la transformació i l'adaptació que els canvis socials i tecnològics exigeixen per al futur immediat. Això, juntament amb la innovació i la gestió responsable dels recursos, ha de permetre avançar en la nostra visió en el sentit d'assegurar que Son Espases és reconegui com un dels grans centres hospitalaris del país.

som un equip

Implantació de la facturació electrònica

Des de la implantació de la facturació electrònica, el Servei de Gestió Econòmica de Son Espases ha treballat per reduir els processaments manuals dels documents. Els avenços tecnològics i en telecomunicacions fan que l'Administració aposti per l'automatització entre el sector privat i el sector públic.

Aquest projecte ha permès al nostre Servei treballar d'una manera més competent, flexible i dinàmica.

A l'any 2015, les factures electròniques varen suposar un 70,81% del total i el 2020, de les 50.910 factures rebudes, el 98,27% han estat en format electrònic.

Millora dels serveis adreçats directament als pacients

Ja des de l'obertura de Son Espases s'han instal·lat de manera progressiva un sistema de quioscs i de pantalles informatives per gestionar les sales d'espera a Consultes Externes. A les sales d'espera d'Urgències i de l'Àrea Quirúrgica també s'han instal·lat pantalles informatives per als pacients i familiars per informar del nivell de triatge del pacient i la seva ubicació a cada moment dins aquestes àrees.

Altres accions que s'han incorporat han estat: la implantació d'un sistema d'identificació de pacients mitjançant polseres i l'enviament d'avisos i recordatoris de cites per SMS. En alguns casos, s'han enviat enllaços a vídeos corporatius amb informació de procediments quirúrgics i de formació sobre les autocures.

Son Espases incorpora un nou sistema informàtic: Millennium

Coincidint amb l'obertura de l'Hospital, s'instal·là un nou sistema d'informació hospitalària per gestionar les històries clíniques dels pacients. Aquest sistema s'ha anat actualitzant de versió al llarg dels anys per tenir sempre les darreres funcionalitats disponibles. Això ha permès l'eliminació de paper i l'automatització de tasques gràcies a la integració en l'àmbit d'informació, de petició i d'obtenció de resultats amb molts programes departamentals de l'Hospital (UCI adults, Triatge, Hematologia, Esterilització, Medicina Preventiva...) i amb els corporatius [Historia de Salut (HSAL), Atenció Primària, Gabinet Tècnic, Anell Radiològic, Laboratori, Programa de Pacients Crònics, Nefrologia, prescripció oncològica, prescripció ambulatòria, Facturació, Recursos Humans, Gestió Econòmica, etc.].

Creació de l'Oficina de Transformació Clínica

És una comissió creada l'any 2011 per canalitzar totes les peticions de desenvolupament per donar resposta a les necessitats dels professionals. S'han fet desenvolupaments tan diversos com la gestió de les targetes identificatives, la integració amb cuina, la gestió de dies lliures, la gestió de projectes, entre molts altres. També s'han desenvolupat innuombrables bases de dades departamentals i de comissions clíniques, algunes de les quals han possibilitat la presentació de diverses tesis doctorals.

Alguns desenvolupaments realitzats pel Servei d'Informàtica per a l'Hospital han esdevingut estàndards per a tot el Servei de Salut com és el cas de Not-i-fic, un sistema de notificació de riscs i d'esdeveniments adversos relacionats amb la seguretat del pacient.

Son Espases obté el Nivell 6 de l'HIMSS

Una de les fites més importants per a l'Hospital dins l'àmbit de les noves tecnologies és la consecució del prestigiós nivell 6 de l'*HIMSS Analytics Europe*, l'any 2015. Aquest organisme internacional (*Healthcare Inormation and Management Systems Society*) avalua de 0 a 7 i acredita l'ús òptim de les tecnologies de la informació i els sistemes de gestió clínics, l'impacte del seu ús a la pràctica clínica i la millora dels resultats en salut. Son Espases va ser el segon hospital espanyol a obtenir aquest reconeixement i un dels primers en l'àmbit europeu.

som un equip

Adquisició, seguiment i renovació d'equipament d'alta tecnologia

Durant els darrers 10 anys, el Servei d'Inversions ha jugat un paper fonamental ja que ha participat directament en l'adquisició, en el seguiment i en la renovació de l'equipament d'alta tecnologia, així com de l'equipament informàtic i del mobiliari clínic i no clínic de l'Hospital Universitari Son Espases. Aquesta gestió ha estat possible gràcies a la col·laboració i al treball en equip amb la resta de serveis de l'Hospital, tant de gestió com sanitaris, per dur a terme la nostra tasca diària amb la major eficàcia possible.

Cal destacar l'adquisició del primer robot quirúrgic Da Vinci l'any 2010 i la seva renovació l'any 2019.

Gestió de la pandèmia de la COVID

Des de l'inici de la pandèmia, el Servei ha gestionat l'adquisició de tot l'equipament necessari per minimitzar el seu impacte sobre els pacients, com llits, monitors, respiradors, ordinadors de grau mèdic, etc. A més, també s'han adquirit dispositius per facilitar la comunicació entre els pacients i les seves famílies.

Alguns projectes innovadors

Al llarg d'aquests anys, s'han dut a terme diferents projectes innovadors com l'encaminament de pacients, l'actualització dels sistemes d'informació, el projecte d'impressió 3D, el centre de simulació, etc. El Servei d'Inversions ha intervingut en tots aquests projectes amb l'adquisició de l'equipament necessari per a la seva correcta implantació.

Per efectuar totes aquestes accions, el Departament ha anant millorant els processos interns de treball amb la finalitat de fer les tasques d'una manera més àgil i efectiva.

Reposició en els magatzems de cada unitat clínica

El trasllat de Son Dureta a Son Espases suposà l'oportunitat per implantar a totes les unitats clíniques magatzems de sistema Kanban amb reposició d'estoc periòdica des del Servei de Logística. Actualment, en més de 70 unitats es gestiona la reposició amb el suport de tecnologia RFID -(identificació per radiofreqüència), que facilita el control del material disponible i permet al personal dedicar més temps a tasques assistencials.

Incorporació de l'Hospital General, de l'Hospital Psiquiàtric i d'Atenció Primària del sector Ponent

Des de l'any 2011, es du a terme el subministrament de material a totes les unitats de l'Hospital General i de l'Hospital Psiquiàtric, així com a tots els centres de salut i a les unitats bàsiques de salut del Sector Sanitari de Ponent. Aquest fet suposa un repte tant per l'increment del volum de transaccions de material com per la dispersió dels punts d'entrega.

Gestió dels magatzems de planta a l'Hospital General

A partir de l'any 2019 es comença a gestionar, de manera escalonada, la reposició dels magatzems de les plantes d'hospitalització de l'Hospital General mitjançant el sistema Kanban, seguint el model de Son Espases.

Gestió centralitzada d'equips de protecció individual (EPI)

Durant la primera onada de la pandèmia de la COVID-19, es gestionà de manera centralitzada l'emmagatzemament i la distribució dels EPI per a totes les gerències del Servei de Salut. Els grans reptes foren: gestionar volums de mercaderies, excepcionalment superiors a qualsevol altre anterior, l'assegurament de distribució d'EPI per a totes les gerències en totes les fases, i la necessitat d'immediatesa de resposta.

som un equip

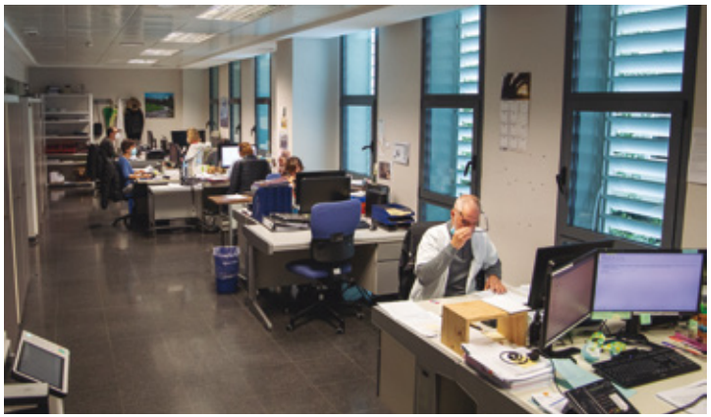

Més espai per millorar la col·laboració entre Planificació de Recursos Humans i Contractes

L'increment d'espai respecte a Son Dureta ha permès ubicar físicament en una mateixa zona la Unitat de Selecció o Planificació de Recursos Humans, des d'on es gestiona la borsa de treball i on es duen a terme tots els procediments de selecció previs als nomenaments del personal, i el Grup de Contractes, on es confeccionen tots els contractes i els nomenaments del personal estatutari. Aquest fet ha facilitat la intercomunicació necessària entre els dos grups que estan íntimament relacionats i ha afavorit la polivalència del personal.

Implementació del nou programa SAP de Recursos Humans

El 2014, s'implementa de manera corporativa un programa de gestió dels recursos humans a tots els hospitals i centres del Servei de Salut de les Illes Balears. Actualment, se segueix treballant i fent avenços en parametritzacions i millores del programa.

Unificació del règim jurídic del personal del Servei de Salut de les Illes Balears

Com a conseqüència d'aquesta unificació, es feren ofertes d'integració a tot el personal funcionari i laboral de l'IB-Salut per integrar-se com a personal estatutari, que és el règim jurídic que es constitueix com a principal, a excepció dels règims laborals especials del personal resident en formació i del personal d'alta direcció.

Un cop integrats com a personal estatutari, s'adscriví al Sector Sanitari Ponent, el personal sectoritzat dels hospitals General i Psiquiàtric. Al voltant de 600 persones hagueren de ser donades d'alta i passar a ser gestionades pel Departament de Recursos Humans en l'àmbit administratiu.

Creació del nou grup d'AIDA

Es va crear aquest nou grup amb la finalitat de fomentar el coneixement, la gestió, la millora i el control del programa de torns de personal d'una manera homogènia per a tot l'Hospital. Des d'aquest grup es treballa per controlar la parametrització i la utilització correcta del programa des del punt de la normativa i de la gestió de personal. També s'estudien les millores informàtiques per al programa, així com l'estudi previ a la creació de qualsevol nova incidència.

Personal Subaltern

Organització del Primer i del Segon Encontre de Zeladors de les Illes Balears

A partir de les inquietuds del col·lectiu i amb referència al futur, la prefectura de Personal subaltern i la Gerència de l'Hospital, els anys 2016 i 2017 organitzaren aquestes jornades per reivindicar una formació professional digna. Es cedí el testimoni a altres hospitals de la Comunitat Autònoma per a ocasions posteriors (se n'han fet quatre edicions fins ara).

A partir de la jornada organitzada l'any 2017 i amb l'ajuda de l'IQPIB, s'aconsegueix posar en funcionament l'obtenció de la qualificació professional de zelador amb un resultat d'uns 120 professionals qualificats des de l'any 2018 fins al 2020 a totes les Illes Balears.

Organització de visites guiades a l'Hospital

Abans i després de l'obertura de Son Espases, s'organitzaren visites guiades, tant per als professionals de l'Hospital com per a la ciutadania en general. Per als professionals, s'organitzaren visites monogràfiques de cada un dels espais que tendrien cada Servei. En aquestes visites, els zeladors tingueren un paper rellevant ja que hi participaren activament, tant en la planificació com en la seva comesa de guies.

Reforç de la plantilla i ampliació de cobertures

Durant aquests 10 anys, el Servei ha incrementat tant el nombre de zeladors en plantilla com en l'ampliació de cobertures per a l'obertura de serveis nous.

Paral·lelament, s'ha implementat un nou programa de gestió que agilita i organitza els temps d'espera en les sol·licituds d'atenció als pacients.

som un equip

Reactivació de la planificació de les avaluacions de riscos

D'acord amb la Llei de prevenció de riscos laborals, l'any 2014 el Servei llança una campanya per emplenar les planificacions de les avaluacions de risc.

Gestió de la coordinació d'activitats empresarials

L'any 2017 s'impulsa la instrucció tècnica de coordinació de les activitats empresarials en matèria de prevenció de riscos laborals. Té per objecte promoure i cooperar en l'eliminació o la disminució de riscos laborals que es puguin presentar en les situacions de concurrència del personal propi i/o contractat de l'Hospital.

S'establiren els processos i les actuacions en matèria de prevenció de riscos laborals que s'han de dur a terme per garantir la seguretat i la salut de tots els treballadors en compliment de l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals. En definitiva, es tracta d'assegurar que els serveis prestats per empreses, entitats o personal extern contractat o subcontractat s'executin sota les mesures de seguretat establertes per la normativa i/o per les mateixes empreses.

Gestió administrativa de la prevenció de riscos de l'Hospital General i del Psiquiàtric

Amb la integració d'aquests dos centres sanitaris el 2013, resulta imprescindible adequar els protocols per poder dur a terme la gestió administrativa de prevenció de riscos dels hospitals esmentats.

Suport a la millora i adequació de la pràctica assistencial i clínica

Les comissions hospitalàries i els comitès assistencials són agrupacions de professionals que treballen per oferir una atenció sanitària d'excel·lència. Des de la Unitat de Qualitat es dona el suport tècnic per avançar en el compliment dels seus objectius, així com el registre de tots els professionals que hi participen i que demostren el seu compromís amb l'Hospital i amb la gestió clínica. Actualment, l'Hospital compta amb 28 comissions hospitalàries i 50 comitès assistencials.

Gestió de riscos clínics i esdeveniments adversos

Des de la Unitat de Qualitat es coordina l'estratègia hospitalària de seguretat del pacient. L'objectiu principal és evitar produir un dany al pacient derivat de l'assistència sanitària. Molts de professionals formen part dels grups de treball de gestió de riscos clínics i la seva experiència i coneixement és la força que ens permet millorar la seguretat del pacient.

Acreditacions, autoritzacions sanitàries i sistemes de qualitat

L'acreditació sanitària de nivell III de l'Hospital és un reconeixement de qualitat que ens motiva a seguir millorant cap a una atenció sanitària excel·lent i coordinada amb altres hospitals i amb Atenció Primària.

La Unitat de Qualitat col·labora en la tramitació de les autoritzacions sanitàries dels centres, de l'activitat de trasplantament d'òrgans i de l'activitat d'extracció i implantació de teixits i cèl·lules.

El Programa d'Acreditació de les unitats de Son Espases és una iniciativa que pretén avançar cap a un canvi de model organitzatiu durant els propers anys.

som un equip

Alta del Departament de Seguretat en el Ministeri de l'Interior

El 2011 es dona d'alta el Departament de Seguretat en el Ministeri de l'Interior amb el número 702 i amb la figura de director de seguretat. És la representació de l'Hospital davant les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat i l'eina de col·laboració amb els serveis d'emergències.

S'han concedit anualment, per part de les Direcció General de Policia, mencions honorífiques de la categoria B al director de Seguretat i Vigilants de Seguretat, una d'elles d'àmbit internacional.

Operatives i plans específics

El trasllat a Son Espases suposà l'oportunitat de formular i de redactar operatives en àmbits com la recollida d'objectes personals, la denúncia de danys personals i materials, la necessitat de la identitat protegida i reservada per a alguns usuaris, el Protocol de Suport en Terra al Transport de Pacients en Helicòpter o el Pla Hospitalari d'Atenció a Alts Mandataris (Pla HAAM).

A més, s'ha implantat el Pla d'Autoprotecció amb un programa de formació in situ, formació pràctica en extinció d'incendis y realització de simulacres anuals. També s'ha elaborat el Pla de Protecció Física (PPF) a Braquiteràpia, en compliment de la instrucció del Consell de Seguretat Nuclear.

Altres instal·lacions de seguretat

S'ha implementat l'accés amb targeta magnètica a diferents àrees i departaments sensibles, tant de Son Espases com del Psiquiàtric. A més, s'han instal·lat alarmes i polsadors per a l'activació del Protocol de contenció/agitació per radiofreqüència a les unitats de Psiquiatria, a Son Espases i al Psiquiàtric.

Infraestructures de Comunicacions

S'han unificat les centraletes de: Son Espases, Hospital General, Hospital Psiquiàtric i Verge de la Salut. També s'han instal·lat noves fibres òptiques al General i al Psiquiàtric per poder integrar-los a la xarxa informàtica de Son Espases.

Gestió de les comunicacions

Es crea el Centre de Recepció d'Incidències (CRI), amb un número de telèfon específic, el 606, per donar suport als usuaris en el registre d'incidències d'Optima, i també es posa en marxa el Centre d'Atenció Telefònica (CAT).

S'ha donat d'alta i s'han configurat 2.000 extensions Rainbow a la centraleta de Son Espases per donar suport a totes les gerències del Servei de Salut i per donar cobertura als projectes de Telemedicina, Rainbow, SISN2 i Infocovid.

Unitat de Serveis Concessionats

som un equip

La Unitat de Supervisió i Control dels Serveis Concessionats es va crear quan s'inaugurà l'Hospital Universitari Son Espases, i engloba els serveis generals de l'Hospital, manteniment, hoteleria, seguretat, etc.

La seva creació, i nom, es deu al fet que, amb l'obertura del nou Hospital. els serveis generals varen passar a ser gestionats per la Societat Concessionària, en virtut del contracte de construcció del nou Hospital, per tal de garantir uns estàndards de qualitat dels Serveis Generals, adients al nivell del nou Hospital Universitari Son Espases, mitjançant la seva supervisió i control.

A la vegada, s'encarrega de gestionar de manera directa els serveis generals de la resta de centres que pertanyen a la Gerència: Hospital General i Hospital Psiquiàtric, que s'incorporaren l'any 2013, i Hospital Verge de la Salud, que ja pertanyia a la Gerència, però que no forma part del contracte de Concessió.

Així mateix, la USC és la unitat que s'encarrega de la planificació, de la contractació, de l'execució i del seguiment de totes les obres de millora de la infraestructura i de rehabilitació que es duen a terme a la Gerència. En aquest aspecte, s'han dut a terme moltíssimes actuacions en aquests 10 anys, però es poden destacar algunes de les actuacions dutes a terme els darrers anys, com són:

- Reforma del Servei d'Urgències
- Creació de la Unitat de Simulació Clínica
- Millora de les habitacions d'Oncologia Pediàtrica
- Ampliació de l'aparcament

Serveis generals concessionats

Serveis generals concessionats

som un equip

Esterilització

El Servei d'Esterilització s'encarrega dels processos de neteja, desinfecció, assecat, empaquetat i posada a disposició dels professionals dels productes sanitaris reutilitzables requerits per a l'atenció dels pacients. Anualment, s'esterilitzen més de 42.300 caixes de material quirúrgic. Es contribueix, d'aquesta manera, al procés general d'asèpsia de l'instrumental de l'Hospital Universitari Son Espases a través de l'aplicació dels procediments més adequats per a cada tipus de material i del seguiment dels estàndards de recomanació establerts. Amb la seva feina es facilita la prestació de l'assistència sanitària de qualitat i la prevenció del desenvolupament d'infeccions hospitalàries i nosocomials. El treball en equip és el secret que fa que, malgrat que encara som invisibles als usuaris, s'aconsegueixin resultats que asseguren la seguretat dels pacients gràcies a uns processos ben definits que compten amb la traçabilitat informàtica de totes les fases del procés.

Manteniment

Garantim que tant les instal·lacions com els equips que conformen la infraestructura de l'Hospital es trobin en condicions òptimes per al seu ús, tant per part dels professionals de la medicina com per part dels usuaris de l'Hospital. Per aconseguir el nostre objectiu, realitzam el manteniment correctiu, preventiu i tecnicolegal, així com l'aprovisionament de materials i la supervisió de les instal·lacions les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any. Amb un any s'efectuen més de 42.000 ordres de treball preventiu-legal i més de 26.000 ordres de treball de treballs correctius.

Alimentació

El Servei d'Alimentació Hospitalària du a terme la gestió integral de la manutenció per als pacients de l'Hospital Universitari Son Espases. La prestació comprèn tot el procés, des del proveïment de matèries primeres fins a l'elaboració dels menús mitjançant la tecnologia de línia freda. Se serveixen més de 812.000 dietes a l'any amb més de 30 tipologies de dietes terapèutiques i es garanteixen, en qualsevol moment, els criteris nutricionals i de seguretat alimentària amb la màxima qualitat.

som un equip

Bugaderia i llenceria

El servei de bugaderia i de llenceria té com a objectiu oferir una correcta higienització i reposició de les peces que utilitzen els pacients, així com el subministrament d'uniformes a tot el personal de l'Hospital Universitari Son Espases, tenint en compte en tot moment l'adequació de cadascun dels processos per garantir el benestar i la salut del personal sanitari i dels pacients. A l'any, s'arriben a rentar més d'1.729.100 quilos de roba.

Es disposa igualment d'un departament de costura que fa tasques de manteniment dels uniformes i confeccions a mida per a tots els serveis que ho sol·licitin.

Seguretat

En el servei de seguretat, ajudats per la tecnologia, recau la responsabilitat de monitorar els sistemes de videovigilància i la gestió de les alarmes tècniques. Amb el nostre equip de vigilants revisam aproximadament 650 punts col·locats estratègicament a l'Hospital. Estam coordinats amb la prefactura del Departament de Seguretat de l'Hospital per complir els protocols de seguretat establerts.

Neteja

El servei de neteja gestiona l'activitat higiènica a tots els espais de l'Hospital Universitari Son Espases, d'aquesta manera es contribueix a un correcte funcionament de l'activitat assistencial i no assistencial en termes d'asèpsia i d'estètica. L'activitat es desenvolupa amb un alt grau de qualitat segons els protocols establerts conjuntament amb l'Hospital en funció de les diferents àrees i dels usos que se'ls dona. Per gestionar el servei, s'arriben a invertir més de 359.000 hores a netejar l'Hospital, així com es duen a terme més de 33.300 neteges d'altes de pacients.

Serveis generals concessionats

Residus

El servei gestiona els residus des de la recollida en els punts de generació fins a l'entrega de cada tipus de residus en el punt final al gestor autoritzat. Es gestionen, en funció dels diferents tipus de residus, segons les seves característiques i perillositat. A l'any, es retiren més de 2.149.000 quilos de residus, dels quals quasi un milió corresponen a residus urbans, 628.000 són residus del grup II, 312.000 són del grup III i 218.000 corresponen a residus perillosos. Es prioritza la minimització dels efectes perjudicials sobre el medi ambient. La recollida en el centre hospitalari es fa de manera segura, higiènica i eficaç. Es garanteix l'execució correcta dels processos requerits en la normativa i s'incideix en la formació de tot el personal del Centre per a la correcta segregació dels residus.

Cafeteria

El servei de restauració proporciona una oferta gastronòmica saludable, ofereix als usuaris una atenció i un espai net i agradable durant la seva estada a l'Hospital Universitari Son Espases. La cafeteria està dividida en dos ambients en els quals s'ofereixen berenars, dinars i sopars al personal sanitari i al públic en general. En total, anualment, se serveixen més de 99.000 menús.

Escoleta i ludoteca

El servei d'escoleta ofereix un context educatiu i de desenvolupament per als infants de 0 a 3 anys, fills de treballadors de l'Hospital o de persones de fora de l'Hospital.

L'escoleta treballa diàriament per transmetre una educació de qualitat basada en valors, respectant sempre els diferents ritmes i les etapes d'aprenentatge de cada infant.

El servei de ludoteca és un espai lúdic per als infants de 3 a 12 anys. En aquest espai, els usuaris poden socialitzar i aprendre a través del joc.

Desinfecció, desinsectació i desratització

A través del seu personal especialitzat, és el servei que garanteix que totes les instal·lacions de l'Hospital estiguin lliures de plagues d'insectes o d'animals.

som un equip

Impremta

La Impremta fa la impressió de documents interns, fotocòpies i enquadernacions requerits pels professionals de l'Hospital Universitari Son Espases, que han estat prèviament aprovats per la Direcció del Centre i pel Servei d'Audiovisuals de l'Hospital. Anualment, s'arriben a gestionar més de 7.000.000 d'impressions. Té com un dels seus objectius la millora contínua dels processos mediambientals i cerca la màxima eficàcia i l'optimització dels recursos.

Biblioteca

La Biblioteca Virtual de Ciències de la Salut de les Illes Balears (Bibliosalut) és una unitat d'informació de la Conselleria de Salut i Consum encarregada de facilitar informació científica rellevant mitjançant serveis bibliotecaris així com productes i recursos bibliogràfics i documentals. La seva finalitat és contribuir a la millora de la qualitat de la tasca assistencial, docent, investigadora, de la gestió del coneixement i de la gestió sanitària dels professionals de la sanitat. Mensualment, el servei compta amb, aproximadament, 1.755 usuaris i, anualment, s'atenen més de 6.200 peticions.

La Biblioteca científica de l'Hospital Universitari Son Espases és la seu de Bibliosalut, hi treballa un equip de professionals de la documentació, integrat per personal estatutari de l'Hospital i personal de la Concessionària. La Biblioteca també compta amb personal bibliotecari de la Universitat de les Illes Balears, ja que assumeix el paper de Biblioteca de la Facultat de Medicina.

Arxiu d'històries clíniques

És el servei que gestiona la custòdia i el transport de les històries clíniques en paper, així com la documentació administrativa i legal que es genera a tots els serveis de l'Hospital. Compta amb un servei d'entrega urgent en cas d'una necessitat mèdica.

Locals comercials, màquines de venda automàtica i televisió-telefonia-Internet

Es du a terme la gestió dels espais destinats a la creació de locals comercials. També es gestionen les màquines de venda automàtica distribuïdes per tot l'Hospital per facilitar als usuaris i als treballadors del Centre l'accés, durant les 24 hores del dia, a begudes fredes i calentes, així com a refrigeris o llaminadures, entre altres aliments. El servei de televisió, telefonia i Internet gestiona l'oferta televisiva per als pacients ingressats a l'Hospital i ofereix un servei d'Internet a tots els usuaris.

Serveis Centrals

Realitzen la gestió financera, compres, facturació, gestió de les TIC, qualitat, medi ambient, prevenció de riscos laborals, formació i gestió de les persones treballadores.

Hospital General

Més de quatre milions d'inversió per a la renovació i per a l'adequació de les instal·lacions

Des del 2017, s'han duit a terme un conjunt d'actuacions per a la millora de les estructures i de les instal·lacions de l'edifici i per a la modernització tecnològica dels serveis de l'Hospital. En aquest temps, s'hi han destinat més de quatre milions d'euros, la qual cosa suposa tornar a invertir en un centre hospitalari emblemàtic, fonamental per a l'atenció dels pacients crònics.

A banda de les millores estructurals, s'hi ha renovat per complet la Unitat de Convalescència B, amb un total de disset habitacions per a pacients crònics avançats (PCA) i per a pacients crònics complexos (PCC). Altres millores realitzades han estat la creació d'un Àrea de Consultes Externes i la reforma integral de l'Àrea de Radiologia. També es preveu la reforma integral de la Unitat de Convalescència C.

Posada en marxa de l'Hospital de Dia

La posada en marxa de l'Hospital de Dia l'any 2018 a l'Hospital General s'emmarca en l'Estratègia Autonòmica de la Cronicitat i té com a objectiu aconseguir la recuperació funcional dels pacients que han patit un deteriorament cognitiu i funcional i millorar la seva autonomia.

La incorporació d'aquest nou Hospital de Dia permet obrir l'Hospital General a la comunitat i oferir un nou recurs que donia suport assistencial als professionals d'Atenció Primària, amb l'objectiu de mantenir el pacient en el seu entorn el major temps possible i amb la major autonomia i qualitat de vida possibles, i centra l'atenció en la població més vulnerable.

Trasllat de les Consultes Externes de l'Ambulatori El Carme

Des de finals del 2020, l'activitat de les Consultes Externes de l'Ambulatori El Carme es du a terme a unes noves instal·lacions ubicades a l'antiga zona quirúrgica i d'UCI de l'Hospital General. Tenen una superfície de nou-cents metres quadrats, que es distribueixen en disset consultes, tres gabinets, un vestidor, una sala d'espera i una recepció. A més, les consultes se situen devora la nova Àrea de Radiologia, la qual cosa permet fer exploracions dels pacients de consultes i evità els desplaçaments innecessaris.

Quinze anys de la Unitat de Cures Pal·liatives

L'any 2003, en el context de la reconversió de l'Hospital General en un centre sociosanitari, es va posar en marxa el Programa de Cures Pal·liatives, amb l'objectiu de millorar l'atenció dels pacients amb malalties en situació avançada i especialment en les situacions de final de la vida, i de les seves famílies. Una atenció centrada en la persona, amb una assistència integral, individualitzada i activa que necessita un equip multidisciplinari amb un compromís professional i humà, en continu procés d'adaptació a les noves necessitats derivades dels canvis sanitaris i socials.

La Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir, ofereix noves perspectives per fer més universal i pròxima l'atenció pal·liativa.

Hospital Psiquiàtric

Desinstitucionalització dels usuaris de l'Hospital

En els darrers anys, s'ha fet una passa per desinstitucionalitzar els usuaris de l'Hospital Psiquiàtric i per oferir-los una atenció digna i integrada en la societat, basada en models teòrics de qualitat de vida fora de l'Hospital. L'any 2015, amb una dotació de 168 llits, hi havia 140 persones institucionalitzades, amb períodes d'ingrés superiors a sis mesos i, en alguns casos, de diversos anys. Gràcies a la coordinació amb la resta de dispositius assistencials i comunitaris, l'any 2020, el nombre de pacients amb un ingrés superior a sis mesos s'ha reduït a 44 pacients, amb els quals es continua treballant per buscar per a cada cas el millor recurs a l'alta.

Per a aquest procés de desinstitucionalització ha estat determinant la reubicació d'un grup de persones amb discapacitat intel·lectual en altres institucions adequades per atendre les seves necessitats.

Transferència dels Serveis d'Atenció Residencial Comunitària (SARC) a la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació

Des de l'1 de març de 2019, el Servei d'Atenció a la Discapacitat de la Direcció General d'Atenció a la Dependència assumeix la gestió de les 60 places residencials dels SARC (Serveis d'Atenció Residencial Comunitària), pacients que fins llavors eren atesos per l'Hospital Psiquiàtric. Es tracta d'un recurs que té per objectiu prestar atenció residencial i rehabilitadora a persones de 18 a 55 anys amb una malaltia mental greu, amb un suport familiar escàs o nul i que no tenen una residència per viure-hi.

Amb la transferència dels SARC s'ha dinamitzat i s'ha potenciat a la nostra Comunitat l'atenció residencial i rehabilitadora per a persones amb un trastorn mental greu.

Programa de visites escolars

Aquest programa és una de les activitats que es duen a terme a l'Hospital per desestigmatitzar i donar visibilitat a les persones que pateixen algun tipus de trastorn mental. És una iniciativa dels infermers, a la qual s'hi han sumat psicòlegs i tècnics en cures auxiliars d'infermeria.

La visita comença amb una xerrada explicativa que té l'objectiu de normalitzar la malaltia mental i de considerar-la com una malaltia crònica. A més, també parla sobre com prevenir-la actuant sobre els factors ambientals. Tot seguit, es fa un passeig pel recinte hospitalari i es visiten els tallers de laborteràpia, de ceràmica i de jardineria, així com el Club Social, on els escolars poden interactuar amb alguns pacients, que els expliquen quines són les activitats que duen a terme.

Hospital Verge de la Salut

Un model de productivitat i eficiència

Al llarg d'aquests anys, l'Hospital Verge de la Salut s'ha convertit en un centre extremadament operatiu i funcional amb capacitat de donar resposta a les necessitats que han anat sorgint. Cada any, s'efectuen al voltant de 5.000 intervencions quirúrgiques sense ingrés. A part de l'activitat quirúrgica, s'hi atenen pacients crònics avançats.

L'Hospital Verge de la Salut atén pacients de Cirurgia Major Ambulatòria amb patologies relacionades amb les especialitats de Cirurgia General i Digestiva, Urologia, Traumatologia, Cirurgia Plàstica i Oftalmologia. El 90% de l'activitat quirúrgica de l'Hospital se centra en l'especialitat d'Oftalmologia (amb una mitjana de 25 intervencions diàries), ja que s'operen 1.800 cataractes a l'any. A les Consultes Externes, renovades l'any 2009, s'atenen 600 pacients a l'any (de 10 a 12 pacients diaris en cada una de les especialitats d'Urologia i de Ginecologia). També s'hi duen a terme les interrupcions voluntàries de l'embaràs farmacològiques.

Llits per a pacients d'estada mitjana

L'any 2016, l'Hospital habilita vint-i-nou llits per a pacients d'estada mitjana amb l'objectiu que siguin atesos en el dispositiu assistencial més adequat per al seu procés i, al mateix temps, alliberar llits de Son Espases perquè puguin ser ocupats per pacients aguts.

En aquestes places d'estada mitjana, s'atenen pacients crònics avançats amb una descompensació aguda que requereixen ingrés hospitalari. Amb aquesta mesura, s'evita la dispersió del pacient pels diferents dispositius assistencials (urgències, hospitals d'aguts, centres sociosanitaris).

Obres de millora per adaptar-lo a les necessitats dels pacients

En aquests darrers anys, s'han emprès una sèrie d'obres de millora i d'adequació a l'Hospital Verge de la Salut amb la finalitat d'adaptar l'edifici a les necessitats assistencials. Amb motiu d'una inspecció tècnica d'edificis, l'any 2017 es va fer una actuació de reforç i de solució de deficiències estructurals detectades com a conseqüència de l'antiguitat de l'edifici. Es va pintar per complet l'Hospital. Recentment, també s'ha canviat la xarxa d'aigua calenta sanitària que provocava constants problemes de fugues d'aigua.

Llits per a pacients amb coronavirus provinents de residències

Durant la pandèmia, l'Hospital també s'ha sabut adaptar a les necessitats assistencials del moment i ha atès pacients amb coronavirus de les residències, a través del Centre de Coordinació COVID-19, encarregat del trasllat del pacient juntament amb el SAMU-061.

Annex de dades

DESEMBRE 2020

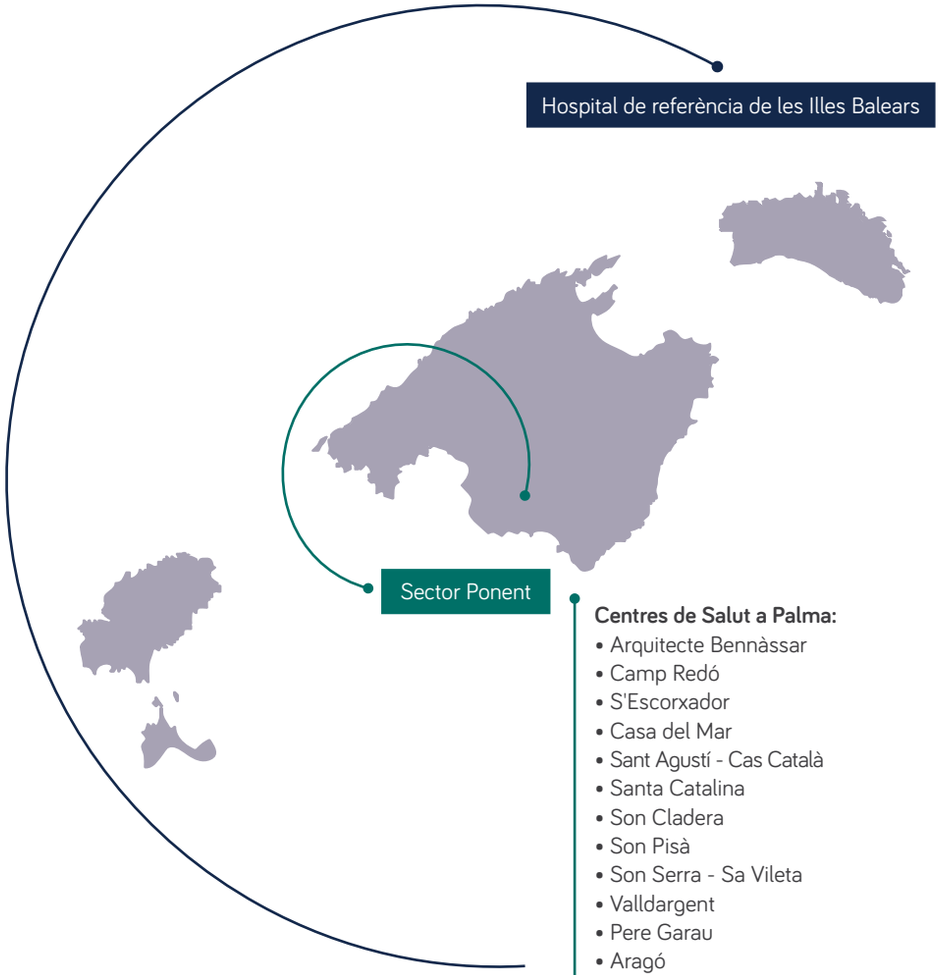

Centres de Salut a Palma:
- Arquitecte Bennàssar
- Camp Redó
- S'Escorxador
- Casa del Mar
- Sant Agustí - Cas Català
- Santa Catalina
- Son Cladera
- Son Pisà
- Son Serra - Sa Vileta
- Valldargent
- Pere Garau
- Aragó

Centres de Salut de la part forana:
- Ponent (Andratx)
- Santa Ponça (Calvià)
- Tramuntana (Esporles)
- Palmanova

- Població amb targeta sanitària individual (TSI) adscrita al Sector Ponent: 344.232
- Població amb targeta sanitària individual (TSI) a les Illes Balears: 1.153.313

ESTRUCTURA	
HOSPITAL UNIVERSITARI SON ESPASES	
171.462 m²	Superfície de l'Hospital
2.860	Places d'aparcament
839	Llits instal·lats
757	Llits funcionants (mitjana)
635	Llits d'hospitalització convencional
97	Llits d'Unitat de Crítics
25	Llits d'Unitats especials (del Dolor, del Son...)
6	Sales de parts
27	Sales d'operacions
83	Llocs d'Hospital de Dia
HOSPITAL GENERAL	
70	Llits instal·lats
HOSPITAL PSIQUIÀTRIC	
168	Llits instal·lats

Activitat (2010-2020)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hospitalització											
Altes*	27.649	27.167	27.112	28.003	29.457	29.615	30.509	30.996	31.443	31.361	26.064
Parts	1.842	1.809	1.929	1.891	1.875	1.806	1.849	1.850	1.806	1.740	1.739
Hospitalització a Domicili		502	394	399	348	647	790	680	681	785	717
Activitat quirúrgica											
Intervencions quirúrgiques	19.729	18.564	17.692	20.403	22.544	21.672	22.952	23.262	24.047	24.169	17.884
Intervencions urgents	3.162	2.800	2.900	3.057	3.072	3.082	3.304	3.568	3.576	3.617	3.202
Intervencions quirúrgiques ambulatòries	10.142	8.345	7.716	9.784	11.373	10.533	11.159	11.476	13.103	13.307	9.135
Activitat ambulatòria											
Consultes Externes	488.938	497.583	485.995	514.073	521.623	522.024	519.531	543.927	546.892	554.797	502.592
Urgències	131.331	127.358	123.417	123.722	130.843	135.661	146.198	149.538	152.200	157.462	115.072
Urgències/dia	359	349	337	338	357	371	399	409	417	431	314
Tractaments a l'Hospital de Dia**	33.136	32.548	30.951	30.253	25.621	29.271	30.403	32.049	34.695	35.854	35.454
Donacions i trasplantaments											
Trasplantaments	104	108	127	116	146	118	128	157	171	167	184
Donants							43	44	58	55	28
Extraccions	179	166	170	185	232	189	177	197	243	216	213
Proves diagnòstiques											
Colonoscòpies	2.422	2.912	2.694	3.126	2.860	2.514	2.930	3.674	3.870	3.635	2.603
Gastroscòpies	1.516	2.563	2.063	2.516	2.360	2.190	2.201	2.262	2.309	2.310	1.610
Actuacions a la Unitat del Son	1.515	1.703	1.699	2.139	2.266	2.525	2.228	2.394	2.447	2.772	1.691

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Activitat de diagnòstic per la imatge											
Tècniques de radiologia intervencionista	3.588	3.926	4.363	4.535	5.042	5.065	4.723	4.884	5.121	5.082	5.135
Ressonàncies magnètiques	6.869	7.145	14.584	20.133	22.723	21.823	19.101	20.160	17.592	23.179	20.383
Tomografies computades	20.348	21.254	23.441	25.163	28.548	29.093	31.290	30.709	31.106	32.259	28.802
Radiologia convencional ***	137.650	134.607	135.459	132.357	140.005	143.359	150.902	152.529	154.155	147.813	126.298
Ecografies	29.353	25.855	28.160	27.298	27.299	24.452	21.782	24.362	24.549	23.347	21.118
Activitat del Laboratori											
Proves del Laboratori d'Anàlisis Clíniques	5.731.382	5.275.975	5.158.716	5.724.624	6.225.284	6.430.979	6.695.117	7.070.893	6.738.527	7.297.459	6.015.650
Proves del Laboratori d'Immunologia	269.163	277.681	243.294	252.398	291.781	303.523	309.341	321.590	330.576	427.549	367.758
Proves del Laboratori de Microbiologia	530.256	536.737	496.029	462.289	482.600	493.271	484.983	492.883	518.426	599.003	1.020.207
Proves del Laboratori de Genètica	4.062	3.811	4.227	4.494	4.107	3.622	3.628	5.515	6.280	11.758	11.730
Proves del Laboratori d'Anatomia Patològica****	51.624	55.056	42.396	44.024	46.492	46.055	46.378	47.809	47.415	51.477	40.950

* Inclou l'hospitalització convencional i l'hospitalització no convencional.

** Inclou l'Hospital de Dia d'Adults, l'Hospital de Dia Pediátric i l'Hospital de Dia Psiquiàtric.

*** Inclou les exploracions amb contrast i sense contrast.

**** Inclou biòpsies, citologies, puncions i necròpsies.

Evolució de la despesa (2010-2020)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cap. 1. Despesa de personal	200.540.319	197.625.308	182.450.472	196.063.758	209.711.973	220.948.037	222.189.995	236.255.544	245.413.277	253.847.900	263.894.143
Cap. 2. Aprovisionaments i serveis externs	124.232.939	109.437.364	106.677.794	113.132.271	122.191.308	142.938.794	139.322.076	146.509.223	161.374.153	170.436.733	181.407.726
Cap. 6. Inversions	4.705.675	613.250	266.580	873.028	1.464.891	1.830.866	1.590.915	3.086.743	3.469.515	7.138.680	5.625.581
Serveis concessionats (CV)	2.772.115	26.554.107	26.554.107	18.364.730	25.052.156	25.227.199	25.570.355	28.929.510	30.754.910	31.997.239	33.472.239
TOTAL	332.251.048	334.230.028	315.948.952	328.433.787	358.420.328	390.944.896	388.673.341	414.781.020	441.011.855	463.420.552	484.399.689

Evolució de professionals contractats per categories (2010-2020)

Categoria professional	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personal d'Infermeria	2.388,52	2.489,17	2.353,59	2.328,04	2.394,99	2.831,89	2.878,17	2.982,84	3.036,91	3.066,54	3.153,88
Personal facultatiu i titulats superiors	650,30	675,25	678,91	681,44	687,63	747,60	762,51	781,18	779,10	787,20	810,13
Personal administratiu	411,14	432,58	388,30	383,20	383,13	410,74	416,40	424,41	439,80	457,53	453,35
Zeladors	303,50	320,83	301,31	308,72	314,31	357,49	360,60	369,25	380,36	386,90	416,50
Residents	228,53	241,15	254,00	254,90	246,92	237,65	229,20	228,60	233,57	240,95	230,23
Direcció	12,13	10,42	8,87	9,30	7,95	7,58	12,98	13,71	13,54	13,65	13,58
Altres	309,73	244,67	227,66	203,98	202,10	295,60	290,02	281,16	268,48	256,75	237,78
TOTAL	4.303,85	4.414,07	4.212,64	4.169,58	4.237,04	4.888,56	4.949,88	5.081,15	5.151,75	5.209,51	5.315,45

Mitjana mensual de personal contractat a temps complet

Evolució de la facturació assistencial (2010-2020)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tercers obligats al pagament	6.733.412	5.382.246	6.550.764	7.850.934	8.426.653	5.471.920	9.711.949	8.410.082	9.972.954	12.256.877	9.180.037
Convenis internacionals	4.180.146	4.753.469	6.028.698	6.939.485	8.969.051	7.704.456	11.202.601	10.366.158	10.887.136	11.116.479	5.792.076
TOTALS	10.913.559	10.135.715	12.579.462	14.790.419	17.395.704	13.176.377	20.914.549	18.776.240	20.860.090	23.373.356	14.972.113

Evolució de la despesa (2010-2020)

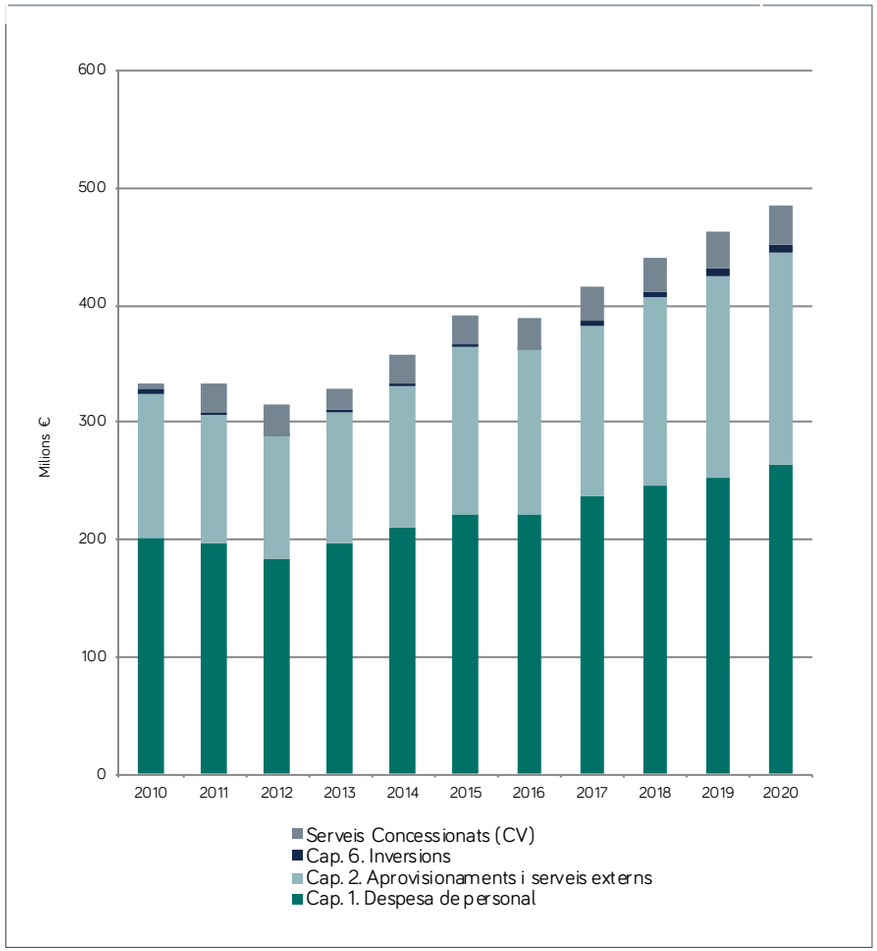

La despesa ha augmentat un **31,59 %** en deu anys.

Evolució de professionals contractats per categories (2010-2020

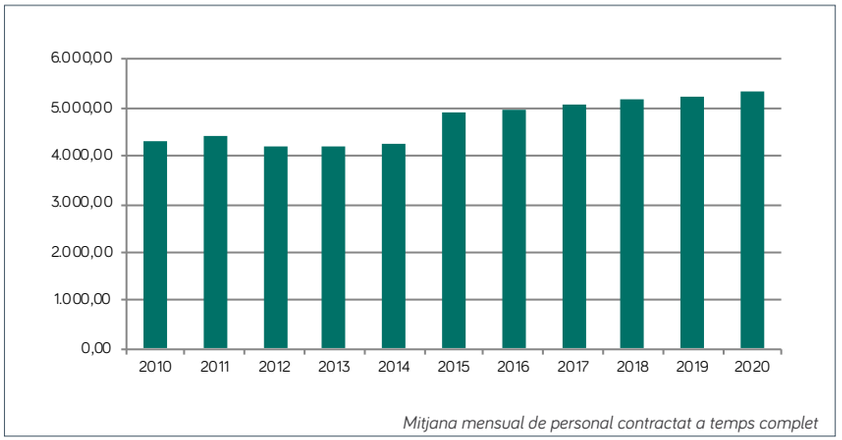

Actualment, hi ha **1.000 professionals més** que treballen a l'Hospital, majoritàriament personal d'infermeria (**32 %**).

Evolució de la facturació assistencial (2010-2020)

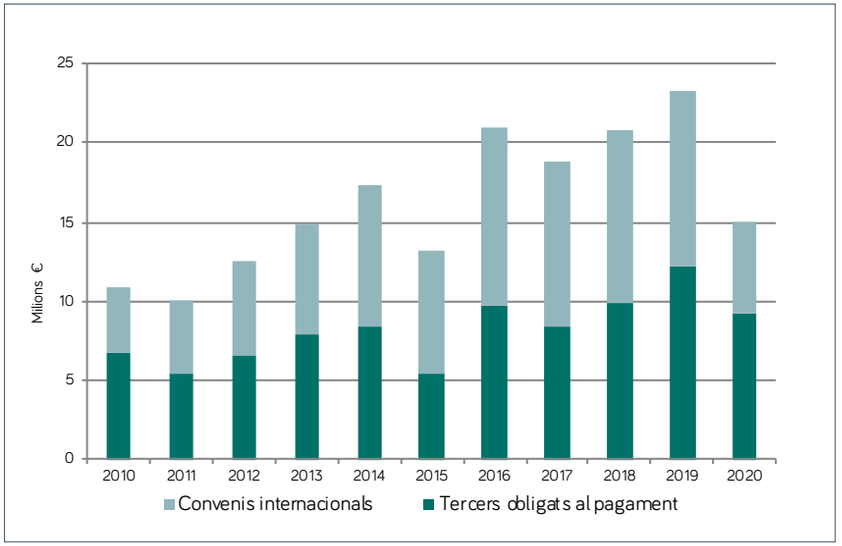

S'ha duplicat la facturació assistencial, motiu pel qual s'ha produït el retorn d'una despesa que no correspon a l'Hospital.

Evolució del nombre de residents durant aquests 10 anys

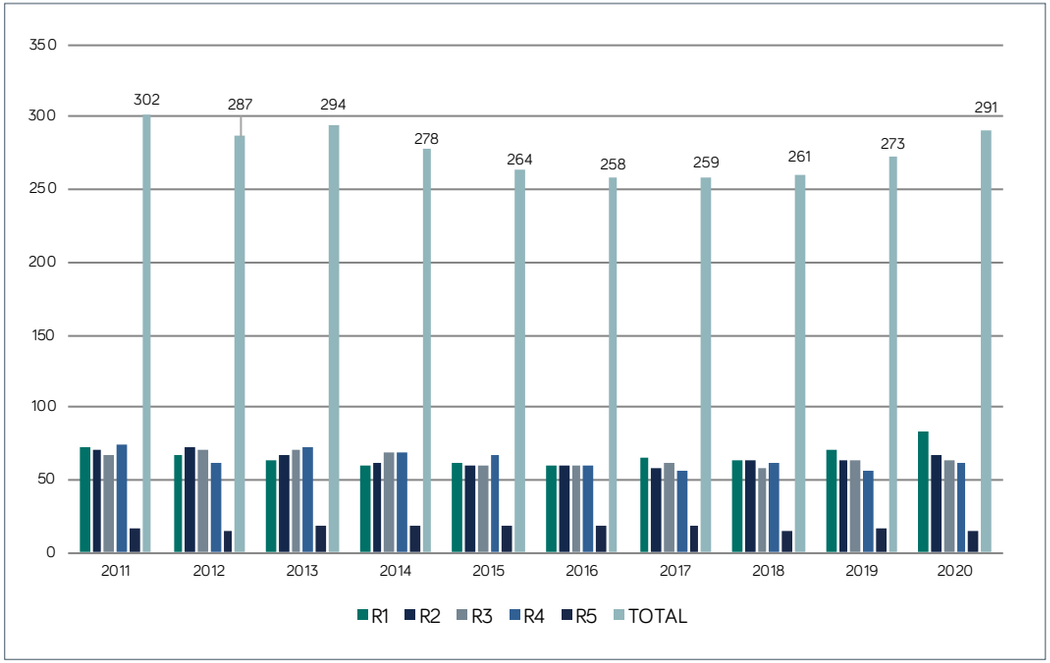

Evolució de les places acreditades i de les ofertades

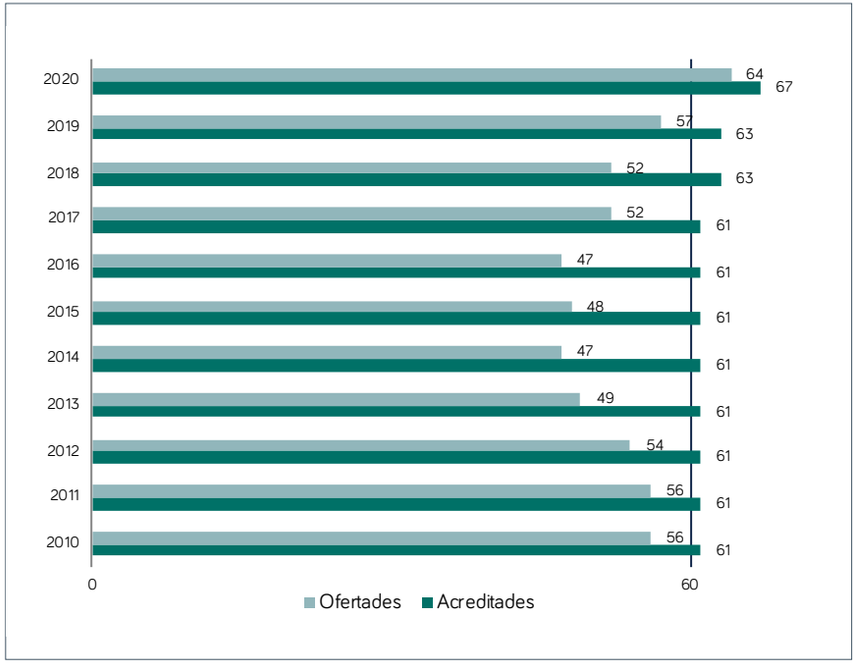

Evolució de les activitats formatives gestionades per Docència mèdica

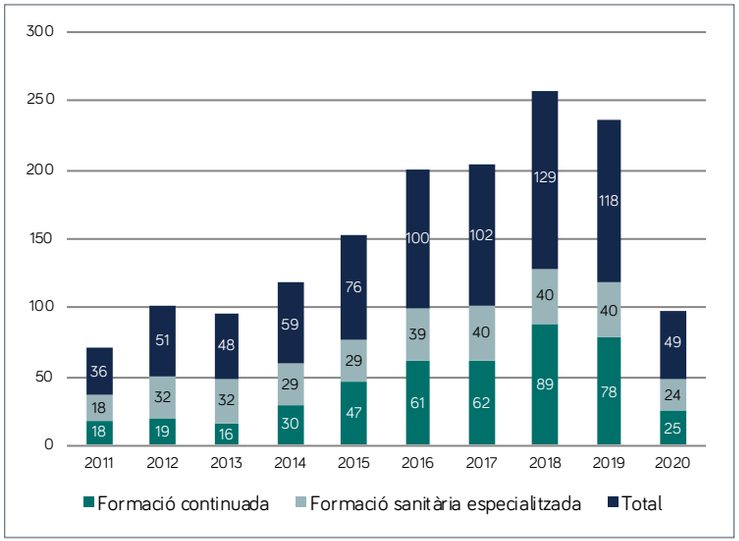

En els darrers deu anys, s'han acreditat els serveis de: **Dermatologia, Radiofísica, Cirurgia Cardíaca, Cirurgia Plàstica i Reparadora, Medicina Física i Rehabilitació** per a la formació de residents.

En total hi ha **34 especialitats acreditades** i es col·labora amb la formació de residents de les **unitats docents de: Pediatria, Salut Mental, Medicina Familiar i Comunitària, i Infermeria d'Obstetrícia.**

Docència d'infermeria

Total nombre d'estudiants

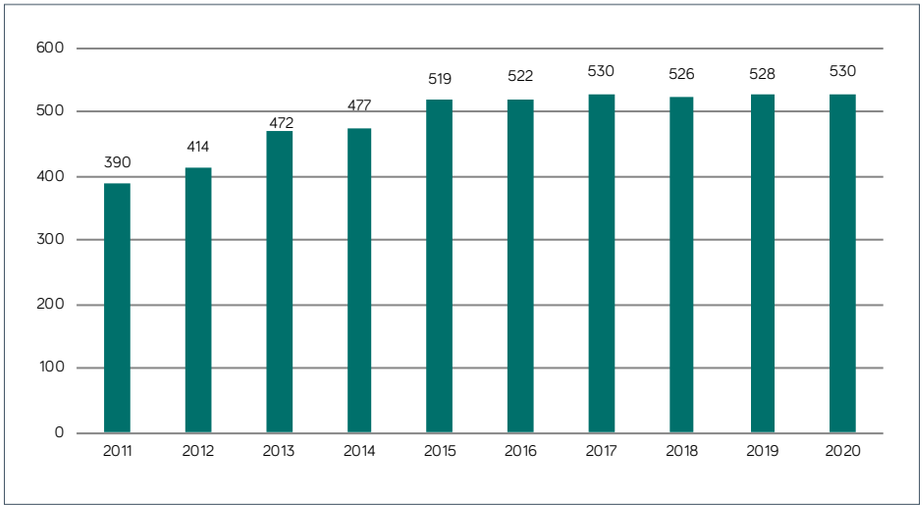

Nombre d'hores de formació continuada

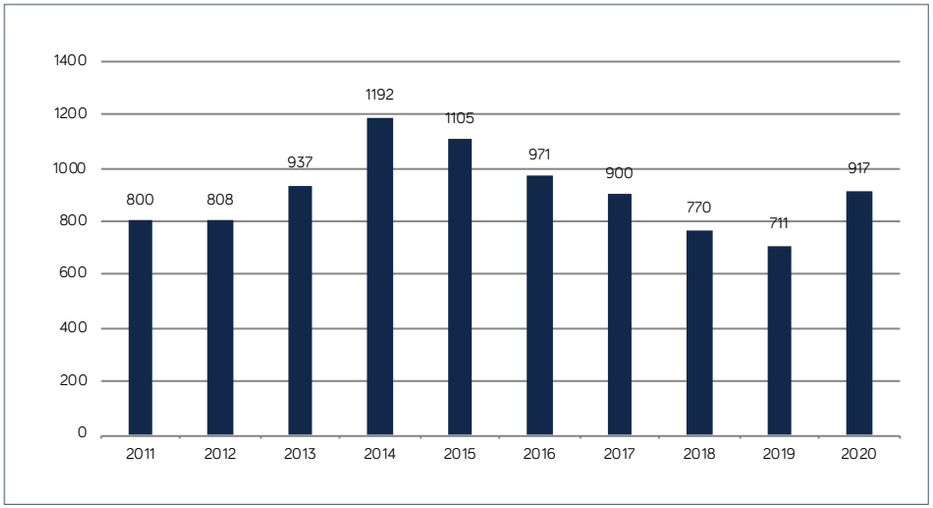

La Unitat de Docència, Formació i Innovació d'infermeria **col·labora amb diferents entitats educatives per a la realització de pràctiques acadèmiques d'estudiants** de titulacions sanitàries: **graus universitaris i cicles formatius** de formació professional.

El nostre objectiu és **garantir l'actualització dels coneixements** dels professionals i la **millora permanent de la seva qualificació.**

Evolució de les activitats formatives gestionades per docència de gestió i serveis

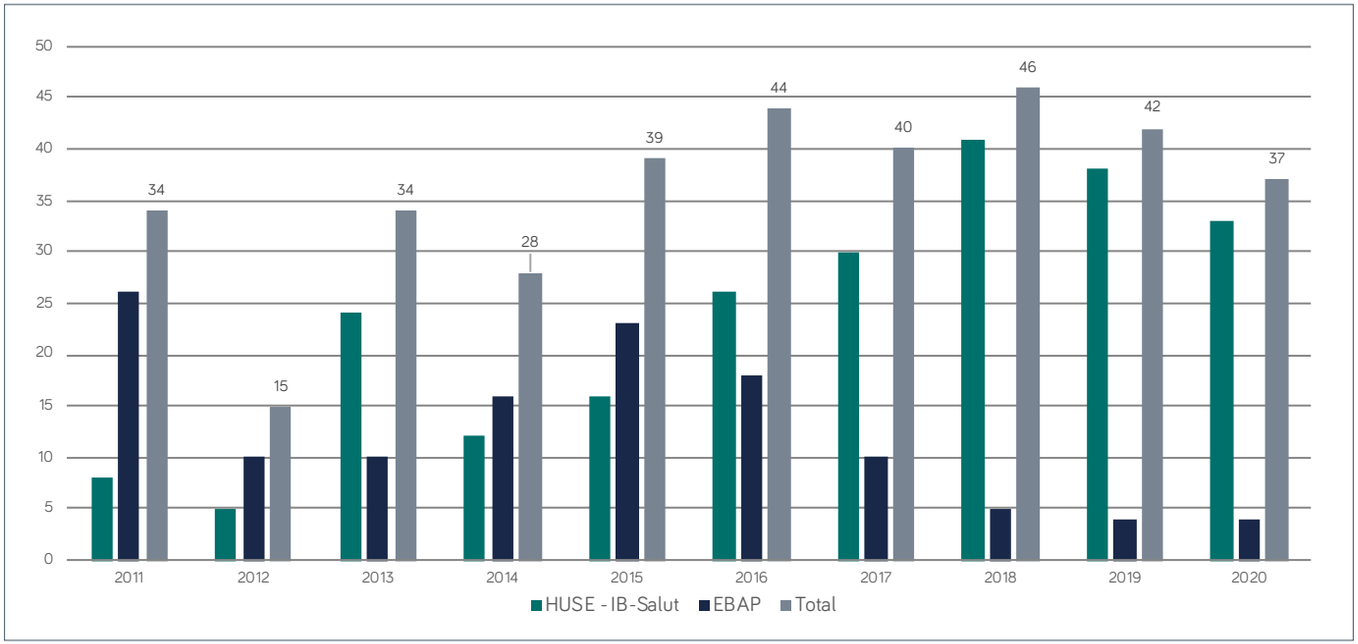

Evolució de la formació en línia

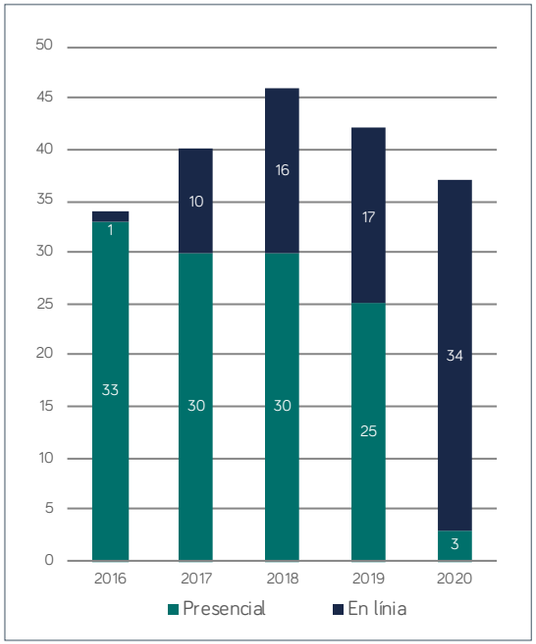

Evolució dels alumnes i total d'hores de les activitats formatives

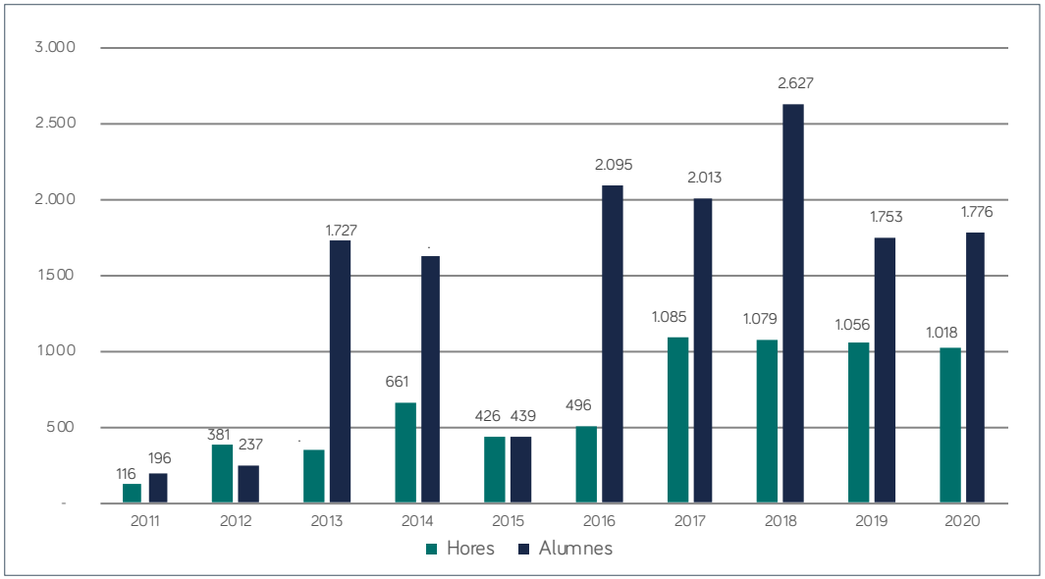

Actualment, **gestionam el 90% del nostre pla formatiu.**
La formació en línia ha augmentat fins a un 92%.

En 10 anys,
hem passat de 196 a 1.776 alumnes.

Durant aquests 10 anys, **s'han publicat 2.668 articles en revistes científiques indexades.**

Publicacions indexades (2010-2020)

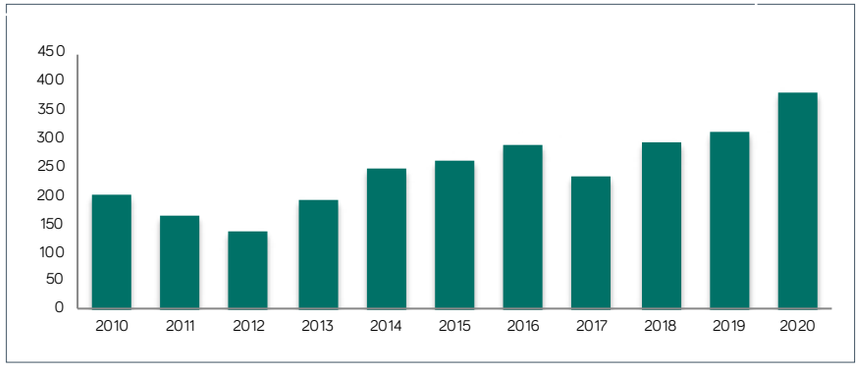

En 10 anys, s'ha **duplicat el nombre de publicacions anuals** —totals i de primer quartil— i s'ha **triplicat el factor d'impacte acumulat.**

Publicacions a revistes de Q1 (2010-2020)

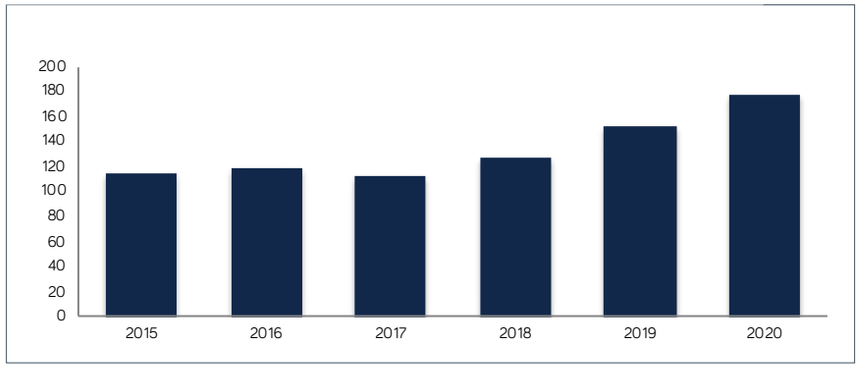

Factor d'impacte (2010-2020)

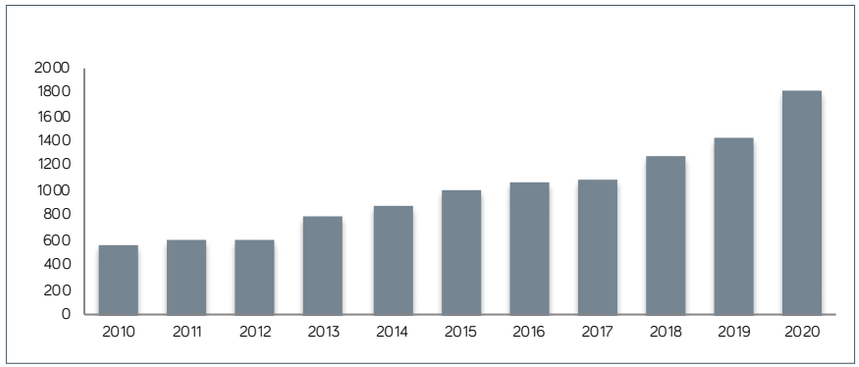

Núm. de projectes finançats (2010-2020)

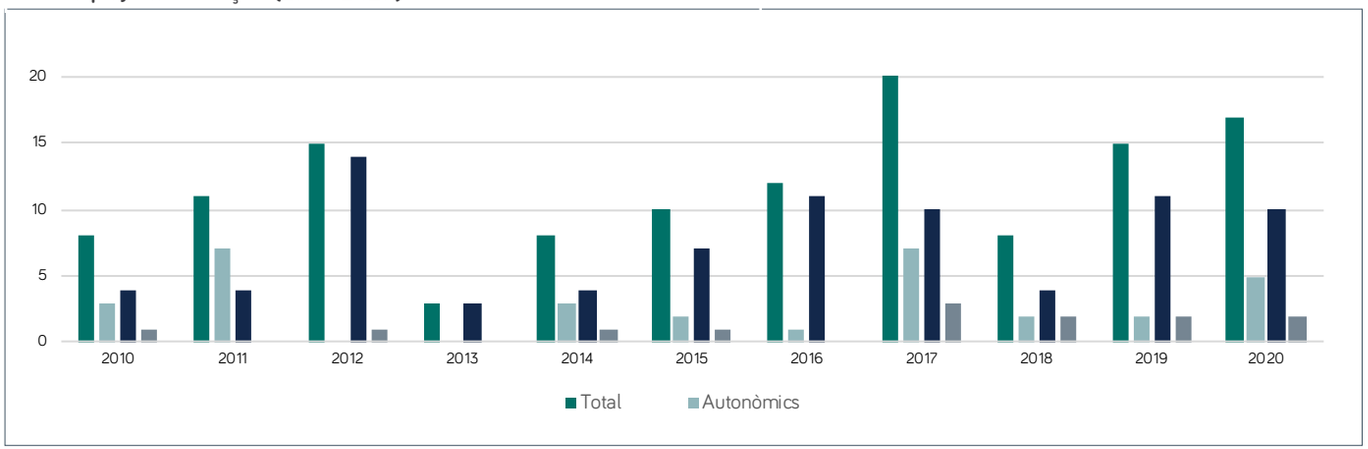

En aquest temps, s'ha obtengut un **finançament** competitiu per a un total de **127 projectes** (54 nacionals, 31 autonòmics, 13 internacionals i 29 contractes de recursos humans).

Ingressos per projectes (2010-2020)

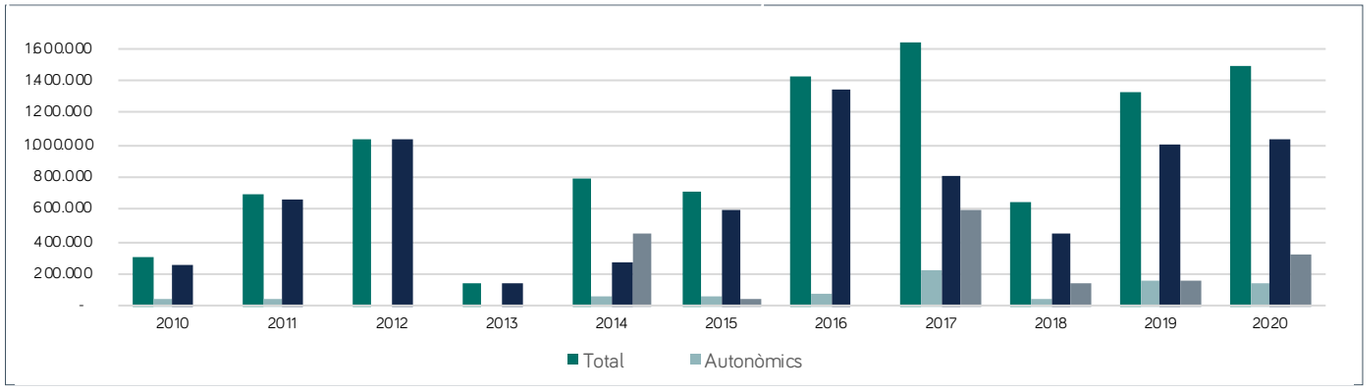

El **finançament total** obtengut en projectes de recerca competitiva en aquests 10 anys ascendeix a **10.224.525 €.**

L'Hospital ha participat en **628 assaigs clínics**

Evolució assajos clínics (2010-2020)

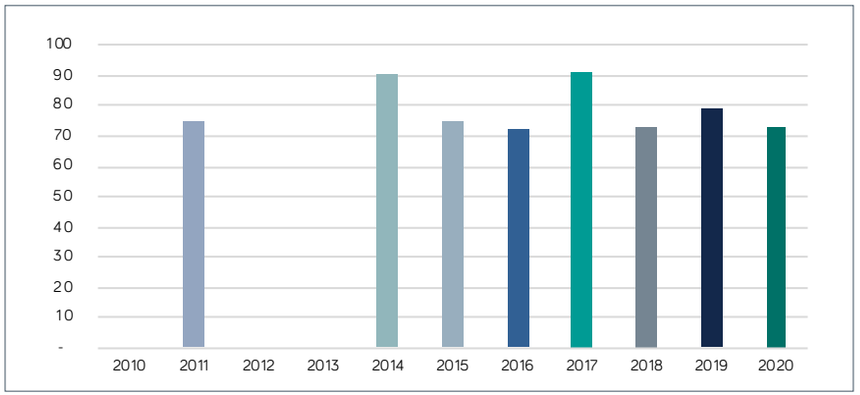

Innovació

La innovació en el camp de la salut consisteix a identificar necessitats no satisfetes a les quals s'ha d'aplicar una idea, un nou producte, servei o procediment que aporti una millora substancial amb relació a la solució anterior. En aquest cas no consisteix solament a fer alguna cosa millor sinó a fer-la d'una manera diferent.

La concentració de coneixement, la complexitat i la interacció de professionals que es dona a l'Hospital són un espai excel·lent per a la generació i la incubació d'idees innovadores, i per a la transformació d'aquestes idees en propostes de canvi o en productes que podem millorar l'atenció sanitària i que poden ser susceptibles de passar al mercat en forma de patents o en altres formes i beneficiar el conjunt de la societat.

Els hospitals ofereixen un marc immillorable per a la innovació:

- La complexitat dels processos topa sovint amb problemes no resolts de manera òptima.
- La gran concentració de coneixement i l'experiència investigadora facilita l'abordatge de solucions als problemes mitjançant idees o propostes inserides en la realitat.
- El contacte continuat amb empreses i amb altres organitzacions facilita compartir aquestes iniciatives i el treball col·laboratiu.
- La mateixa dinàmica d'un hospital permet testar solucions en entorns reals amb usuaris finals (professionals o pacients).
- Aquests dispositius tenen una gran capacitat per passar d'idees a productes que podem cobrir necessitats pròpies o arribar al mercat.

La innovació sempre ha estat present a l'HUSE. Des de la seva creació, els professionals sanitaris i els usuaris han dut a terme processos innovadors per solucionar les problemàtiques que es troben en el seu dia a dia, però és en el Pla Estratègic 2018 – 2022 on es plasma la vital rellevància i potencial de la innovació en els centres sanitaris complexos com és l'Hospital Universitari Son Espases.

L'objectiu és crear i fer créixer l'ecosistema necessari perquè la innovació proliferi a l'HUSE dinamitzant la cultura de la innovació a l'hospital; ajudant els professionals, els usuaris i les empreses a desenvolupar les seves idees innovadores; a més de crear les eines de comunicació i de formació necessàries perquè, tant els professionals com els usuaris i les empreses, s'impliquin. Aquest ecosistema consisteix en un espai de trobada per als actors participants en un procés innovador.

En aquest sentit, l'any 2021 es crea la Unitat d'Innovació, que serveix com a planter per iniciar el camí ascendent cap a la innovació. El projecte pretén ser promotor i d'ajuda a la creació dels ecosistemes necessaris per a la potenciació de la innovació en el nostre territori.

La Unitat d'Innovació ha estat creada inspirada per l'èxit de tres unitats impulsades en els darrers anys: la Unitat de Simulació, la Unitat d'Impressió 3D i la Unitat de Realitat Virtual, les quals foren dissenyades entre els anys 2018 i 2021, amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears, amb la finalitat de millorar l'aprenentatge dels estudiants i dels professionals del sector.

A diferència del que s'havia imaginat, les unitats no tan sols han ajudat a millorar la destresa dels estudiants, sinó que s'han convertit en un espai d'intercanvi d'idees i de cocreació de projectes innovadors. La major part dels 20+ projectes que s'estan fent a l'HUSE han estat engendrats o compten amb el suport de les esmentades unitats:

Dispositius mèdics

- Simulador laparoscòpic portàtil
- Models impressió 3D a escala d'esòfag neonatal
- Separador laparoscòpic impressió 3D
- Redisseny ergonòmic cirurgia neonatal
- Separadors laparoscòpic pneumàtic
- VacBagPack (Empaquetatge hepàtic per a traumatismes)

E-SALUT

- Ileostomy APP (APP Seguiment Ileostomies a distància)
- Prescripció digital (Suport audiovisual preparació colonoscòpia)
- ENDODIET APP (APP per al control de pacients amb endometriosi)
- HUSE PROM TRACKER (Plataforma per a la recopilació de dades de pacients i de clínics ICHOM)
- Aplicació de l'eina de gestió d'imatge digital de l'Hospital d'Inca en teledermatologia i teleoftalmologia

Intel·ligència artificial

- Mètode matemàtic/imatge 3D detecció càncer de recte
- IOMED: utilització d'IA per a la detecció de càncer pulmonar a traves de Radiologia i TAC de tòrax
- Model IA per a la gestió de cues de llistes d'espera
- IA aplicada en la presa de decisions del diagnòstic del nòdul tiroidal

Altres

- Pipicont (orinal infantil per al control de l'orina)
- Cotilla pectus carinatum adaptable, impressió 3D, completa o modular
- Kit detecció delecció 22Q11
- Kit diagnòstic pseudomones
- Teràpia combinada malaltia renal crònica (MRC)
- Sistema de liquafacció mostres respiratòries
- Hidrogel de quimioteràpia

A causa de l'èxit de les unitats i del seu potencial innovador, actualment, s'està dissenyant un espai físic de 2.400m2 dins el complex de l'Hospital Universitari Son Espases per a la creació del Health Living Lab HUSE on s'instal·laran les unitats de Simulació, d'Impressió 3D i de Realitat Virtual per augmentar la seva capacitat i per oferir l'espai a emprenedors, a empreses, a professionals i a usuaris per al desenvolupament de projectes innovadors. Es tracta de potenciar àmbits de cotreball (*coworking*), de cocreació i d'ideació amb empreses com a resposta als diferents projectes d'innovació en curs a l'Hospital.

Son Espases

hospital universitari